

AKNATELEPÍTŐK

DROMEDAR

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Szo-ba állt:</u>
DROMEDAR	Arsenal - Pola	1890. 03. 05.	1890. 11. 25.	1891. 05. 22.
Építési költsége:	164 490 Korona			
Víz kiszorítás:	135, 29 t teljes felszereléssel			
Hossz:	31,60 m (vv) / 33,20 m (lh)			
Szélesség:	5,41 m			
Merülés:	2,35 m (maximális)			
Merülés változás:	1 cm = 1,25 t			
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép 1 db hengerkazán (1911-ben lecserélték 1 db Yarrow kazánra) 1 db hajócsavar, 2,00 m átmérővel			
Főgép teljesítmény:	360 ILE			
Sebesség:	11,47 cs 155-ös, és 9,16 cs 112-es fordulatszámnál			
Üzemanyagkészlet:	26,0 t szén			
Egyebek:	Vitorlafelület: 66,50 m ² , 2 jolle. Árbocmagasság a vízvonaltól 15,73 m. Két db Admiralitás típusú, 245 kg-os horgony. Két aknatelepítő sín a felső fedélzeten a tat és a gépházi lejáró között, kivető szerkezettel 22 akna számára.			
Fegyverzet:	2 db 4,7 cm/L33 löveg 50 db akna			
Személyzet:	1907-ben 2 + 26 fő			

Pályafutása:

1890. 03. 05. Megkezdődött az építése. **10. 19.** A császár jóváhagyta a nevét. **11. 25.** Vízrebocsátották.

1891. 05. 22. Az első próbaút, majd első ízben felszerelték. Részt vett a nyári gyakorlatokon. **06. 25.** A császári szemle alkalmával révkalauzi szolgálatot teljesített a Val Saldon előtti aknamezőnél.

1895-ben kikötői szolgálatot látott el, majd a gépész tanoncok kiképzőhajója volt. Rövid küldetésre Cittanuovába ment.

1896-ban összeütközött a KAISER FRANZ JOSEPH I. cirkálóval. Ezután a dalmát partok előtt cirkált, földrajzi felméréseket végzett, továbbá a Cattarói-öbölben lögyakorlatokat hajtott végre. Kísérleteket végzett az elektromos világítási rendszerrel.

1897-ben lögyakorlatoknál alkalmazták, majd a Gépész, Aknász és Távírász Iskolánál szolgált, egyébként rövid küldetéseket hajtott végre. **03. 05.** Segítséget nyújtott a Fenera szigetnél zátonyra futott olasz *Zio S.* trabakolónak. Kirakodták a rakományát és a sérült hajót bevontatta Polába. **11. 06.** Segítséget nyújtott a *S. Stefano* Foknál **10. 22**-től megfeneklett osztrák *S. Giorgio* trabakolónak. Levontatta a szirtekről, majd maga mellé véve Chersoba vitte.

1898-ban kiképző utakat tett a gépészlegénységgel.

1899 és 1900-ban a Nyári Hajóraj kötelékében szolgált, és jelzőállomásokat telepített, illetve bontott le a dalmát partok mentén.

1901-ben egy hónapra lögyakorlatokra Castelnuovóba vezényelték a Hadikikötő Parancsnoksághoz.

1902. 04. 10. Pola előtt ütközött a géphibás *Brioni* kisméretű gőzössel.

1903, 1904, 1905, 1906-ban a Gépész Iskola növendékeivel tett kiképző utakat, illetve részt vett a Hajóraj gyakorlatain.

1907. 03. 01. – 12. 18. Térképészeti felméréseket végzett a dalmát partok mentén.

1908. 05. 01. – 10. 08. Térképészeti felméréseket végzett a dalmát partok mentén, azután a Gépész Iskola kötelékében szolgált.

1909. 03. 15. Felszerelték és Teodóba vezényelték. 04. 15. Tartalékba helyezték, majd a Gépész Iskolánál szolgált.

1910. 10. 21. – 11. 08. A cs. és kir. Posta- és Távíró Igazgatóság részére felméréseket és tengeralatti kábelfektetést hajtott végre. Azután a Gépész Iskolához osztották be.

1911-ben néhány vontatási feladatot teljesített. 09. 02. Kifutott Dalmácia felé.

1914. 03. 14. Partfelmérésre indult. 08. 01. A Cattarói-öbölben állomásozott. 11. 29. Egy tengeralattjárót üldözött.

1915. 01. 19. A Punta d'Ostro előtt 800 méterre lévő ellenséges tengeralattjáróra tüzelt.

1915. 08. 04. Segítséget nyújtott a CSEPEL rombolónak.

1917. 05. 26. Aknákat keresett Antivari előtt. 10. 19-24. Aknatelepítést hajtott végre Molonta közelében. Ezután konvojokat kísért.

1918-ban a cattarói Aknászparancsnokságnál szolgált. 02. 07. Aknákat telepített a Punta d'Ostro előtt. 05. 06. aknákat telepített Antivari előtt.

1920-ban Franciaországnak ítélték lebontásra.

SALAMANDER

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helve:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Szo-ba állt:</u>
SALAMANDER	STT - Trieste	1890. 11. 13.	1891. 05. 09.	1892.
Építési költség:	253 772 Korona			
Víz kiszorítás:	265,63 t teljes felszereléssel			
Hossz:	40,89 (lh)			
Szélesség:	8,05 m			
Merülés:	1,50 m			
Hajtómű:	2 db 2 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép 1 db hengerkazán 2 db 4 szárnyú hajócsavar, 1,23 m átmérővel			
Főgép teljesítmény	342 ILE			
Sebesség:	9,61 cs 212-es fordulatszámnál			
Fegyverzet:	2 db 4,7 cm/L33 gyorstüzelő löveg 90 db akna.			
Egyebek:	Vitorlafelület: 67,46 m ² . 2 db jolle. 3 db (327 kg, 289 kg, 67 kg) Admirálitás típusú horgony. Két aknatelepítő sín a felső fedélzeten kivető szerkezettel 70 akna számára. Az elülső helyiségben sínek további 20 akna számára. A berakásukat az árboc rakodógépjével végezték.			
Személyzet:	1907-ben 2 + 26 fő			

Pályafutása:

1890. 10. 19. A császár jóváhagyta a nevét. **11. 13.** Megkezdték az építését.

1891. 05. 09. Vízrebocsátották. **06. 18.** Első próbaút. **07. 01.** a GREIF Polába vontatta.

1892-ben a Nyári Hajórajban szolgált.

1893-tól az Aknász Iskola kötelékéhez tartozott. Kiképző utakat tett, illetve szállításokat hajtott végre.

1896. 01. 11. Meleda előtt egy felborult átkelő csónakot észlelt. Kimentett egy férfit és három nőt, majd a csónakkal együtt Istoba vitte őket.

1897-1902. Évente egy hónapra az Aknász és Távírász Iskolához osztották be, majd a gépésztanulók gyakorlóhajója volt. A Nyári Hajórajban teljesített szolgálatot, és aknászgyakorlatokat hajtott végre.

1902. 09. 01-03. Részt vett a Ferenc József császár jelenlétében az Isztriai-gélszigetnél tartott partraszállási gyakorlaton.

1903-tól évente egy hónapra az Aknász és Távírász Iskolához vezényelték. Minden évben gyakorló utakat tett a gépésztanulókkal.

1912. 09. 07. Kivonták a szolgálatból. **11. 08.** Szolgálatba állították.

1913. 05. 23. Kifutott Sebenicóból a Bojana blokádjára. **05. 23-25.** A Bojana torkolata előtt állomásozott. **05. 25. – 10. 14.** A Bojana torkolatban, majd Skutariban tartózkodott. **10. 14.** Befutott Teodóba.

1914. 07. 01. Szolgálatba állt. **12. 04.** Pola ÉNy-i aknazárán dolgozott.

1915. 0. 31. Pola Ny-i aknazárán dolgozott. **09. 08.** Aknászmunkát végzett Muggia előtt. **11. 09.** Aknacserét hajtott végre a Cattarói-öbölben.

1916. 01. 24. Az aknazárát módosította a Farasina-csatornában. **02. 21.** a Pola D-i aknamezőt módosította. **05. 14.** Tengeralattjáró-elhárító aknákat telepített a Planka Fok előtt. **05. 16.** Aknasorokat telepített a Lessina és a Korcsula csatornában. **06. 12.** és **18.** aknákat telepített Gruicánál. **07. 16.** Aknászanyagot vitt a Lissa előtti aknazárhoz. **07. 22-24.** Aknakeresést folytatott a Quarnerolóban, Pelagonál. **08. 06.** Aknászmunkát végzett a Farasina-csatornában. **08. 09.** A Farasina-csatornában lévő aknazáron végzett munka közben egy akna felrobbant, a csónak megsemmisült és 6 fő meghalt. **08. 23.** A Farasina-csatornában dolgozott. **08. 29.** A Bonaster aknazárát módosította.

1917. 01. 02. A Farasina-csatornában dolgozott. **02. 16.** egy ellenséges aknamezőt fedezett fel. **12. 15.** Tengeralattjáró felderítést hajtott végre a Quarneróban.

1918. 07. 01. Brionitól délre aknászmunkát végzett, közben repülőgépek támadták meg.

1920-ban Nagy Britannianak ítélték, de az angolok eladták az olaszoknak, akik Messinában lebontották.

BASILISK

NÉV:

BASILISK

Építés helve:

Lussinpiccolo

Gerincfektetés:

1901. 07. 01.

Vízrebocsátás:

1902. 11. 28.

Elkészült:

1903. 02. 21.

Építési költség: 302 489 Korona
Víz kiszorítás: 314 t
Hossz: 46,00 m (lh)
Szélesség: 7,90 m

Merülés: 1,50 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
1 db henger kazán
1 db hajócsavar
Főgép teljesítmény: 550 ILE
Sebesség: 11 cs
Fegyverzet: 2 db 4,7 cm/L44 löveg
2 db 8 mm gpu
140 db akna.
Egyebek: 4 aknatelepítő sín a felső fedélzeten. 2 árboc, 1 kémény
Személyzet: 1907-ben 2 + 38 fő

Pályafutása:

1901. 07. 01. Megkezdődött az építése.

1902. 06. 06. Jóváhagyták a nevét. **11. 28.** Vízrebocsátották. **12. 27.** Elkészült.

1903. 02. 21. Megtörtént az átvétele.

1904-től az Aknász és Távírász Iskola kötelékébe tartozott. Anyagokat szállított Dalmáciába.

1905. 07. 16. – 08. 06. A megerősített Hajórajjal gyakorlatozott.

1906-ban a Hajórajhoz tartozott. **Szeptemberben** tengeri és partraszállási gyakorlatot hajtott végre Gravosa előtt Ferenc Ferdinánd főherceggel a fedélzetén. Azután az aknász Iskolánál szolgált.

1907-1913. Az Aknász és Távírász Iskolához tartozott, közben a Hajórajnál szolgált.

1914-től aknászfeladatokat látott el.

1916. 05. 22. Tengeralattjáró-elhárító aknákat telepített Promontore előtt. **07. 15.** Ugyanezt tette a Lissa előtti S. Giorgionál.

1918. 06. 14. Cattaróba vezényelték. **08. 06.** aknákat telepített Gravosa előtt. **08. 16.** aknákat telepített Punta d'Ostro előtt. **11. 01.** A Cattarói-öbölben tartózkodott, ahol a brit Bizottság átvette. Lefegyverezték, és leállították a folyamatban lévő gépcseréjét.

1920-ban Franciaország kapta meg lebontásra.

CHAMÄLEON

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Szo-ba állt:</u>
CHAMÄLEON	Arsenal - Pola	1912. 11. 06.	1913. 12. 15.	1914. 12. 02.

Megjegyzés: Ez volt az utolsó osztrák-magyar hadihajó, amelyet a polai Arsenalban építettek, eltekintve azoktól a tengeralattjáróktól, amelyeket Monfalconében kezdtek építeni, de Polába menekítettek.

Építési költség: 2 560 000 Korona
Víz kiszorítás: Építési: 1099 t
Maximális: 1165 t
Hossz: 87,12 m (vv) / 92,27 m (lh)
Szélesség: 9,20 m
Merülés: 2,70 m

Hajtómű:	2 db háromszoros expanziójú gőzgép 4 db Yarrow kazán 2 db kifelé forgó hajócsavar, 2,17 m átmérővel
Főgép teljesítmény:	5500 ILE
Sebesség:	21,34 cs
Fegyverzet:	2 db 9 cm/L45 löveg 2 db 9 cm/L45 légvédelmi löveg 300 db akna
Személyzet:	5 + 149 fő

Pályafutása:

1912. 11. 06. Megkezdték az építését.

1913. 11. 18. A császár jóváhagyta a nevét. 12. 15. Vízrebocsátották.

1914. okt. – nov. Próbatákat hajtott végre. 12. 02. Szolgálatba állt. 12. 03. Medolinoba vezényelték, hogy a K-i aknazáron dolgozzon. 12. 20. Polába vontatta a *Sen, Lily* és a *Freda* vitorlás jachtokat. 12. 22. A felszedéssel elkezdte a Fasana É-i aknazár munkálatait.

1915. 01. 12-21. Új É-i aknazárat telepített Pola előtt. 02. 16-23. Felszedte a Ny-i aknazárat. Közben a Medolino-öbölben felszedett egy repülőgépet, melyet másnap Polába vitt. 03. 23-24. Letelepítette a Ny-i aknazárat. 05. 31. Aknazárat telepített a Farasina-esatornában. 06. 03-09. Módosította a Pola É-i aknazárat. 06. 23-27. Ellenséges aknasort szedett fel S. Giovanni di Pelago előtt. 07. 06. Aknasort telepített a Po torkolatnál. 07. 23. Aknatelepítést végzett a Trieszti-öbölben, melyhez zsákmányolt olasz aknákat használt. 09. 24. Medolinoba ment és elkezdte a K-i aknazár telepítését. 10. 26. Elkészült a K-i aknazárral. 11. 25. Módosította az É-i és az ÉNy-i aknazáratokat.

1916. 01. 19. Módosította a Pola Ny-i és ÉNy-i aknazáratokat. 02. 21. Módosította a D-i aknazárat. 04. 13-29. Módosította illetve felülvizsgálta a K-i aknazárat. 05. 15. Egy bárkája felrobant egy aknán, 6 fő eltűnt, 8 fő megsebesült. 05. 16. Befutott Polába. 10. 01-től a Ny-i aknazárnál dolgozott. 11. 04. A K-i aknazáron dolgozott. 11. 10. Módosította a Pola É-i aknazárat. 11. 04-20. A K-i aknazáron dolgozott.

1917-ben Polában volt javításon. 03. 08-14. Dokkban állt.

1918. 03. 19., 07. 16., 06. 22. aknászmunkát végzett Pola előtt. 10. 07. Cattaróba vezényelték az ottani aknazár megerősítésére. 10. 11. Az aknatelepítést befejezte, és Cattaróból Polába indult. 10. 12. Befutott Polába.

1920-ban Nagy Britanniának ítélték, de az angolok eladták az olaszoknak, akik Messinában szétbontották.

V. sz. GÖZÖS – aknaraktár hajó

NÉV:

V. sz. GÖZÖS /ex-Carniolia/

Vízrebocsátás:

1900.

Behívás hadiszolgálatra:

1914. 07. 28

Építés helye:	Arsenal - Lloyd
Tulajdonos:	Lloyd Austriaco
Tonnatartalom:	2812 grt, 1734 nrt
Hossz:	96,1 m (pp) / 99,8 m (lh)
Szélesség:	12,4 m

Hajtómű: 2 db háromszoros expanziójú gőzgép
2 db hajócsavar
Főgép teljesítmény: 2000 ILE
Sebesség: 13,9 cs

Megjegyzés: Az V. sz. GŐZÖS-t flotta ellátóként, majd aknaraktár hajóként alkalmazták. 1918 szeptemberében adták vissza a tulajdonosainak.

További aknatelepítők

A modernizált SATELLIT torpedójármű a HUSZÁR osztályú rombolókhöz, és a 250 tonnás osztályú nyílttengeri torpedónaszádokhoz hasonlóan szintén aknatelepítő hajóként szolgált. Egy időben az *Urano* (XIII. sz. GŐZÖS) lőszeres hajó, a DELTA, a MINERVA, az AURORA és a FRUNDSBERG leszerelt hajótesteket is mint aknaraktár hajókat használták. (Lásd a **Lőszeres hajók**, és a **Hajótestek** című fejezeteket!)

AKNAKERESŐK

Schichau – osztályú aknakeresők:

Ezeket a Schichau – osztályú partvédő torpedónaszádokból alakították át. (Lásd a vonatkozó fejezetet!)

ANTE STARČEVIČ – segéd aknakereső

NÉV:

Ante Starčević

Vízrebocsátás:

1904.

Behívás hadiszolgálatra:

1916. 02. 16.

Tulajdonos: Società di Croata di Navigazione Marittima à Vapore, Zeng.
Tonnatartalom: 198 grt, 79 nrt
Hossz: 42,0 m (lh)
Szélesség: 6,2 m
Merülés: 3,2 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
1 db hajócsavar
Főgép teljesítmény: 400 ILE

Megjegyzés: Az *Ante Starčević* behívása után aknakeresőként szolgált. 1918 késő nyarán fát szállított Antivariba a Hadsereg számára.

ELŐRE – segéd aknakereső

NÉV:

ELŐRE

Vízrebocsátás:

1895.

Behívás hadiszolgálatra:

1915.

Tonnatartalom: 168 grt; 65 nrt
Hossz: 35,0 m (lh)
Szélesség: 6,0 m
Merülés: 3,1 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
1 db hajócsavar
Főgép teljesítmény: 450 ILE

Megjegyzés: Az ELŐRE-t a behívásakor felfegyverezték. 1916 augusztusában egy légitámadás következtében Fiumében elsüllyedt, de 1916. augusztus 18-án kiemelték és megjavították. 1917-től kísérő szolgálatra osztották be.

FASANA – segéd aknakereső

NÉV:

Fasana /ex-Liburnia/

Vízrebocsátás:

1908.

Behívás hadiszolgálatra:

1915. 04.--

Tulajdonos: Dalmatia
Tonnatartalom: 160 grt, 76 nrt
Hossz: 37 m (lh)
Szélesség: 8,0 m
Merülés: 3,0 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
1 db hajócsavar
Főgép teljesítmény: 300 ILE
Sebesség: 11 cs

Megjegyzés: A *Liburnia* aknakereső rövid ideig Sebenicoban állomásozott, mielőtt visszaadták a tulajdonosainak. 1918 júniusában újból kibérelték raktárhajónak és Polába vezényelték. 1918. Augusztus 21-én átkeresztelték *Fasanának*, hogy ne tévesszék össze a másik *Liburnia* nevű behívott hajóval.

ISTRIANO – segéd aknakereső

NÉV:

Istriano

Építés helve

ST. - Trieste

Vízrebocsátás:

1904.

Behívás hadiszolgálatra:

1916.

Tulajdonos: Ungaro-Croata
Tonnatartalom: 157 grt; 96 nrt
Hossz: 37,5 m (lh)
Szélesség: 5,8 m
Merülés: 3,0 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
1 db hajócsavar
Főgép teljesítmény: 400 ILE
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: Eredetileg szállításra használták. 1917. március 19-én felfegyverezték, és 1917. április 27-én beosztották a polai aknakereső flottillába. 1918-ban lefegyverezték és visszaadták a tulajdonosainak.

KÄTHI – segéd aknakereső

NÉV:

Käthi gőzjacht

Építés helve:

ST. - Trieste

Vízrebocsátás:

1901.

Behívás hadiszolgálatra:

1914. 07. 28.

Tulajdonos: ifj. A.E. Dreher

Vízkielvezés: 225 t.
 Tonnatartalom: 185 grt; 134 nrt
 Hossz: 35 m (pp) / 37,3 m (wl)
 Szélesség: 5,6 m
 Merülés: 2,6 m
 Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
 1 db hajócsavar
 Főgép teljesítmény: 470 ILE
 Sebesség: 12,5 cs

Megjegyzés: 1914. 08. 10-én a polai Arzenálban lévő MARS mellé rendelték szolgálatra. 1916-tól Zaravecchiában állomáshajó és őrzőhajóként alkalmazták. 1917-től Sebenicóban állomásozott, mint őrzőhajó. 1918-ban aknakeresőként használták. Végig a tulajdonosa parancsnoksága alatt maradt, aki tartalékos sorhajóhadnagy rendfokozatot viselt.

Segéd aknakeresők - /ex-nagyobb motoros naszádok/

<u>NÉV:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Lóerő:</u>	<u>Épült:</u>
DOLFINO	--	--	--
EMMY	32 grt	45	1912.
FIAT	--	--	--
LOZIER I.	7 grt	25	1903.
MARLOU	19 grt	70	1911.
MIA	14 grt	--	1910.
MAPHENY	13 grt	80	1908.
PEGGY	23 grt	40	1910.
SAN LUCA	--	--	--
VALERIA	--	--	--

Megjegyzése: Általában 1 vagy 2 db géppuskát kaptak.

További segéd aknakeresők

Sok hadiszolgálatra behívott vontatóhajót / PESCATORE, STOLIVO, OLTRA, PRIMMO, stb. /, valamint 28 tonnás osztályú haditengerészeti kiszolgálóhajót / T-3, T-4, stb. / és néhány másfajta motorost szintén aknakeresésre alkalmaztak.

47 tonnás osztályú aknakereső-vontatók /Minentender/

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
T-53 /ex-MT VIII./	ST. - Trieste	1908.	1909.	1909.
T-54 /ex-MT IX./	ST. – Trieste	1908.	1909.	1909.
T-55 /ex-MT X./	ST. – Trieste	1908.	1909.	1909.
T-56 /ex-MT XI./	ST. – Trieste	1908.	1909.	1909.
T-57 /ex-MT XII./	ST. - Trieste	1908.	1909.	1909.
T-58 /ex-MT XIII./	Da. - Fiume	1908.	1909.	1909.
T-59 /ex- MT XIV./	Da. – Fiume	1908.	1909.	1909.
T-60 /ex-MT XV./	Da. – Fiume	1908.	1909.	1909.
T-61 /ex-MT XVI./	Da. – Fiume	1908.	1909.	1909.
T-62 /ex-MT XVII./	Da. - Fiume	1908.	1909.	1909.
T-63 /ex-MT XVIII./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-64 /ex-MT XIX./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-65 /ex-MT XX./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-66 /ex-MT XXI./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-67 /ex-MT XXII./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-68 /ex-MT XXIII./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-69 /ex-MT XXIV./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-70 /ex-MT XXV./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-71 /ex-MT XXVI./	ST. – Trieste	1916-17.	1917-18.	1918.
T-72	Da. – Fiume	1918. 06.--	--	--
T-73	Da. – Fiume	1918. 06.--	--	--
T-74	Da. – Fiume	1918. 06.--	--	--
T-75	Da. – Fiume	1918. 06.--	--	--
T-76	Da. – Fiume	1918. 06.--	--	--
T-77	Da. - Fiume	1918. 06.--	--	--

Víz kiszorítás:	47 t
Hossz:	18,0 m (lh)
Szélesség:	4,3 m
Merülés:	1,3 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	170 ILE
Sebesség:	10 cs
Fegyverzet:	1 db 4,7 cm/L44 löveg 1 db 8 mm géppuska
Személyzet:	12 fő

Megjegyzés: 1917-ben kaptak új számozást.

MT-50-es osztályú – part menti aknarakók / aknakeresők

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Ép. állapot 1918. 09. 30.:</u>
MT-50 /ex-MT XXVII./	Da. - Fiume	1918. 06. 17.	36 %-os
MT 51 /ex-MT XXVIII./	Da. - Fiume	1918. 06. 18.	36 %-os

Vízkiürítés: Standard: 53 t
Teljes terheléssel, mint aknarakó: 63 t
Hossz: 18,5 m (pp) / 21,1 m (lh)
Szélesség: 4,8 m
Merülés: 1,3 m (aknarakóként 1,5 m)
Hajtómű: 2 db háromszoros expanziójú gőzgép
1 db Yarrow széntüzelésű kazán
Főgép teljesítmény: 100 ILE
Sebesség: 9 cs
Fegyverzet: 2 db 8 mm géppuska
24 db akna

Megjegyzés: Nem készültek el.

MT-130-as osztályú – aknarakók / aknakeresők

<u>NÉV:</u>	<u>Gerincfekt.:</u>	<u>Vízrebocs.:</u>	<u>Elkészült:</u>
MT-130 ex-MT XXIX	1917. 10. 27.	1918. 07. 20.	1920. 01. 03. Olaszország részére
MT-131 ex-MT XXX	1917. 10. 30.	1918. 08. 24.	1920. 02. 07. Olaszország részére
MT-132 ex-MT XXXI	1917. 11. 03.	1918. 09. 28.	1920. 07. 16. Olaszország részére
MT-133 ex-MT XXXII	1917. 11. 06.	--	1931-ben Jugoszláviában
MT-134 ex-MT XXXIII	1917. 12. 07.	--	1931-ben Jugoszláviában
MT-135 ex-MT XXXIV	1917. 12. 08.	--	1931-ben Jugoszláviában
MT-136 ex-MT XXXV	1917. 12. 29.	--	1931-ben Jugoszláviában
MT-137 ex-MT XXXVI	1917. 12. 29.	--	1931-ben Jugoszláviában
MT-138 ex-MT XXXVII	1918. 02. 11	--	1918. 10. 45 %-ban
MT-139 ex-MT XXXVIII	1918. 02. 23.	--	1918. 10. 45 %-ban
MT-140 ex-MT XXXIX	1918. aug.	--	1918. 10. 45 %-ban
MT-141 ex-MT XL	1918. szept.	--	1918. 10. 45 %-ban
MT-142 ex-MT XLI	1918. szept.	--	1918. 10. 45 %-ban
MT-143 ex-MT XLII	1918. szept.	--	1918. 10. 45 %-ban

Építés helye: Da. – Porto Ré

Vízkiürítés: Aknakeresőként 115 t. Aknarakóként standard: 128 t; teljes terheléssel: 145 t

Méreték: Hossz: 29,4 m (pp) / 30,1 m (lh)
Szélesség: 6,7 m
Merülés: 1,4 m, Aknarakóként 1,7 m
Hajtómű: 2 db TE gőzgép
1 db Yarrow olajtüzelésű kazán
Főgép teljesítmény: 280 ILE
Sebesség: 11,6 cs
Fegyverzet: 1 db 4, Da. - Fiume 7 cm/L44 légvédelmi löveg
2 db 8 mm géppuska
24 – 39 db akna
Személyzet: 27 fő

Megjegyzés: Aknarakóknak tervezték, de hatót, mint aknakeresőt rendeltek meg. Az építés során mindegyiket alkalmassá tették aknakeresésre.

SEGÉD-, KÍSÉRŐHAJÓK és TENGERALATTJÁRÓ- ELHÁRÍTÓ HAJÓK

ADRIA – cirkálógőzös

<u>NÉV:</u> <i>Adria</i>	<u>Építés helye:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1916. 04. 16.
Tulajdonos:	Dalmatia		
Tonnatartalom:	154 grt, 92 nrt		
Hossz:	34 m (lh)		
Szélesség:	5,9 m		
Merülés:	2,9 m		
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép		
Főgép teljesítmény:	350 ILE		
Sebesség:	11,5 cs		

Megjegyzés: 1916-ban a k.u.k. Kriegsmarine egy újfajta kísérőhajót, az ún. „cirkálógőzöst” állított szolgálatba. Ezeket a hajókat általában 2 db 4,7 cm/L44-es löveggel és 1 vagy 2 db géppuskával szerelték fel. Főként a Fiuméből a dalmát partokra és a montenegrói, illetve az albán kikötőkbe tartó kisebb kereskedelmi hajókból álló konvojokat kísérték. 1917 folyamán megnőtt az ellenséges tengeralattjáró tevékenység, és a haditengerészet arra kényszerült, hogy 1918. február 26-án egy speciális tengeralattjáró-elhárító csoportot (**U-Such Flotille = Tengeralattjáró-elhárító Flotilla**) hozzon létre. Erre az időre néhány hajót már elláttak víz alatti lehallgató készülékekkel és vízibombákkal, és ezek 1917 decembere óta már tengeralattjáró-elhárító hajókként működtek. A part menti utasszállító gőzösök, melyekből a **Tengeralattjáró-elhárító Flotilla** állt, ezt megelőzően szinte kivétel nélkül, mint „cirkálógőzösök” szolgáltak.

Az *Adria* felfegyverzett kísérőhajóként működött 1918-ig. 1918. február 26-án áthelyezték a Tengeralattjáró-elhárító Flotillához és Lussinban, majd Sebenicoban állomásozott.

ARSA – Tengeralattjáró-elhárító Flotilla

<u>NÉV:</u> <i>Arsa</i>	<u>Építés helye:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1897.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1914. 08. 02.
Tulajdonos:	Istria		
Tonnatartalom:	276 grt, 106 nrt		
Hossz:	45,7 m (pp) / 48 m (lh)		
Szélesség:	6,6 m		
Merülés:	3,3 m		
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép		
Főgép teljesítmény:	650 ILE		
Sebesség:	13,5 cs		

Megjegyzés: Az *Arsát* 1918 februárjáig csapatszállításra használták, amikor is átalakították tengeralattjáró-elhárító szolgálatra, és beosztották a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához.

BILINSKI - őrhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás h.szolgálatra:</u>
<i>Ritter von Bilinski /ex-Zara/</i>	ST. - Trieste	1899.	1914. 08. 08.

Tulajdonos: Trieszti Vámigazgatóság
Vízkesorítás: 322 t
Tonnatartalom: 171 grt, 65 nrt
Hossz: 41,2 m (pp) / 45,5 m (lh)
Szélesség: 5,7 m
Merülés: 3,2 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 400 ILE
Sebesség: 12 cs

Megjegyzés: Rövid időre a trieszti Tengeri Szállítási Igazgatóság vette bérbe. 1915. augusztus 30-án újra kibérelték, és őrhajóként működött a Trieszti-öbölben. 1917. április 12-én összeütközött a *Pelagosa* gőzössel és súlyosan megsérült. 1917 novemberében a Lagúna Flottillához vezényelték. 1918-ban kísérőhajóként Fiumében állomásozott. 1918. június 17-én áthelyezték Polába.

CETINA – cirkálógőzös - /később Tengeralattjáró-elhárító Flottilla/

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u>
<i>Cetina</i>	ST. - Trieste	1908.	1916. 02. 14.

Tulajdonos: Dalmatia
Tonnatartalom: 226 grt, 133 nrt
Hossz: 42 m (lh)
Szélesség: 6,4 m
Merülés: 3,3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 540 ILE
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: Felfegyverzett kísérőhajóként működött a Cattarói-öbölben. 1917. szeptember 26-án Sebenicoba vezényelték. 1918 februárjában áthelyezték a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához.

CIRKVENICA – cirkálógőzös

<u>NÉV:</u> <i>Cirkvenica</i>	<u>Építés helye:</u> Lazarus - Fiume	<u>Vízrebocsátás:</u> 1895.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1915.
---	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos:	Ungaro-Croata
Tonnatartalom:	183 grt 83 nrt
Hossz:	45,4 m (lh)
Szélesség:	5,8 m
Merülés:	3,1 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	400 ILE
Sebesség:	11,5 cs

Megjegyzés: 1915-ben felfegyverezték és a háború végéig révkalauz, illetve kísérőhajóként alkalmazták.

DOLFIN – őr és kísérőhajó

<u>NÉV:</u> <i>Dolfin</i>	<u>Építés helye:</u> Lussinpiccolo	<u>Vízrebocsátás:</u> 1914.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1914. 09. 24.
-------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos:	Trieszti Haditengerészeti Hatóság
Tonnatartalom:	290 grt, 150 nrt
Hossz:	44 m (lh)
Szélesség:	7,5 m
Merülés:	3 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	400 ILE
Sebesség:	12 cs

Megjegyzés: Eredetileg, mint felfegyverzett szállítóhajót alkalmazták a Pelagosa és a Lagosta útvonalon. 1915-től Polaban állomásozott és őr-, illetve kísérőhajóként szolgált az Észak-Adrián. 1918-ban felszerelték víz alatti kábelfektetésre.

FRANKOPAN – cirkálógőzös

<u>NÉV:</u> <i>Frankopan</i>	<u>Építés helye:</u> Lussinpiccolo	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1916. 04. 26.
--	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos:	Austro-Croata
Tonnatartalom:	144 grt, 46 nrt
Hossz:	37 m (lh)
Szélesség:	6 m
Merülés:	3 m

Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 350 ILE
Sebesség: 11,5 cs

Megjegyzés: Sebenicoban állomásozott, mint révkalauz hajó, illetve felfegyverzett kísérőhajó. 1917-18 telén áthelyezték a Lagúna Flottillához és KANONENBOOT II néven leváltotta a *Kvarnert*. Ezen a néven szolgált 1918 nyarán, egészen a háború végéig.

KNIN - Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u>
<i>Knin</i>	Lussinpiccolo	1913.	1916.

Tulajdonos: Ungaro-Croata
Tonnatartalom: 284 grt, 157 nrt
Hossz: 47 m (lh)
Szélesség: 6,3 m
Merülés: 3,1 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 650 ILE
Sebesség: 13,5 cs

Megjegyzés: Eredetileg a Cattarói-öböl és Antivari közötti szállítási feladatokra használták. 1917. április 11-én révkalauzi szolgálatra áthelyezték Polába, majd május 22-én Sebenicoba, és felfegyverzett kísérőhajóként működött. 1918-ban a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához vezényelték.

KVARNER – cirkálógőzös

<u>NÉV:</u>	<u>Építési helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u>
<i>Kvarner</i>	Lussinpiccolo	1909.	1916.

Tulajdonos: Austro-Croata
Tonnatartalom: 144 grt, 47 nrt
Hossz: 37 m (lh)
Szélesség: 6 m
Merülés: 3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 350 ILE
Sebesség: 11 cs

Megjegyzés: A *Kvarnert* először az Aknász Parancsnokság bérelte ki, majd felfegyverzett kísérőhajóként szolgált Pola és Trieszt között. 1917-18. telén áthelyezték a Lagúna Flottillához, és 1918 júniusában a KANONENBOOT II nevet kapta, de kis idővel később a *Frankopan* leváltotta és elbocsátották a szolgálatból.

LIBURNIA – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Liburnia</i>	<u>Építés helve:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1896.	<u>Hadiszolgálatba állás:</u> 1916. 07. 12.
---------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Ungaro-Croata
Tonnatartalom: 179 grt, 683 nrt
Hossz: 42,1 m (pp) / 43,7 m (lh)
Szélesség: 6,0 m
Merülés: 3,5 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 430 ILE
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: 1916. július 12-től 1918-ig Fiumében állomásozott, mint kísérőhajó, majd 1918-ban áthelyezték a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához.

MAKARSKA – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Makarska</i>	<u>Építés helve:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Hadiszolgálatba állás:</u> 1916. 02. 11.
---------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Dalmatia
Tonnatartalom: 226 grt, 133 nrt
Hossz: 42,4 m (lh)
Szélesség: 6,4 m
Merülés: 3,3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 540 ILE
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: 1916. február 11-től menetrend szerinti szállítási feladatokra alkalmazták Cattaróban. 1918. április 4-én Polaban átalakították a Tengeralattjáró-elhárító Flottillában való szolgálatra.

MONFALCONE – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Monfalcone</i>	<u>Építés helve:</u> CNT. – Monfalcone	<u>Vízrebocsátás:</u> 1914.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1916. 04. 04.
---	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Società di Navigazione Monfalconese
Tonnatartalom: 197 grt; 79 nrt
Hossz: 41 m (lh)
Szélesség: 6,4 m
Merülés: 3,1 m

Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 480 ILE
Sebesség: 12 cs
Fegyverzet: 1 db 4,7 cm-es löveg
1 db géppuska

Megjegyzés: Először Fasanában állomásozott, mint kísérőhajó, azután 1917-ben Fiumében és a Quarneróban őrzérazott, majd Trieste-ben szolgált a Lagúna Flottillánál. 1918. júliusában átalakították a Tengeralattjáró-elhárító Flottillában való szolgálatra.

NERETVA – kísérőhajó

<u>NÉV:</u> <i>Neretva</i>	<u>Építés helve:</u> Lussinpiccolo	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.
--------------------------------------	--	---------------------------------------

Tulajdonos: ?
Tonnatartalom: 160 grt, 76 nrt
Hossz: 37 m (lh)
Szélesség: 6 m
Merülés: 3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 300 ILE
Sebesség: 11 cs

Megjegyzés: A Hadsereg használta szállításra a Lussin – Cherso – Fiume útvonalon. 1918. Március 12-én a Haditengerészet átvette tengeralattjáró-elhárító szolgálatra és Fiumében állomásozott.

NESAZIO – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Nesazio</i>	<u>Építés helve:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1904.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1916. 05. 22.
--------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Istria-Trieste
Tonnatartalom: 268 grt, 152 nrt
Hossz: 45,7 m (pp) / 48 m (lh)
Szélesség: 6,5 m
Merülés: 3,3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 650 ILE
Sebesség: 13,5 cs

Megjegyzés: Kísérőhajóként szolgált 1918-ig, amikor áthelyezték a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához.

NOVI – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Novi</i>	<u>Építés helye:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Hadiszolgálatba állás:</u> 1917. 07. 28.
-----------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Ungaro-Croata
Tonnatartalom: 247 grt; 146 nrt
Hossz: 45,7 m (pp) / 48,4 m (lh)
Szélesség: 6,5 m
Merülés: 3,3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 650 ILE
Sebesség: 14 cs

Megjegyzés: Korábban a Hadsereg szállítóhajójaként üzemelt Cattaro és Antivari között. 1917. július 28-tól a Haditengerészet átvette és Polában szolgált kísérőhajóként egészen 1918. február 26-ig, amikor átfegyverezték és áthelyezték a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához.

PELAGOSA – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Pelagosa</i>	<u>Építés helye:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1898.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1915. 05. 07.
---------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Trieszti Tengerészeti Hatóság
Tonnatartalom: 245 grt, 127 nrt
Hossz: 48 m (lh)
Szélesség: 6,5 m
Merülés: 3,3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 550 ILE
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: 1917-ig őrhajóként működött Fasanában, majd kísérő feladatokat látott el. 1917 decemberében víz alatti lehallgató készülékekkel szerelték fel és az osztrák-magyar haditengerészet első speciális felszerelésű tengeralattjáró-elhárító hajójává vált. A Tengeralattjáró-elhárító Flottilla elődjében szolgált rövid ideig, majd 1918. február 12-én az olasz F7 tengeralattjáró Lussin közelében elsüllyesztette.

QUARNERO – kísérőhajó

<u>NÉV:</u> <i>Quarnero</i> gőzjacht	<u>Építés helye:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1883.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1914. 08. 08.
--	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Trieszti Vámigazgatóság
Tonnatartalom: 137 grt; 67 nrt
Hossz: 38,7 m (lh)
Szélesség: 5,2 m
Merülés: 2,6 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 280 ILE
Sebesség: 10 cs

Megjegyzés: Rövid ideig révkalauzi szolgálatra használták, majd visszaadták a tulajdonosának. 1916-ban újra kibérelték, felfegyverezték és Polában alkalmazták révkalauz hajóként azután, mint aknakeresőt, majd kísérőszolgálatot teljesített. 1918 szeptemberében áthelyezték Sebenicoba.

RISANO – kísérőhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helve:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u>
<i>Risano</i>	Kiel	1887.	1917. 04. 25.

Tulajdonos: Istria-Trieste
Tonnatartalom: 188 grt, 87 nrt
Hossz: 41 m (lh)
Szélesség: 6 m
Merülés: 3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 325 ILE
Sebesség: 11 cs

Megjegyzés: Polai révkalauz szolgálatra vették bérbe. 1917 októberében áthelyezték a Laguna Flottillához. 1918-ban Fiumében állomásozott és kísérőhajóként alkalmazták.

SAN MAURO – kísérőhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helve:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás hadiszolg.ra:</u>
<i>San Mauro /ex-Santorio/</i>	ST. - Trieste	1888.	1916. 02. 29.

Tulajdonos: J. Hropich
Tonnatartalom: 133 grt, 66 nrt
Hossz: 38 m (lh)
Szélesség: 5,3 m
Merülés: 3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 410 ILE
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: Felfegyverezték és a Fiume – Zára útvonalon szolgált kísérőhajóként. A tulajdonosa 1917 májusában eladta A. Ribolinak, aki átkeresztelte *Erzsi* névre. 1917. szeptember 10-én elbocsátották a hadiszolgálatból és visszaadták a tulajdonosainak.

SEBENICO – tengeralattjáró-elhárító hajó

<u>NÉV:</u> <i>Sebenico</i>	<u>Építés helye:</u> Lussinpiccolo	<u>Vízrebocsátás:</u> 1898.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1914. 07. 28.
---------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Dalmatia
Tonnatartalom: 297 grt, 169 nrt

Megjegyzés: A trieszti Tengeri Szállítási Igazgatóság rövid időre bérbe vette, majd visszaadta a tulajdonosainak. 1918 márciusában tengeralattjáró-elhárítóként szándékozták alkalmazni, de 1918. április 23-án újra kibérelték az anyagi készletek és tartalék élelmiszerek tárolására Polában. 1918. augusztus 29-én visszaadták a tulajdonosainak.

SENJ – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Senj</i>	<u>Építés helye:</u> ST. – Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1907.	<u>Hadiszolgálatba állás:</u> 1916.
-----------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Ungaro-Croata
Tonnatartalom: 244 grt; 139 nrt
Hossz: 48,3 m
Szélesség: 6,3 m
Merülés: 3,3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 650 ILE
Sebesség: 13,5 cs

Megjegyzés: 1916-tól egészen 1917. május 11-ig katonai szállítóhajóként alkalmazták a Cattarói-öböl és Antivari között, amikor is Antivarinál kigyulladt és súlyosan megsérült. A javítás után 1917. október 24-től 1918. február 16-ig kísérőhajóként szolgált. Ekkor áthelyezték a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához.

SLAVIJA – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Slavija</i>	<u>Építés helye:</u> Lussinpiccolo	<u>Vízrebocsátás:</u> 1911.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1916. 03. 18.
--------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Austro-Croata
Tonnatartalom: 234 grt, 137 nrt

Hossz: 39 m (lh)
Szélesség: 6 m
Merülés: 3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: Kísérőhajó Sebenicoban amíg 1918. február 16-án át nem helyezték a Tenger-alattjáró-elhárító Flottillához.

TÁTRA – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Tátra</i>	<u>Építés helye:</u> ST. – Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1905.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1916. 11. 19.
------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Ungaro-Croata
Tonnatartalom: 232 grt, 132 nrt
Hossz: 46 m (lh)
Szélesség: 6,5 m
Merülés: 3,6 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 650 ILE
Sebesség: 14 cs

Megjegyzés: 1918. február 16-án helyezték át a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához, addig felfegyverzett kísérőhajóként szolgált.

VALONA – kísérőhajó

<u>NÉV:</u> <i>Valona</i>	<u>Építés helye:</u> Poregrund	<u>Vízrebocsátás:</u> 1911.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1917. 02. 26.
-------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Ungaro-Croata
Tonnatartalom: 346 grt, 209 nrt
Hossz: 38,7 m (lh)
Szélesség: 6,9 m
Merülés: 3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 420 ILE
Sebesség: 12,5 cs

Megjegyzés: A *Valona* 1917 februárjában állt szolgálatba Polában, mint helyi kísérőhajó. 1917. november 06-án átvezényelték a Lagúna Flottillához. 1918-ban Sebenicoban állomásozott, majd Lussinban, végül 1918. április 03-tól Sebenicoban. 1918. október 14-én a Smokvica sziget közelében partra futva elpusztult. (*Lehet, hogy a Salona gőzös?*)

VODICE – kísérőhajó

<u>NÉV:</u> <i>Vodice</i>	<u>Építés helye:</u> ST. – Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1916. 04. 07.
-------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos:	Dalmatia
Tonnatartalom:	154 grt, 92 nrt
Hossz:	34,1 m (lh)
Szélesség:	5,8 m
Merülés:	2,9 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	350 ILE
Sebesség:	11,5 cs

Megjegyzés: 1916-ban felfegyverezték és a háború végéig Sebenicoban állomásozott, mint révkalauz és kísérőhajó.

ZADAR – Tengeralattjáró-elhárító Flottilla

<u>NÉV:</u> <i>Zadar</i>	<u>Építés helye:</u> ST. – Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1910.	<u>Behívás hadiszolgálatra:</u> 1914. 08. 15.
------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos:	Zárai Vámigazgatóság
Tonnatartalom:	303 grt, 143 nrt
Víz kiszorítás:	370 t
Hossz:	51 m (lh)
Szélesség:	6,7 m
Merülés:	3,5 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	625 ILE
Sebesség:	13 cs

Megjegyzés: 1916-tól 1917 decemberéig Polában állomásozott, mint felfegyverzett kísérőhajó, majd átalakították a haditengerészet második tengeralattjáró-elhárító hajójává. A *Pelagosával* közösen működött, amíg az el nem süllyedt. 1918 márciusától a *Zadar* volt Sebenicoban az egyetlen tengeralattjáró-elhárító hajó.

ÁGYÚNASZÁDOK ÉS MONITOROK

LAGÚNA FLOTTILLA

A Lagúna Flottilla Triesztben állomásozott és a környékbeli sekélyebb vizeken működött. A hajói a Hadsereg támadásainak támogatása céljából a Piave torkolatába is behatoltak.

LINZ – páncélos motorcsónak

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült</u>
LINZ	Linz	1914.	1915.	1915.
Víz kiszorítás:	27 t			
Hossz:	18,5 m (lh)			
Szélesség:	3,2 m			
Merülés:	1,7 m			
Hajtómű:	2 db. petróleum motor, 220 ILE 2 db hajócsavar			
Sebesség:	10 cs			
Páncélzat:	Oldalán: 5 mm Vezérlőtorony: 10 mm			
Fegyverzet:	1 db 7 cm/L18 löveg 3 db 8 mm-es géppuska			
Személyzet:	8 fő			

Megjegyzés: A Hadsereg rendelte meg a Garda tavon való szolgálatra, de a LINZ 1915-ben egy rövid ideig a Dunán is szolgált. A Haditengerészet még ebben az évben átvette és átszállította az Adriára. 1916. 06. 01-től Triesztben állomásozott, és 1917-től az Adria sekély partvidékén elterülő lagúnákon működő, újonnan felállított Lagúna Flottillában teljesített szolgálatot, mint őrhajó. 1918-ban Triesztben tartózkodott. 1919-ben az olaszok zsákmánya lett, akik lebontották.

GIZELLA – páncélos motorcsónak

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült</u>
GISELLA	Linz	1913.	1914.	1914.
Víz kiszorítás:	14 t			
Hossz:	18,5 m (lh)			
Szélesség:	3,2 m			
Merülés:	1,3 m			
Hajtómű:	2 db petróleum motor, 200 ILE 2 db hajócsavar			
Sebesség:	14 cs			
Páncélzat:	Vezérlőtorony: 5 mm			
Fegyverzet:	2 db 8 mm-es géppuska			
Személyzet:	8 fő			

Megjegyzés: A Hadsereg számára épült és 1916-ig a Dunán szolgált. 1917-ben átvette a Haditengerészet és átvezényelte a Lagúna Flottillához. Egy további 3,7 cm-es automata löveget szereltek fel rá.

KANONENBOOT I – segéd ágyúaszád

<u>NÉV:</u> KANONENBOOT I (<i>ex–Trieste</i>)	<u>Építés helye:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1916. 03. 09
---	--	---------------------------------------	--

Tulajdonos:	Istria-Trieste
Tonnatartalom:	159 grt, 64 nrt
Hossz:	39,6 m (pp) / 41 m (lh)
Szélesség:	5,8 m
Merülés:	2,7 m
Hajtómű:	2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	540 ILE
Sebesség:	13,5 cs
Páncélzat:	Oldalán: 5 mm Vezérlőtorony: 10 mm
Fegyverzet:	1 db 7 cm/L30 löveg 2 db 4,7 cm/L44 löveg 2 db 8 mm-es légvédelmi géppuska

Megjegyzés: A Lagúna Flottilla kötelékében a Trieszti-öbölben szolgált. 1918 áprilisában átkeresztelték KANONENBOOT III-ra.

KANONENBOOT I – segéd ágyúaszád

<u>NÉV:</u> KANONENBOOT I (<i>ex–San Marco di Rosandra</i>)	<u>Tulajdonos:</u> Muggia	<u>Behívás:</u> 1916. 03. 07.
---	-------------------------------------	---

Tonnatartalom:	196 grt, 87 nrt
Hossz:	43 m (lh)
Szélesség:	6 m
Merülés:	3 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	300 ILE
Sebesség:	11,5 cs
Fegyverzet:	2 db 4,7 cm/L44 löveg 3 db 8 mm-es légvédelmi géppuska

Megjegyzés: 1916-tól a Lagúna Flottillában szolgált, mint szállítóhajó. 1918 márciusában felfegyverezték és elnevezték KANONENBOOT I-nek, és egyúttal leváltották az eredeti KANONENBOOT I-et, amelyet ezután KANONENBOOT III-nak neveztek el.

KANONENBOOT II – segéd ágyúaszád

<u>NÉV:</u> KANONENBOOT II (ex- <i>Epulo</i>)	<u>Tulajdonos:</u> Muggia	<u>Vízrebocsátás:</u> 1883.	<u>Behívás:</u> 1916. 03. 06.
--	-------------------------------------	---------------------------------------	---

Víz kiszorítás:	193 t
Tonnatartalom:	129 grt, / 66 nrt
Hossz:	36 m (lh)
Szélesség:	5 m
Merülés:	3 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	175 ILE
Sebesség:	9 cs
Fegyverzet:	2 db 4,7 cm/L44 löveg 3 db 8 mm-es légvédelmi géppuska

Megjegyzés: Átalakították ágyúaszádnak, hogy a Lagúna Flottillában szolgáljon. 1918-ban elbocsátották és visszaadták a tulajdonosainak. A KANONENBOOT II nevet és a feladatait a *Kvarner* cirkálógőzös vette át, amelyet viszont egy másik kísérőhajó, a *Frankopan* váltott fel ugyanezen a néven.

KANONENBOOT III – segéd ágyúaszád

<u>NÉV:</u> KANONENBOOT III (ex- <i>San Giusto</i>)	<u>Építés helye:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1898.	<u>Behívás:</u> 1917.
--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Tulajdonos:	Nuova Società Cittadina di Navigazione à Vapore
Tonnatartalom:	119 grt, 49 nrt
Hossz:	36,6 m (pp) / 38 m (lh)
Szélesség:	5,5 m
Merülés:	2,9 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	370 ILE
Sebesség:	13 cs
Fegyverzet:	1 db 7 cm/L30 löveg 2 db 4,7 cm/L44 légvédelmi löveg 2 db géppuska

Megjegyzés: Triesztben használták vontatásra, majd 1918-ban áthelyezték a Lagúna Flottillához tartozott és 1918. március 14-én az ellenséges vízi-repülőgépek megrongálták. Ezután kivonták a szolgálatból és a számát a KANONENBOOT I (ex-*Trieste*) kapta meg.

<u>NÉV:</u> <i>Eunio</i>	<u>Építés helye:</u> ?	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A behívása után felfegyverezték és a Lagúna Flottillánál alkalmazták.

<u>NÉV:</u> <i>Lina</i>	<u>Építés helye:</u> ?	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1918. 06. 12.
-----------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	---

Megjegyzés: A trieszti Tengerészeti Hatóságtól vették bérbe, később a *Motorboot I* nevet kapta.

<u>NÉV:</u> <i>Monfalcone</i>	Lásd a Segéd- Kísérőhajók és Tengeralattjáró-elhárító hajók fejezetben.
---	---

Megjegyzés: 1917-ben a Lagúna Flottilla kötelékében működött. 1917. 11. 20-án a Sdobba torkolatában aknára futott. 1918-ban helyezték át a Tengeralattjáró-elhárító Flottillához.

<u>NÉV:</u> <i>Nibbio</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 112 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1899.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
-------------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Rövid bérlet után visszaadták a tulajdonosainak. 1916. 10. 6-án újra kibérelték helyi szolgálatra Castelnúovába. 1917. 11. 25-én a Lagúna Flottillához vezényelték, majd 1918-ban áthelyezték Zelenikába (Cattarói-öböl).

<u>NÉV:</u> <i>Risano</i>	Lásd a Segéd- Kísérőhajók és Tengeralattjáró-elhárító hajók fejezetben.
-------------------------------------	---

Megjegyzés: 1917 októberében áthelyezték a Lagúna Flottilla kötelékébe, majd 1918-ban Fiumébe vezényelték kísérőhajónak.

<u>NÉV:</u> <i>Ritter von Bilinski</i>	Lásd a Segéd- Kísérőhajók és Tengeralattjáró-elhárító hajók fejezetben.
--	---

Megjegyzés: 1917 novemberében a Lagúna Flottillához vezényelték, majd 1918-ban áthelyezték Fiumébe kísérőhajónak.

<u>NÉV:</u> <i>Stefánia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u> 1918. 06. 22.
---------------------------------------	--	------------------------------	------------------------------	---

<u>NÉV:</u> <i>Theodor</i>	<u>Tulajdonos:</u> Trieszti Vámigazgatóság	<u>Tonnatartalom:</u> 22 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1891.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A *Theodor* gőzbarkát a Trieszti Tengeri Szállítási Igazgatóság bérelte egy rövid ideig. 1915. 05. 27- újra bérbe vették és Polában használták. 1918-ban áthelyezték a Lagúna Flottillához.

NÉV: *Valona* Lásd a Segéd- Kísérőhajók és Tengeralattjáró-elhárító hajók fejezetben.

Megjegyzés: 1917. 11. 6-án került a Lagúna Flottilla kötelékébe. 1918-ban áthelyezték Sebenicoba.

<u>NÉV:</u> <i>Vesela</i>	<u>Tulajdonos:</u> B. Paric	<u>Tonnatartalom:</u> ?	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1918. 06.
-------------------------------------	---------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

NÉV: *Zoe Cosulich* Lásd a Szénszállító hajók fejezetben.

Megjegyzés: 1917-ben helyezték át a Lagúna Flottilla kötelékébe.

„f” „g” és „h” – folyami őrnaszádok:

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfekt.:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
PM-1 (ex-Stör, ex-„f”)	Yarrow - London	1907.	1908. 06. --	1908. 10. 08.
„g”	Dan. – Budapest	1909. 02.	1909. 11. 12.	1910. 04. 30.
PM-2 (ex-Lachs, ex-„h”)	Dan. – Budapest	1909. 02.	1909. 11. 30.	1910. 04. 30.

Víz kiszorítás:	15 t
Hossz:	18,3 m (lh)
Szélesség:	2,7 m
Merülés:	0,8 m
Hajtómű:	3 db Napier petróleum motor, 350 LE 3 db csavartengely
Sebesség:	22,5 cs a futópróbán
Páncélzat:	Oldal: 5 mm Fedélzet: 2 mm Vezérlőtorony: 5 mm
Fegyverzet:	2 db 8 mm-es géppuska
Személyzet:	7 fő

Megjegyzés: 1908-ban egy „e” nevű másik naszádot is építettek Londonban, de azt 1913-ban kivonták. A „g”-t 1914. szeptember 9-én a személyzete Pancsovánál elsüllyesztette. A másik kettőt 1916-ban átkeresztelték. 1917-ben a Duna Flottillától áthelyezték őket az Adriára és a PM-1, valamint a PM-2 nevet kapták. A fegyverzetüket 1 db 3,7 cm-es automata löveggel és egy 8 mm-es géppuskával váltották fel. A Lagúna Flottillában szolgáltak.

Adria típusú tervezett monitorok:

Amint az a segéd-ágyúaszádok használatából kitűnik, az osztrák-magyar haditengerészet nem rendelkezett megfelelő hajókkal ahhoz, hogy a sekély adriai partok mentén hatásos tűztámogatást nyújtson az olasz fronton. E célból 1917 végén az „Adria monitor típus”-ként ismeretes, két db monitort terveztek. Vízkiszorításuk elérte volna az 1500 tonnát, és egyetlen lövegtoronyban 2 db 24 cm/L45-ös löveggel lettek volna felszerelve. Az építésük nem kezdődött meg.

BÁZIS ÉS JAVÍTÓ HAJÓK

GÄA – tengeralattjáró bázis hajó

<u>NÉV:</u>	<u>Vízre- bocsátás:</u>	<u>Elké- szült:</u>	<u>Megvásá- rolták:</u>	<u>Átéptették:</u>	<u>Szolgba. állt:</u>
GÄA (ex-Don; ex-Moskva; Ex-Fürst Bismarck)	1891.	1891.	1909.	1909. 08. 03 – 1910. 05. 04-ig	1910. 06. 15.
Építés helye:	Vulcan – Stettin				
Vízkiszorítás:	Standard: 12 130 t		Teljes terheléssel: 13 000 t		
Tonnatartalom:	8420 grt.				
Hossz:	153,16 m (pp)				
Szélesség:	17,56 m				
Merülés:	7,54 m				
Hajtómű:	2 db álló, háromszoros expanziójú gőzgép 9 db kazán, üzemi nyomás 11,5 atm 2 db 3 szárnyú hajócsavar, 5,92 m átmérővel				
Főgép teljesítmény:	1891-ben: 16 410 ILE, 1910-ben: 15 177 ILE				
Sebesség:	1891-ben: 20,7 cs, 1910-ben: 19,46 cs				
Fegyverzet:	4 db 12 cm/L35 löveg a LEOPARD-ról és a PANTHER-ről 4 db 7 cm/L45 löveg				
Egyebek:	2 db fényszóró (150 cm és 90 cm átmérővel).				
Személyzet:	1907-ben: 14 + 331 fő				

Pályafutása:

1890. 11. 29. *Fürst Bismarck* néven vízrebocsátották a HAPAG Társaság számára.

1891. 04. 25. Átadták. Első útján Hamburgból New Yorkba hajózott. Azután az Észak-Atlanti-óceánon közlekedett menetrendszerűen. **06. 29. II.** Vilmos császár megszemlélte.

1904-ben az orosz-japán háború alatt az orosz Haditengerészet megvásárolta, és *Don* néven, mint segédcirkálót szolgálatba állította.

1906-ban *Moskva* néven Szentpéterváron beosztották az orosz Önkéntes Flottához. Nem fegyverezték fel, csupán a séta- és a csónakfedélzetre szereltek fel egy-egy 4,7 cm-es gyorstűzelő löveget, minden különösebb szerkezeti merevítés nélkül.

1909-ben Libauban (ma Liepaja) felajánlották megvételre a cs. és kir. Haditengerészetnek. **07. 03.** Ferenc József császár jóváhagyta a megvételét és azt, hogy GÄA néven mint torpedóhajót besorozzák a speciális rendeltetésű hajók kategóriájába. **07. 08.** Aláírták az adásvételi szerződést. **07. 09.** Szolgálatba állt és felvonták rá a cs. és kir. hadilobogót. **07. 10.** Elindult Libauból. **07. 18.** Kifutott Swinemündéből. **07. 25-28.** Cadiz. **08. 02.** Megérkezett Polába. **08. 03.** Leszerelték. Átalakították torpedótároló és bázis hajónak. Szerszámgépeket és rádióállomást szereltek be rá. 81 torpedó és 100 akna részére tároló helyet alakítottak ki. Megkapta az ERZHERZOG KARL illetve az ERZHERZOG FRIEDRICH nagy csónakdaruit.

1910. 05. 15. – **09. 15.** A Hajóraj kötelékében szolgált.

1911. 05. 31. – **08. 31.** A Hajóraj kötelékében szolgált.

1912. 03. 18. Szolgálatba állították és jelen volt a TEGETTHOFF vízrebocsátásánál. **06. 06.** Kifutott Miklós montenegrói királlyal a fedélzetén Antivariból Trieszt felé, aki látogatást tett Ferenc József császárnál, majd a királlyal visszatért Antivariba. **06. 12.** Befutott Antivariba. **08. 15.** Kivonták a szolgálatból. **12. 05.** Újra felszerelték. **12. 20.** Az 1. Torpedó Flottillával a Cattarói-öbölbe vezényelték.

1913. 06. 10. Kivonták a szolgálatból.

1914. 06. 14. Szolgálatba állították. **07. 31.** Polából Teodóba indult, az 1. Torpedó Flottillához.

1915. 08. 25. A Traste mellett partra szállt különítményéből 7 főt elfogtak. Ezután a német tengeralattjárók lakóhajójaként is működött, 8 fő számára biztosított szállást. Áramfejlesztőkkel látták el a tengeralattjárók akkumulátorainak feltöltése céljából.

1916-ban egy elektromos javítóműhelyt szereltek fel.

1918. 02. 01. Részt vett a cattarói matrózlázadásban. **11. 05.** Cseh legénységgel kifutott Polából Fiume felé.

1919-ben Fiumében tartózkodott, majd Polában.

1920. 10. 20. Az olasz Államvasút Társaság kapta meg, mely *San Giusto* néven kivándorlóhajóként alkalmazta.

1921. 01. 22. 238 kabin utassal és 1137 kivándorlóval a fedélzetén kifutott Triesztből és Nápoly érintésével New Yorkba hajózott. Súlyos viharon ment keresztül. A visszatérése után leállították.

1923-1924-ben Olaszországban lebontották.

PELIKAN – tengeralattjáró bázis hajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
PELIKAN	Schichau - Elbing	1890.	1891. 03. 21.	1892.
Építési költség:	1 972 519 Korona			
Víz kiszorítás:	Építési: 2470,25 t Maximális: 2630,00 t			
Hossz:	82,28 m (pp) / 85,00 m (vv) / 88,25 m (lh)			
Szélesség:	12,59 m a vízvonalnál			
Merülés:	Építési: 4,77 m Maximális: 5,25 m			
Merülés változás:	1 cm = 7,412 t			
Hajtómű:	1 db álló, 3 hengeres, háromszoros működésű Schichau gőzgép 2 db hengerkazán, üzemi nyomás 11 atm. 1 db 4 szárnyú, balra forgó hajócsavar, 4,20 m átmérővel			
Főgép teljesítmény:	4700 ILE			
Sebesség:	18,31 cs, 135-ös fordulatszámnál (az elkészültekor)			
Vitorlafelület:	337,1 m ²			
Fegyverzet:	1893-ban: 2 db bronz 15 cm/L25 löveg 8 db 4,7 cm/L44 gyorstüzelő löveg. 1903-ban: 2 db 7cm/L45 löveg. Lőszer kiszabat: 400 db gyújtólövedék 8 db 4,7 cm/L44 gyorstüzelő löveg. Lőszer kiszabat: 100 db robbanólövedék, 300 db gyújtólövedék			

Egyebek: 2 db 60 cm-es átmérőjű fényszóró. Vitorlafelület 337,1m². Rádióállomás már 1909. előtt.
Személyzet: 15 + 230 fő, 1907-ben: 10 + 186 fő

Pályafutása:

1890. 05. 07. Megtörtént a gerincfeketése.

1891. 03. 21. Vízrebocsátották. **08. 13.** Első próbaút, a főgép konstrukciós hiba miatt beszo-
rult.

1892. 01. 04.-től újabb próbautakat tett. **02. 05.** Megtörtént az átvétel. Berakodták a
TEGETTHOFF számára küldött gépalkatrészeket. **02. 18.** elindult Schichau-Elbingből. **02.**
19. Érintette Helsingört. **02. 23-27.** Dartmouth, a rossz időjárás miatt. **03. 05-06.** Palermo. **03.**
09. Megérkezett Polába. **03. 05.** Korfuban tett látogatást Erzsébet császárnőnél. **03. 17.** A ten-
gerészet parancsnokával a fedélzetén hosszabb útra indult. A Punta Bianca közelében a fő-
gépe meghibásodott, és a hajó mozdulatlaná vált. Egy nappal később egy arra haladó olasz
gőzösnek kellett vontába vennie. **03. 19.** Polában leszerelték. **06. 16-28.** A Hajórajban szol-
gált, és Ferenc Ferdinánd főherceg a fedélzetén tartózkodott. **06. 20.** Befutott Saldonba. Egy
újabb tartós út következett, mely hasonló eredménnyel járt, mint az előző. **Augusztusban** ki-
vonták a szolgálatból. Javításon és átépítésen esett át.

1893. 04. 18. Felszerelték. **04. 20.** A haditengerészeti parancsnokság jachtjaként kifutott
Polából. **04. 20-23.** Velence, majd Stephanie koronahercegnővel Velencéből Polába indult.
04. 23. Megérkezett Polába. **04. 24.** Triesztben behajózott a Haditengerészet parancsnoka. **05.**
02. Leszerelték. **07. 01.** Felszerelték és beosztották a Nyári Hajórajba. **08. 02.** A haditengeré-
szeti parancsnokság rendelkezésére kifutott Teodóból. **08. 03.** Korfura látogatott. **08. 04.** Visz-
szaérkezett Teodóba. **08. 10.** Polában leszerelték. **12. 01-27.** Felszerelték a Haditengerészet
parancsnoka számára.

1894. 05. 02.-től a Nyári Hajóraj torpedótároló hajója volt. Szeptemberben, miután a GREIF
lapátkerekes gőzjachtot kivonták a szolgálatból, a polai arzenálban átalakították tengernagyi
jachtnek. **12. 09.** Elkészült. Ezután a Haditengerészet parancsnokával szemleutakat tett Dal-
máciában.

1895. 04. 26. – **05. 21.** Szolgálatban állt, míg Rainer főherceg megszemlélte Dalmáciában a
szárazföldi hadsereget, aki 05. 05-én szállt ki Polában. **05. 09-11.** Carl Ludwig és Ferenc Fer-
dinánd főhercegekkel, továbbá Mária Terézia főhercegnővel a fedélzetén részt vett a flotta
gyakorlatán. **05. 09.** A MONARCH vízrebocsátása alkalmából Polában tartózkodott. Ezután a
Haditengerészet parancsnokával a fedélzetén szemleutat tett Dalmáciában. **Június – 07. 08.**
Szolgálatban állt, és a WIEN vízrebocsátására Triesztbe érkezett. **08. 19. – 09. 13.** A Haditen-
gerészet parancsnokával a fedélzetén szemleutat tett Dalmáciában. Azután a Hajórajnál szol-
gált.

1896. 02. 27. – **03. 15.** a Haditengerészet parancsnokával a fedélzetén az Adrián hajózott. **04.**
14. – 05. 23. A román királyi párral Polába ment, ahol csatlakozott hozzájuk Carl Ludwig
főherceg, és áthajóztak Triesztbe a BUDAPEST vízrebocsátására. **05. 16.** A Haditengerészet
parancsnokával Cattaróba ment a Hajórajhoz. **11. 22. – 12. 14.** A Haditengerészet parancsno-
kával Teodóba hajózott.

1897 áprilisában a vezérkari főnökkel a fedélzetén közép Dalmáciában hajózott. **05. 10-26.** A
Haditengerészet parancsnoka szemleútra ment vele és megszemlélte Trieszt, Pola, Teodo és
Gravosa állomáshelyeket. **Augusztusban** Ottó főherceggel és Maria Josefa főhercegnővel a
fedélzetén részt vett a ZENTA vízrebocsátási ünnepségén.

1898 júniusában szolgálatba állt, és szemleutat tett a Haditengerészet parancsnokával. **08. 07.**
– 09. 14. Hugo Windischgraetz herceg lovassági tábornokkal a fedélzetén hajózott. **Novem-**
berben szemleúton volt a Haditengerészet parancsnokával.

1899. 02. 23. – 03. 13. Szolgálatba állt Ferenc Ferdinánd főherceg számára. 07. 20-21. A Haditengerészet parancsnokának a szolgálatában állt.

1900. 02. 21. – 03. 15. és szeptember – december a Haditengerészet parancsnokának a szolgálatában állt. 08. 19. – 09. 10. Friedrich főherceg rendelkezésére állt, és jelen volt a HABSBURG vízrebocsátásánál.

1901. 07. 06. - 07. 23., 09. 28. – 10. 06. a Haditengerészet parancsnokának a szolgálatában állt. 09. 07-13. Josef August főherceg és Auguste főherceggel a fedélzetén jelen volt az ÁRPÁD vízrebocsátásánál. 11. 10-20. A vezérkari főnök szolgálatában állt.

1902. 08. 18. – 09. 10. Felszerelték és Rainer főherceg rendelkezésére állt. 09. 01. Részt vett az isztriai partoknál végrehajtott partraszállási gyakorlaton. 09. 26. – 10. 15. Szolgálatba állították a Haditengerészet parancsnoka számára.

1903. 06. 18. – 07. 09., és 09. 26. – 10. 14. a Haditengerészet parancsnokának szolgálatában állt. A 15 cm-es lövegek helyett két 7 cm-es gyorstüzelő löveget kapott.

1904. 04. 27. Szolgálatba állították Friedrich főherceg és Isabella főhercegnő számára, és jelen volt az ERZHERZOG FRIEDRICH vízrebocsátásán. Ezután a svéd királlyal Abbáziába ment. 05. 16-24. Egy part menti utat tett a vezérkari főnökkel. Novemberben szemleutat hajtott végre a Haditengerészet parancsnokával. Rádióállomást kapott.

1905. 05. 15-29., 07. 11. – 08. 16. és december a Haditengerészet parancsnokának a szolgálatában állt. 12. 14. Maria Josepha főhercegnővel a fedélzetén jele volt a ERZHERZOG FERDINAND MAX vízrebocsátásánál.

1906. 03. 13-19., 05. 09. – 06. 08. a Haditengerészet parancsnokának a szolgálatában állt, majd a Hajórajhoz tartozott. 08. 31-től újból szolgálatba állt, mint a torpedónaszádok bázishajója, és e célból átalakították, majd a Hajóraj kötelékéhez tartozott.

1907-ben a Torpedó Flottillánál szolgált.

1908-ban a Torpedó Flottillánál szolgált. Márciusban részt vett a Traste előtt elsüllyedt HUSZÁR romboló mentésében. Sebeniconál felütött a tengerfenékre. Áthelyezték a rádióállomását.

1910. 08. 23. – 09. 01. részt vett a hadgyakorlaton. Az év során átalakították tengeralattjáró bázishajónak. Segédgépeket a töltőállomásnak, vízleparló berendezést és üzemanyag tartályokat szereltek be rá. A tengeralattjárókkal gyakorlatozott.

1912. 12. 05. Felszerelési készültségbe helyezték.

1913. 06. 10. Kivonták a szolgálatból.

1914. 08. 01. Szolgálatba állították.

1915-ben Brioniban állomásozott.

1916. 03. 04-től kazáncserén volt. 10. 05. Kidokkolták, majd Polában az Olíva-szigetnél állomásozott és a tengeralattjárók személyzetének lakóhajójaként alkalmazták.

1918-ban Polában a Tengeralattjáró Parancsnokság raktár- és lakóhajójaként szolgált.

1920-ban Olaszország kapta meg.

1925-ben szétbontották.

IV-es sz. GŐZÖS – romboló bázis hajó

NÉV:

IV. sz. GŐZÖS (ex-Gastein)

Építés helve:

Arsenal - Lloyd

Vízrebocsátás:

1909.

Behívás:

1914. 08. 25.

Tulajdonos:

Lloyd Austriaco

Tonnatartalom: 3817 grt, 2361 nrt
Hossz: 104,8 m
Szélesség: 13,5 m
Merülés: 7,7 m
Hajtómű: 2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 2200 ILE
Sebesség: 12,5 cs

Megjegyzés: A fegyvertelen IV. sz. GŐZÖS-t romboló bázis hajóvá alakították át és Polában állomásozott 1917-ig, amikor visszaadták a tulajdonosainak. 1918 áprilisában újból behívták, majd a következő hónap során 2 db 4,7 cm/L44-es löveggel és egy géppuskával szerelték fel, és ezután csapatzállítóként működött.

BELLENDEN – tengeralattjáró bázis hajó

<u>NÉV:</u> <i>Bellenden</i>	<u>Építés helye:</u> Glasgow	<u>Vízrebocsátás:</u> 1887.	<u>Behívás:</u> 1918. 08.
--	--	---------------------------------------	-------------------------------------

Tulajdonos: Tripcovich
Tonnatartalom: 2687 grt, 1631 nrt

Megjegyzés: A német tengeralattjárós személyi állomány raktárhajójaként szolgált a Cattarói-öbölben.

CYCLOP – műhelyhajó

<u>NÉV:</u> CYCLOP	<u>Építés helye:</u> La Seyne	<u>Gerincfektetés:</u> 1871. 05. 01.	<u>Vízrebocsátás:</u> 1871. 11. 12.	<u>Szolgálatba állt:</u> 1872. 07. 16.
------------------------------	---	--	---	--

Vízkeszoritás: Építési: 2114,54 t
Maximális: 2150 t
Hossz: 70 m (pp)
Szélesség: 9,30 m
Merülés: Építési: 5 m
Maximális: 5,40 m
Hajtómű: 1 db 2 hengeres háromszoros működésű gőzgép
10 db kazán
1 db 4 szárnyú hajócsavar, 4 m átmérővel
Főgép teljesítmény: 1000 ILE, fordulatszám: 67, max.: 71
Sebesség: 11,77 cs
Fegyverzet: 2 db 9 cm-es löveg
1873-ban: 30 db karabély, 8 db revolver, 22 db szablya
Személyzet: 1872-ben: 157 fő. 1875-ben 134 fő. 1877-ben: 105 fő. 1907-ben 6 + 87 fő.

Pályafutása:

1870. 01. 08. A császár jóváhagyta az építését és a nevét.

1871. 05. 01. Megkezdődött az építése. 11. 12. Vízrebocsátották.

1872. 07. 03. Megtörtént az átvétele. 07. 16. Szolgálatba állították. 07. 18. Kifutott Toulonból Pola felé. 07. 21. Átkelt a Messinai-szoroson. 07. 23. Szénvételezésre befutott Korfura. 07. 25. Elindult Korfuról. 07. 27. Megérkezett Polába. 08. 01. Az 1-es kategóriájú Tartalékba helyezték. 09. 26. Áthelyezték a 2-es kategóriájú Tartalékba. Decemberben kisólyázták. Több átépítést hajtottak végre rajta, végül a parton hagyták.

1888-ban (!) vízrebocsátották, és próbautakat tett. 06. 13. Műhelyhajóként beosztották a Torpedó Flottillához. 07. 09. Leszerelték.

1889. 06. 01-től a Torpedó Flottillánál szolgált.

1891-ben a Torpedó Flottilla kötelékéhez tartozott.

1897. 05. 11. Felszerelték a Kréta elleni blokádszolgálatra. 05. 12. Kifutott Polából. 05. 13-14. Teodo. 05. 17. – 06. 08. Suda-öböl, Kissamo. 07. 07. – 12. 30. Suda-öböl.

1898. 01. 01-02. Korfu. 01. 04. Polába érkezett. 01. 05. Leszerelték.

1909. 03. 15. Rövid időre szolgálatba állították.

1912-ben szolgálatba állították.

1914. 08. 01. A hadtápszállítás parancsnoki hajója lett.

1915. 05. 30. Bójánál állt Polában, amikor 08.00-kor a befutó *Fram* gőzös nekiment. Súlyosan megsérült és 20 perc múlva elsüllyedt. A személyzetet kimentették. 07. 15. Kiemelték. 09. 30. Befejezték a javítását.

1916. 11. 26. Kifutott Polából Cattaro felé, ahol mint flotta műhelyhajó szolgált.

1917. 03. 03. A parancsnoka váratlanul elhalálozott.

1918-ban Cattaróban tartózkodott.

1921. 03. 04. A jugoszláv Haditengerészet hivatalosan átvette és PERUN névre keresztelte át.

1922-ben egy holland vállalat megvásárolta lebontásra. Elvontatták a Cattarói-öbölből, de az út során a hajó felborult és elsüllyedt.

VULCAN – műhelyhajó

NÉV:

VULCAN (Ex-PRINZ EUGEN)

Vízrebocsátás:

1877. 09. 07.

Átalakítás:

1906.

Szolgálatba állt:

1909. 07. 31.

Vízkesztés: 3600 t

Hossz: 73 m

Szélesség: 15 m

Merülés: 6 m

Megjegyzés: Ebből az öreg csatahajóból kiszerték a gépeket és az átalakítás után új nevet kaptak. A fegyvertelen VULCAN 1919-ig Sebenicoban állomásozott.

LAKÓHAJÓK

Ezekre a hajókra a polai szűkös parti szálláslehetőségek, valamint a cattarói hasonló lehetőségek teljes hiánya miatt volt szükség. A lakóhajók legtöbbje leszerelt hajótestekből, személyhajókból, teherhajókból és segédhajókból, illetve később a szolgálatból kivont hadihajókból került ki. Ez utóbbiak közé tartozott a BABENBERG és a MONARCH csatahajó, az ASPERN, a KAISERIN UND KÖNIGIN MARIA THERESIA, a PANTHER és a SZIGETVÁR cirkáló, valamint a LACROMA, LUSSIN és a TAURUS haditengerészeti jachtok.

CLEOPATRA – lakóhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás h.szolgálatra:</u>
<i>Cleopatra</i>	Arsenal – Lloyd	1895.	1917. 04. 29.

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 4039 grt, 2129 nrt
Hossz: 113,3 m
Szélesség: 13,2 m
Merülés: 6 m
Hajtómű: 2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 5300 ILE
Sebesség: 17 cs

Megjegyzés: 1917. április 19-től a német tengeralattjárók legénysége használta Cattaróban.

HABSBURG – lakóhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás h.szolgálatra:</u>
<i>Habsburg</i>	Arsenal – Lloyd	1895.	11918. 08.

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 3985 grt, 2395 nrt
Hossz: 113,6 m
Szélesség: 13,5 m
Merülés: 6 m
Hajtómű: 2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 5000 ILE
Sebesség: 17 cs

Megjegyzés: 1918 augusztusától a Cattaróban állomásozó osztrák-magyar (egyes források szerint a német) tengeralattjárók személyzete használta.

PANNÓNIA – lakóhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás h.szolgálatra:</u>
<i>Pannónia</i>	Newcastle	1896.	1916. 01. 18.

Tulajdonos:	Ungaro-Croata
Tonnatartalom:	779 grt, 361 nrt
Hossz:	66,8 m
Szélesség:	8,6 m
Merülés:	4,3 m
Hajtómű:	2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	1500 ILE
Sebesség:	14 cs

Megjegyzés: 1916. január 18-tól június 15-ig a Cattaróban állomásozó osztrák-magyar tengeralattjárók személyzete használta. Ekkor egy nagyobb hajóval váltották fel. 1918 márciusában visszaadták a tulajdonosainak, majd június 15-én megint behívták és Fiume, valamint Cattaro között alkalmazták gyors csapatszállítóként. 1918. szeptember 3-án a Planka Fok közelében összeütközött a hadsereg használatában álló *Brasso* teherhajóval, majd ezután kivonták a szolgálatból.

SEMIRAMIS – lakóhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás h.szolgálatra:</u>
<i>Semiramis</i>	Denny - Dumbarton	1895.	1917. 07. 26.

Tulajdonos:	Lloyd Austriaco
Tonnatartalom:	4165 grt, 2553 nrt
Hossz:	113,2 m
Szélesség:	13,5 m
Merülés:	6 m
Hajtómű:	2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	4500 ILE
Sebesség:	17,5 cs

Megjegyzés: A német haditengerészek használták Polában mint lakóhajót. 1918. 07. 12-től az osztrák-magyar tengeralattjáró fegyvernem parancsnoki és lakóhajója lett.

TRIESTE – lakóhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás h.szolgálatra:</u>
<i>Trieste</i>	Arsenal – Lloyd	1897.	1918. 01.

Tulajdonos:	Lloyd Austriaco
Tonnatartalom:	5106 grt, 3208 nrt

Hossz: 120,9 m
Szélesség: 14,2 m
Merülés: 6,6 m
Hajtómű: 2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 3200 ILE
Sebesség: 14,2 cs

Megjegyzés: Az albániai útvonalakon való szállításokra vették bérbe. 1918 júliusának elején visszaadták a tulajdonosainak, de még a hónap 27-én újra kibérelték, hogy Cattaróban szolgáljon lakóhajóként. A Tengeralttjáró Állomás azonban nem tartott rá igényt, így azután Sebenicoban visszaadták a tulajdonosainak.

WIEN – lakóhajó

<u>NÉV:</u> <i>Wien</i>	<u>Építés helve</u> Arsenal – Lloyd	<u>Vízrebocsátás:</u> 1911.	<u>Behívás h.szolgálatra:</u> 1916. 02. 16. (vagy 26.)
-----------------------------------	---	---------------------------------------	--

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 7367 grt, 3199 nrt
Hossz: 138 m
Szélesség: 16,8 m
Merülés: 6,9 m
Hajtómű: 2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 10 000 ILE
Sebesség: 17,5 cs

Megjegyzés: 1916. február 26-tól rövid ideig, mint kórházhajó szolgált. Egy megfeneklés után megsérültek a hajócsavarjai és 1916. június 29-én visszaadták a tulajdonosainak. 1917. december 7-én újból behívták hadiszolgálatra, és a Polában állomásozó német haditengerészek lakóhajója lett. 1918. november 1-én a polai osztrák-magyar haditengerészeti bázist megtámadó olasz búvárok tapadó-aknákkal elsüllyesztették.

OLAJ- ÉS SZÉNSZÁLLÍTÓK

VESTA – haditengerészeti olajszállító

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Elkészült:</u>	<u>Megvásárlás:</u>	<u>Szolg.ba állt:</u>
VESTA (<i>Ex-Etelka</i>)	Armstrong - Newcastle	1892.	1909. 12. 18.	1910. 05. 19.

Vízkişorítás: Standard: 2130 t
Teljes terheléssel: 5553,2 t

Tonnatartalom: 2502 grt

Hossz: 88,39 (pp) / 91,73 (lh)

Szélesség: 11,46 m

Merülés: Építési: 5,08 m
Maximális: 7,76 m

Hajtómű: 1 db álló, 3 hengeres háromszoros működésű gőzgép
2 db széntüzelésű hengerkazan
1 db 4 szárnyú hajócsavar

Főgép teljesítmény: 1200 ILE

Sebesség: 10 cs

Csónakok: 2 mentőkutter, 1 evezős csónak, 3 kiscsónak

Személyzet: 1910-ben 3 +57 fő

Megjegyzés: 1916-ban 2 db 7 cm/L45-ös légvédelmi löveggel szerelték fel.

POLA osztályú – haditengerészeti olaj / szénszállítók

<u>NÉV:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>	<u>Szolgálatba állt:</u>
POLA	1913. 11. 18.	1914. 05. 12.	1915. 12. 01.	1916. 01. 21.
TEODO	1914. 03. 14.	1915. 01. 05.	1915. 05. 06.	1916. 02. 10.

Építés helye: ST. - Trieste

Vízkişorítás: Építési: 13 235,0 t
Maximális: 13 996,2 t

Tonnatartalom: 6226,4 grt, 3608,72 nrt

Hossz: 103,46 m (pp) / 131,1 m (vv) / 137,11 m (lh)

Szélesség: 17,47 m

Merülés: Építési: 7,66 m
Maximális: 9,17 m

Merülés változás: 1 cm = 18,225 t

Hajtómű: 2 db 3 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép
6 db Yarrow kazán
2 db 4 szárnyú hajócsavar, 4,88 m átmérővel

Főgép teljesítmény: 6200 ILE

Sebesség: 14 cs

Csónakok: 1 gőzbárka, 2 mentőkutter, 1 evetős csónak, 4 kicsónak
 Fegyverzet: 2 db 7 cm-es löveg
 4 db 4,7 cm/L44 löveg (később leszerelték)
 1 db 8 mm-es géppuska
 Személyzet: 112 fő

Megjegyzés: A POLA 7000 t szén, a TEODO pedig 6000 t szén és 1000 t olaj szállítására volt képes.

I. sz. GŐZÖS – behívott szénszállító

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás</u>
I. sz. GŐZÖS (ex-Corsinia)	Sunderland	1912.	1914. 08. 27.

Tulajdonos: EM Premuda
 Tonnatartalom: 4448 grt, 2727 nrt
 Hossz: 112,6 m
 Szélesség: 15,2 m
 Merülés: ?
 Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
 Főgép teljesítmény: 1850 ILE

Megjegyzés: Azok a gőzösök, amelyek a háború előtt a flotta tartalékát képezték, hogy háborús időkben használatba vegyék őket, a behíváskor római számokat kaptak. Ez nem vonatkozott szükségszerűen azokra a hajókra, melyeket a háború folyamán hívtak be hadiszolgálatra, vagy pedig azokra, amelyek a kereskedelmi flotta tagjaiként haditengerészeti megbízásokkal hajóztak. A hivatalos GŐZÖS elnevezést akkor is elhagyták, ha a hajót másféle feladatra alkalmazták, mint amire a háború előtt kijelölték.

Az I. sz. GŐZÖS Polába és Dalmáciába szállított szenet, majd 1915. február 17-én visszaadták a tulajdonosainak.

II. sz. GŐZÖS – behívott szénszállító

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás</u>
II.(b) sz. GŐZÖS (ex-Izvor)	Stockton	1910.	1914. 08. 20.

Tulajdonos: G Racich
 Tonnatartalom: 4176 grt, 2701 nrt
 Hossz: 103,8 m
 Szélesség: 13,8 m
 Merülés: ?
 Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
 Főgép teljesítmény: 1250 ILE

Megjegyzés: Az *Izvor* gőzös 1914. augusztus 14-én érkezett meg Cardiffból Polába a szén-rakományával úgy, hogy nem is tudott a háború kitöréséről. 1914. augusztus 20-tól egy rövid időre bérbé vették a *Nippon* helyett (amely addig 1914. 07. 29-től mint II. sz. GŐZŐS működött) szénszállításra, majd 1915-ben újra kibérelték. 1916. július 31-én visszaadták a tulajdonosainak, majd 1917-ben újból behívták.

VII. sz. GŐZŐS – behívott szénszállító

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás</u>
VII. sz. GŐZŐS (ex- <i>Amphitrite</i>)	Arsenal - Lloyd	1885.	1914. 07. 28.

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 3827 grt, 2342 nrt
Hossz: 114,5 m
Szélesség: 12,6 m
Merülés: 7 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 3200 ILE
Sebesség: 14,3 cs

Megjegyzés: 1916. január 15-ig széntárolásra használták. Ekkor átalakították lakóhajóvá és a háború végéig Cattaróban állomásozott, ahol a német tengeralattjárók legénysége használta.

VIII. sz. GŐZŐS – behívott szénszállító

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás</u>
VIII. sz. GŐZŐS (ex- <i>Fiume</i>)	Thornaby	1911.	1914. 07. 28.

Tulajdonos: Atlantica
Tonnatartalom: 3663 grt, 2326 nrt
Hossz: 101 m
Szélesség: 14,3 m
Merülés: 7 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 1500 ILE
Sebesség: 11 cs

Megjegyzés: A háború alatt, szén és anyagi készletek szállítására és tárolására használták. 1918. augusztus 08-án a polai Kikötőhatóság alárendeltségébe került.

XI. sz. GŐZŐS – behívott szénszállító

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás</u>
XI. sz. GŐZŐS (ex- <i>Austria</i>)	Arsenal - Lloyd	1901.	1914. 07. 28.

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 7588 grt, 4879 nrt
Hossz: 135,6 m
Szélesség: 16,7
Merülés: 6,9 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 3200 ILE
Sebesség: 14 cs

Megjegyzés: Először szénszállítóként majd, mint flotta ellátó hajó működött. 1918. március 22-én elbocsátották, de később még ugyanabban az évben megint behívták, majd 1918 nyarán visszaadták a tulajdonosainak.

EGYÉB – behívott szénszállítók:

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Bellaura</i>	Tripovich	2637 grt	1887.	1916. 03. 27.

Megjegyzés: Pola és a Cattarói-öböl közötti szénszállításra használták. 1916. 08. 02-án zátonyra futott Rogoznica közelében és olyan súlyosan megsérült, hogy 1916. szeptember 2-án visszaadták a tulajdonosainak. 1918 januárjában újból kibérelték szénszállításra, majd 1918 márciusában visszaadták a tulajdonosoknak.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Jason</i>	Dalmatia	407 grt	1876.	1914. 08. 01.

Megjegyzés: Az arσαι bányákból szállította a szenet Polába az Arzenálba.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Radium</i>	A Foresti és Társai	3011 grt.	1906.	1914. 06. 28.

Megjegyzés: A Cattarói-öbölben alkalmazták helyi szénszállításra. 1915. február 8-án visszaadták a tulajdonosainak. 1915. június 8-án újból bérbe vették magnezit szállításra.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Sirena</i>	Navigazione Libera Triestina	3520 grt.	1910.	1914. 08. 12.

Megjegyzés: A 19. Hadtest számára bérelték ki cattarói széntároló hajónak. 1915. április 25-én visszaadták a tulajdonosainak. 1915. június 21-én újból kibérelték 1916. május 17-ig. 1916. július 3-án megint bérbe vették, majd 1918 szeptemberében adták vissza a tulajdonosainak.

Kereskedelmi szénszállítók:

A Haditengerészet sok gőzöst használt szénszállításra, melyek a polgári lobogók alatt közlekedtek. Ezek közé tartozott:

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Brunette</i>	F. Radivo	812 grt	1881.	1917.

Megjegyzés: Carpno – Fiume útvonalon használták szénszállításra. 1918 júliusában adták vissza a tulajdonosának.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Gróf Khuen Héderváry</i>	Atlantica	5036 grt	1911.	?

Megjegyzés: 1914. augusztus elején a legénység Velencébe akarta szökni a hajóval, de megakadályozták. Ezután kibérelték szénszállításra.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Kossuth</i>	Levante	3553 grt	1906.	1918. 08.

Megjegyzés: Fiume és a Cattarói-öböl közötti szénszállításra alkalmazták.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Zoe Cosulich</i>	Cosulich	200 grt	1903.	1914. 07. 28

Megjegyzés: Rövid időre kibérelték szénszállításra. 1915. 12. 4-én újból bérebe vették és Castelnuovóban szolgált, mint lőszertároló hajó. 1917-ben áthelyezték a Lagúna Flottillához.

stb. Néhányat a hadsereg bérelt, vagy kölcsönzött ki.

Heizöltender 1000 t – (flotta olajtartályhajó)

<u>NÉV:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
<i>Névtelen</i>	1917. 03.	1919.	1920-ban PROMETEO néven Olaszország részére.

Építés helye:	ST. - Trieste
Vízkeszítők:	1080 t
Hossz:	52 m (pp) / 54,7 m (lh)
Szélesség:	8 m
Merülés:	3,2 m

Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
1 db olajtüzelésű Yarrow kazán
Főgép teljesítmény: 600 ILE
Sebesség: 10 cs
Fegyverzet: 2 db 7,5 cm/L30 légvédelmi löveg

Megjegyzés: 600 t olajszállító kapacitás.

VÍZSZÁLLÍTÓK

NAJADE

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helve:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
NAJADE	Schichau - Elbing	1891. 04. 03.	1891. 08. 12.	1891. 12. 05.
Építési költség:	381 602 Korona			
Víz kiszorítás:	Építési: 554,1 t Maximális: 620,0 t			
Hossz:	47,70 m (pp) / 51,40 (lh)			
Szélesség:	7,82 m			
Merülés:	3,21 m			
Merülés változás:	1 cm = 2,825 t			
Hajtómű:	1 db álló 3 hengeres, háromszoros működésű gőzgép 2 db hengerkazán, üzemi nyomás 10 atm 1 db 4 szárnyú, jobbra forgó hajócsavar, 2,40 m átmérővel			
Főgép teljesítmény:	546 ILE			
Sebesség:	11,89 cs, 134-es fordulatszámnál			
Üzemanyagkészlet:	124 t szén			
Egyebek:	Vitorlafelület 241,39 m ² . 1db 3. oszt. kutter, 1 db jolle, 1 db kiscsónak. 4 db Admirális típusú horgony, 994 k, 984 kg, 354 kg, 250 kg. Vízartályok a hajók ellátásához. Vízlejáróló képesség.			
Ismertető jegyek:	2 árboc, 1 kémény, egyenes vonalú orr			
Fegyverzet:	2 db 4,7 cm/L44 gyorstüzelő löveg (1914-től)			
Személyzet:	1907-ben: 2 + 27 fő			

Pályafutása:

1890. 10. 19. Ferenc József császár jóváhagyta a nevét.

1891. 04. 03. Elkezdődött az építése. 08. 12. Vízrebocsátották. 11. 05. Első próbaút. 12. 04. a munkálatok befejeződtek. 12. 05. Elbingben megtörtént az átvétele, majd elindult Polába. 12. 19. Kifutott Neufahrwasser kikötőjéből, és rossz időjárásba került. 12. 21-27. Frederikshaven.

1892. 01. 02-12. Dartmouth. 01. 17-22. Vigo. 01. 25. – 02. 04. Cartagena. 02. 07-13. Palermo. 02. 16-19. Castelnovo. 02. 20. Megérkezett Polába. 01. 22. Leszerelték. 04. 20-28. Dokkban állt.

1893-tól vízszállítást végzett a jelzőállomások részére.

1897-ben a gépezet tanulókka tett utakat.

1898-ban a Nyári Hajóraj kötelékében szolgált, felméréseket végzett a Panzano-öbölben és a Lagúnák vidékén.

1899-ben hidrográfiai felméréseket hajtott végre a montenegrói és az albán partok előtt.

1900-ban partfelméréseket végzett a Monarchia tengerpartja mentén, és fénytávíróval kísérletezett.

1901-ben további partfelméréseket végzett a Monarchia tengerpartja mentén.

1903-tól rövid ellátó utakat tett.

1904-ben 11 hétig állt szolgálatban és ellátó utakat hajtott végre.

1905-től jelzőállomásokat állított fel és partfelméréseket végzett.

1907. 05. 01. – 10. 31. A dalmát partok újratérképezését végezte.

1908. 05. 01. 10. 08. Közép-Dalmáciában végzett térképezést.

1909. 01. 21. – 07. 31. Vízellátó hajóként szolgált.

1910-től vízellátást végzett.

1911 februárjától évente kb. négyszer biológiai és hidrográfiai kutatásokat és felméréseket hajtott végre az olaszokkal közösen az Adria kutatás keretében. Megfordult Dalmáciában, Lissánál, Brazzánál. A nyári hónapokban a dalmát községeket látta el ivóvízzel.

1915-től vízellátási utakat tett Lussinból.

1920-ban a jugoszlávoknak ítélték.

1923-ban az olaszok Susakban átadták. A tivati Arzenálban átalakították kiképzőhajónak, és SITNICA névre keresztelték át.

1924-ben beosztották a grúzsi Tengerészeti Akadémiához.

1925. 08. 06. Az első külföldi útjára indult jugoszláv lobogó alatt, mely során érintette Korfut, Patraszt, Itéát, Pireuszt, Pároszt, Szalonikit és Argostolit. **11. 05.** Visszaérkezett.

1928-1929. Átépitették tengeralattjáró bázishajóvá.

1941. 07. 21. Az olaszok Tivatban lefoglalták és a CURZOLA nevet adták neki.

1943. 11. 23. Az emigráns jugoszláv Haditengerészet átvette és Máltára vitte, és SITNICA néven felszerelte.

1945. 08. 09. A jugoszláv Haditengerészet vette át és VIS-nek nevezte el. Később a PB 21 – MINER jelzést kapta.

NYMPHE

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
NYMPHE	ST. - Trieste	1894.	1894.	1894.

Építési költség:	99 800 Korona
Víz kiszorítás:	236 t
Hossz:	27,50 m
Szélesség:	6,70 m
Merülés:	1,90 m
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	140 ILE
Sebesség:	8 cs
Személyzet:	1 + 10 fő

Pályafutása:

1895-től vízszállítóként ellátta a hajókat, a Pola körzetében lévő erődöket, továbbá az esősze-
gény időszakokban Pirano, Umago, Rovigno, Lussinpiccolo, Cittanouva, Cigale községeket,
valamint Sansego fürdőhelyeit és Porto Rose szállodáit.

1920-ban a olaszoké lett, akik a LIVENZA nevet adták neki.

1934-ben szétbontották.

NIXE

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
NIXE	Lussinpiccolo	1903. 08.	1904. 08. 01.	1904. 12. 24.

Víz kiszorítás: 249 t
Hossz: 27,00 m
Szélesség: 6,70 m
Merülés: 2,20 m.
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 153 ILE
Sebesség: 8,27 cs (1904-ben)
Személyzet: 1 +10 fő (1907-ben)

Pályafutása:

1903 augusztusában megkezdődött az építése.

1904. 06. 28. Megkapta a nevét. **08. 01.** Vízrebocsátották. **10. 20.** Átvételi utat tett Polába. **12. 24.** Megtörtént az átvétele. Vízszállítóként ellátta a hajókat, a Pola körzetében lévő erődöket, továbbá az esőszezon időszakokban Pirano, Umago, Rovigno, Lussinpiccolo, Cittanouva, Cigale községeket, valamint Sansego fürdőhelyeit és Porto Rose szállodáit. Gyakran járt az Isztriai félsziget mentén és a Quarneróban.

1920-ban az olaszoké lett, akik szétbontották.

WT – 250 (Wassertanker, 250 t. kapacitással)

<u>NÉV:</u>	<u>Gerincfekt.</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
<i>WT-250</i>	1918. 01. 29.	1932.	1933-ban a jugoszláv haditengerészet számára, dízelmotorokkal LOVČEN néven.

Építés helye: Da. – Porto Ré
Víz kiszorítás: 493 t tervezett
Hossz: 33,6 m
Szélesség: 7,80 m
Merülés: 2,9 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 400 ILE
Sebesség: 11 cs

LŐSZER-, ÁRU-, UTÁNPÓTLÁS- ÉS CSAPATSZÁLLÍTÓ HAJÓK

III. sz. GŐZÖS – lőszerszállító

<u>NÉV:</u> III. sz. GŐZÖS (<i>ex-Goritia</i>)	<u>Építés helve:</u> Arsenal - Lloyd	<u>Vízrebocsátás:</u> 1903.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 20.
Tulajdonos:	Lloyd Austriaco		
Tonnatartalom:	3104 grt, 2881 nrt		
Hossz:	103,9 m		
Szélesség:	13,9 m		
Merülés:	7 m		
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép		
Főgép teljesítmény:	2200 ILE		
Sebesség:	12,5 cs		

Megjegyzés: 1916. március 16-ig lőszertároló hajóként használták. Ekkor átadták a Hadsegregnek csapatszállításra. 1918. augusztus 19-én a Bojana torkolat közelében aknára futott és elsüllyedt.

VI. sz. GŐZÖS – lőszerszállító

<u>NÉV:</u> VI. sz. GŐZÖS (<i>ex-Bucovina</i>)	<u>Építés helve:</u> Arsenal - Lloyd	<u>Vízrebocsátás:</u> 1901.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
Tulajdonos:	Lloyd Austriaco		
Tonnatartalom:	2892 grt, 1779 nrt		
Hossz:	96 m		
Szélesség:	12,4 m		
Merülés:	6,6 m		
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép		
Sebesség:	13 cs		

Megjegyzés: Utánpótlás, többek között élelmiszer és lőszer szállítására használták. 1916. március 15-én visszaadták a tulajdonosainak, de azután a Hadsereg vette bérbe az albán útvonalakon való katonai szállításokra. 1918 januárjában visszaadták a tulajdonosainak, de 1918 márciusában megint kibérelték.

XIII. sz. GŐZÖS – aknarakta és lőszerszállító hajó

<u>NÉV:</u> XIII. sz. GŐZÖS (<i>ex-Urano</i>)	<u>Vízrebocsátás:</u> 1882.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
--	--------------------------------	----------------------------------

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 2627 grt, 1632 nrt

Megjegyzés: Lőszer és aknaraktár hajónak hívták be, de 1914. augusztus 29-én visszaadták a tulajdonosainak. A Haditengerészet azt javasolta a tulajdonosoknak, hogy ócskavasként beolvastva hasznosítsák, de azok nem egyeztek bele. 1918 októberében a Hadsereg bérelte ki szénszállításra.

XIII. sz. GŐZÖS – lőszerszállító

<u>NÉV:</u> XI. sz. GŐZÖS (ex- <i>Styria</i>)	<u>Építés helve:</u> Arsenal - Lloyd	<u>Vízrebocsátás:</u> 1900.	<u>Behívás:</u> 1916.
--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 2771 grt, 1710 nrt
Hossz: 96,1 m
Szélesség: 12,4 m
Merülés: 6 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 2000 ILE
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: Eredetileg *Styriát* tartották tartalékban a XIII. sz. GŐZÖS néven, de helyette a sokkal öregebb *Uranot* hívták be, melyet a *Styria* 1916-ban felváltott, és az albániai útvonalon használták katonai lőszerszállításra. Kétszer is havariázott, majd 1918 júniusától a kis sebessége miatt álló lőszerraktár hajóként alkalmazták. de havaria miatt csak 1917-től alkalmazhaták lőszerszállítóként. 1918. júniusától lőszerraktárként üzemelt.

BRIONI – lőszerszállító

<u>NÉV:</u> <i>Brioni</i>	<u>Építés helve:</u> CNT. - Monfalcone	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1914.
-------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 1111 grt, 658 nrt
Hossz: 68,4 m
Szélesség: 9,95
Merülés: 5 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 1500 ILE
Sebesség: 12 cs

Megjegyzés: 1914. augusztus 29-én kivonták a szolgálatból, de az Aknász Parancsnokság hamarosan újra bérbé vette, mint aknaszállítót. 1917. február 16-án zátonyra futott és a javítás után 1917. április 18-án tért vissza a szolgálatba Triesztben.

IX. sz. GŐZÖS – teherhajó

NÉV: IX. sz. GŐZÖS (ex-*Baron Call*)   **Vízrebocsátás:** 1904.   **Behívás:** 1914. 07. 28.

Tulajdonos: Lloyd Austriaco
Tonnatartalom: 3104 grt, 1925 nrt

Megjegyzés: Mindössze négy utat tett meg élelmiszert és utánpótlást szállítva, amikor 1914. augusztus 25-én visszaadták a tulajdonosainak. 1917-ben átalakították kórházhajóvá, és a Hadsereg alkalmazásába került.

XIV. sz. GŐZÖS – flotta segédhajó

NÉV: XIV. sz. GŐZÖS (ex-*Bosnia*)   **Építés helve:** Arsenal - Lloyd   **Vízrebocsátás:** 1899.   **Behívás:** 1914. 07. 28.

Tulajdonos: Dalmatia
Tonnatartalom: 540 grt, 263 nrt
Hossz: 49,6 m
Szélesség: 7,6 m
Merülés: 3,6 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 640 ILE
Sebesség: 13 cs

Megjegyzés: Az egész háború alatt különböző speciális feladatokat hajtott végre. 1915 októberében ellátták 2 db 4,7 cm/L44 gyorstüzelő löveggel.

XVIII. sz. GŐZÖS – flotta teherhajó

NÉV: XVIII. (a) sz. GŐZÖS (ex-*Maria*)   **Tulajdonos:** Austro-Americana   **Vízrebocsátás:** 1901.   **Behívás:** 1914. 07. 28.
Tonnatartalom: 3098 grt

Megjegyzés: 1914. szeptember 18-án hajócsavar meghibásodás miatt visszaadták a tulajdonosainak.

NÉV: XVIII. (b) sz. GŐZÖS (ex-*Cefalonia*)   **Elfogás ideje:** 1915. 08. 29.

Tonnatartalom: 1074 grt (más források szerint 685 grt.)

Megjegyzés: A montenegrói bérletben közlekedő görög teherhajót az U-5 osztrák-magyar tengeralattjáró ejtette foglyul Durazzo előtt. 1917-től, mint flotta teherhajót alkalmazták. 1918 augusztusától a polai Kikötő Hatóság használta.

XIX. sz. GŐZÖS – flotta teherhajó

<u>NÉV:</u> XIX. (a) sz. GŐZÖS (ex-Hrvat)	<u>Építés helye:</u> ST. - Trieste	<u>Vízrebocsátás:</u> 1902.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
---	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Ungaro-Croata
Tonnatartalom: 180 grt, 99 nrt
Hossz: 38,1 m (pp) / 39 m (lh)
Szélesség: 5,8 m
Merülés: 2,9 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 300 ILE
Sebesség: 10,5 cs

Megjegyzés: 1915. április 15-én a *Zichy* felváltotta és visszakerült a tulajdonosaihoz. A Haditengerészet 1916-tól néhányszor a háború végéig kibérelte, de a hajó nem kapta meg újból a XIX. sz. GŐZÖS nevet. 1916. július 17-től Fiumében alkalmazták bauxitszállításra.

XIX. sz. GŐZÖS – flotta teherhajó és szénzállító

<u>NÉV:</u> XIX. sz. GŐZÖS (ex-Zichy)	<u>Építés helye:</u> Hull	<u>Vízrebocsátás:</u> 1884.	<u>Behívás:</u> 1915. 04. 01.
---	-------------------------------------	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Adria
Tonnatartalom: 1877 grt, 1217 nrt
Hossz: 89,8 m
Szélesség: 10,5 m
Merülés: 6 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 1100 ILE
Sebesség: 10 cs

Megjegyzés: Mint XIX sz. GŐZÖS váltotta fel a *Hrvat*ot a polai szénzállításoknál.

XX. sz. GŐZÖS – flotta teherhajó

<u>NÉV:</u> XX. sz. GŐZÖS (ex-Fram)	<u>Vízrebocsátás:</u> 1903.	<u>Behívás:</u> 1914. 09. 13.
---	---------------------------------------	---

Tulajdonos: Carlo Martinolich
Tonnatartalom: 617 grt, 265 nrt
Hossz: 54 m
Szélesség: 8 m
Merülés: 5 m

Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 350 ILE
Sebesség: 9 cs

Megjegyzés: A Tengeri Szállítási Igazgatóság parancsnoki hajója. 1914. november 28-án Cattaróban ágyúkkal látták el. 1915. május 30-án Sebenicoban összeütközött a CYCLOP-pal. A kijavítása után 1918-ig speciális feladatokat hajtott végre, azután pedig flotta ellátó hajóként alkalmazták.

Behívott kereskedelmi teherhajók:

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Dániel Ernő</i>	Ungaro-Croata	714 grt	1896.	1914. 07. 28.

Megjegyzés: A teherhajót Fiume és Pola között használták. 1914. augusztus 29-én rövid időre visszaadták a tulajdonosainak. A további útjain többször érte sikertelen torpedótámadás, majd 1918. szeptember 30-án Punta Dura előtt egy ellenséges tengeralattjáró eltalálta, veszteség 10 fő.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Mária</i>	P Kuppelweisser	450 grt	?	1914.

Megjegyzés: Valószínűleg menetrendszerinti járaton közlekedett Polába.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Magyar</i>	Magyar Bank	992 grt	1898.	1914. 08.

Megjegyzés: A bérlet rövid időre szólt. 1915. május 21-én újra kibérelték polai szénszállításra. 1916-ban katonai szállításokra használták az albániai útvonalon.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Sarajevo</i>	Tripcovich	655 grt	1899.	1914. 07. 28.

Megjegyzés: A teherhajót egy út után 1914. augusztus 29-én visszaadták a tulajdonosainak.

A haditengerészet a háború folyamán rövid ideig más teherhajókat is igénybe vett. A *Magyar* szénszállítóként is szolgált.

EUTERPE – csapatszállító

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Euterpe</i>	Lloyd Austriaco	1886.	1918. 03.

Tonnatartalom: 2302 grt, 1392 nrt
 Hossz: 96,5 m
 Szélesség: 11,3 m
 Merülés: ?
 Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
 Főgép teljesítmény: 2633 ILE
 Sebesség: 13,6 cs
 Fegyverzet: 2 db 4,7 cm löveg

Megjegyzés: Fiumében alkalmazták, de 1918 áprilisában visszaadták a tulajdonosoknak. 1918 májusában újra bérbe vették a Fiume – Cattaro útvonalon gyors csapat szállításra. Annak ellenére, hogy az *Euterpet* és néhány más személyhajót a hadsereg hívta be hadiszolgálatra, mint gyors csapat szállítókat, a Haditengerészet látta el fegyverzettel és kezelő személyzettel. Az *Euterpe* a Fiume – Cattaro vonalon közlekedett 1918. augusztus 11-ig, amikor Pago szigete közelében az olasz F-7 tengeralattjáró torpedóval elsüllyesztette. Veszteség: 453 halott.

GÖDÖLLŐ – csapat szállító

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Gödöllő</i>	Ungaro-Croata	1903.	1917.

Tonnatartalom: 782 grt, 384 nrt
 Hossz: 68 m
 Szélesség: 9 m
 Merülés: 3,7 m
 Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
 Főgép teljesítmény: 1600 ILE
 Sebesség: 15 cs
 Fegyverzet: 2 db 4,7 cm/L44 löveg

Megjegyzés: 1918. január 21-én Polában felfegyverezték gyors csapat szállítónak. 1918 áprilisában megfeneklett és megsérült. Kijavították és átalakították speciális támadó szállítóhajóvá. 1918. augusztus 15-én állt újból szolgálatba, és a Fiume – Cattaro útvonalon közlekedett. A fegyverzetét 1 db légvédelmi géppuskával és vízibombákkal növelték meg.

SALONA – csapat szállító

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Salona</i>	Ungaro-Croata	1904.	1917. végén

Tonnatartalom: 936 grt, 575 nrt
 Hossz: 71 m
 Szélesség: 8,9 m
 Merülés: 5 m

Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 1500 ILE
Sebesség: 14 cs
Fegyverzet: 2 db 4,7 cm/L44 löveg
1 db 8 mm-es légvédelmi géppuska

Megjegyzés: Csapatszállításokra használták Fiume és Cattaro között. 1918. október 14-én Sebenico közelében zátonyra futott és elsüllyedt. (*Lehet, hogy a Valona gőzös?*)

Haditengerészeti szállítóhajók:

A haditengerészet mozgósítási terveiben két, gyors személyhajó (a *Prinz Hohenlohe* és a *Baron Gautsch*) szerepelt a XV. és a XVI. sz. GŐZÖS jelzéssel.

A *Baron Gautsch* 1914. augusztus 13-án Brioni közelében, még a kereskedelmi lobogója alatt egy osztrák aknára futott és elsüllyedt. A háború kitörésekor a *Prinz Hohenlohe*-t nem hívták be hadiszolgálatra. Helyette 1914. július 28-án az 1913-ban vízrebocsátott 2100 grt-ás másik Lloyd személyhajót, a *Braun Bruck*-ot vonultatták be, de négy út megtétele után visszaadták a tulajdonosainak. Az előzőleg lakóhajóként alkalmazott *Pannónia* is szolgált gyors csapatszállítóként, de az ilyen típusú hajók legnagyobb része teljesen a hadsereg kezelésében állt.

A HADITENGERÉSZET ÁLTAL KIBÉRELT HAJÓK:

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Adelsberg</i>	Lloyd Austriaco	1122 grt	1910.	1914. 07. 28.

Megjegyzés: Katonai csapatszállításokra vették bérbe. 1916. 06. 20-án Spalatóból Fiume felé tartva aknára futott és elsüllyedt.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Albanien</i>	Lloyd Austriaco	1122 grt	1910.	1914. 07. 28.

Megjegyzés: Helyi csapatszállításokra használták. 1916. 06. 4-én az ATROPO olasz tenger-alattjáró elsüllyesztette.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Baron Bruck</i> , XV. sz. GŐZÖS	Lloyd Austriaco	2100 grt	1913.	1914. 07. 27.

Megjegyzés: Csapatszállításra használták, de négy út megtétele után visszaadták a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u> <i>Baron Gautsch,</i> XVI. sz. GÖZÖS	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 2069 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 27.
---	--	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Csapatszállításra hívták be, de 1914. 08. 13-án, még a kereskedelmi lobogója alatt úton Trieszt felé Brioni közelében ráfutott egy saját aknára és elsüllyedt.

<u>NÉV:</u> <i>Carola</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 883 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
-------------------------------------	------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Katonai célú szállításokra alkalmazták Dalmáciában, majd 1916-tól Albániában. 1916. 07. 22-én összeütközött a Mátyás Király gőzössel és elsüllyedt.

<u>NÉV:</u> <i>Carpano</i>	<u>Tulajdonos:</u> ?	<u>Tonnatartalom:</u> ?	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1914. 07.
--------------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: Szénszállításra használták Carpano és Pola között.

<u>NÉV:</u> <i>Colibri</i>	<u>Tulajdonos:</u> Trieszti Tengerészeti Hatóság	<u>Tonnatart.</u> 43 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1896.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
--------------------------------------	--	------------------------------------	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Trieszti szállításokra bérelték ki. 1915 áprilisának elején visszaadták a tulajdonosának. 1917 májusában a Hadsereg vette bérbe katonai szállításokra.

<u>NÉV:</u> <i>Drava</i>	<u>Tulajdonos:</u> Società di Navigazione a Vapore Boka	<u>T.tart:</u> 138 grt	<u>Vízrebocs.:</u> 1898.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 26.
------------------------------------	---	----------------------------------	------------------------------------	---

Megjegyzés: A Cattarói-öböl helyi forgalmában használták:

<u>NÉV:</u> <i>Dubrovnik</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ragusea	<u>Tonnatartalom:</u> 481 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28
--	--------------------------------------	---	---------------------------------------	--

Megjegyzés: Egyetlen út után visszaadták a tulajdonosainak. 1916. 05. 9-én, miközben polgári utasokat szállított, a Narenta-csatornában az ARCHIMÈDE francia tengeralattjáró figyelmeztetés nélkül elsüllyesztette. A külügyminisztérium tiltakozott a franciáknál.

<u>NÉV:</u> <i>Isonzo</i>	<u>Tulajdonos:</u> Cosulich	<u>Tonnatartalom:</u> 222 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1907.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
-------------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A Cattarói-öbölben helyi szállítási feladatokra bérelték ki. 1917-ben áthelyezték Triesztbe.

<u>NÉV:</u> <i>Krka</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 111 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1896.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
-----------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: 1914. 08. 27-én visszaadták a tulajdonosainak. 1918-ban újból kibérelték, hogy Lussin előtt őrzjártozzon.

<u>NÉV:</u> <i>Miramar I</i>	<u>Tulajdonos:</u> MU Martinolich	<u>Tonnatartalom:</u> 95 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1893.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
--	---	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A polai Arzenálban és a Kikötőhatóságnál való szolgálatra vették bérbe. 1915-ben átadták a Hadseregnek.

<u>NÉV:</u> <i>Mosor</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 132 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1896.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
------------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A Cattarói-öbölben való menetrend szerinti szolgálatra vették bérbe. 1917-ben áthelyezték Zelenikába, csapatszállításra.

<u>NÉV:</u> <i>Primero</i>	<u>Tulajdonos:</u> Istria-Trieste	<u>Tonnatartalom:</u> 67 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1896.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
--------------------------------------	---	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Kezdetben a trieszti Tengeri Szállítási Igazgatóság használta. 1916 áprilisában a polai haditengerészeti Parancsnokság átvette arzenáli és kikötői szolgálatra. 1918 augusztusában visszaadták a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u> <i>Split D</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 896 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
--------------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A trieszti Tengeri Szállítási Igazgatóság bérelte egy rövid ideig, majd visszaadták a tulajdonosainak. 1916-ba megint bérbe vették a Spalato és Metkovich közötti járatra.

<u>NÉV:</u> <i>Suzumé</i>	<u>Tulajdonos:</u> M v Hütterott	<u>Tonnatartalom:</u> 64 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1896.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
-------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A gőzjachtot a trieszti Tengeri Szállítási Igazgatóság bérelte. 1916. 03. 23-tól Polában teljesített révkalauzi szolgálatot. Azután a Katonai Halászati Részleghez és a *Belloná*hoz vezényelték.

<u>NÉV:</u> <i>Tommaseo</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 67 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1894.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
---------------------------------------	---------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A trieszti Tengeri Szállítási Igazgatóság vette bérbe.

<u>NÉV:</u> <i>Abbazia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3819 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1912.	<u>Behívás:</u> 1917. 07. 01.
--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Albániába szállított csapatokat.

<u>NÉV:</u> <i>Adria</i> (vámgózös)	<u>Tulajdonos:</u> Trieszti Vámőrség	<u>Vízkiizorítás:</u> 101,5 t	<u>Vízrebocsátás:</u> 1886.	<u>Behívás:</u> 1915. 05. 21.
---	--	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Torpedónaszádnak építették, de a Haditengerészet nem vette meg, hanem a trieszti Parti Vámőrség, és elnevezték *Adriának*. Kikötővédelmi szolgálatra hívták be, és a MARS mellé vezényelték.

<u>NÉV:</u> <i>Andrássy</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1553 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1914.
---------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Csapat szállító hajó. 1916. 03. 31-én San Giovanni di Medua előtt aknára futott és elsüllyedt.

<u>NÉV:</u> <i>Balaton</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 2468 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1901.	<u>Behívás:</u> 1917.
--------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albániai útvonalon használták csapat szállításra. 1918. 01. 18-án a Durazzo elleni légitámadás során bombatalálatot kapott. 1918. 06. 2-án tért vissza a szolgálatba.

<u>NÉV:</u> <i>Belrorie</i>	<u>Tulajdonos:</u> Tripovich	<u>Tonnatartalom:</u> 210 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1901.	<u>Behívás:</u> 1915. 05. 25.
---------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Tengeri mentőhajó és Polában állomásozott 1915. 07. 24-ig. 1915. 12. 23-tól újból kibérelték és Sebenicoban állomásozott. 1916. 07. 13-án részt vett a TURUL mentési munkálataiban.

<u>NÉV:</u> <i>Belvedere</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 7166 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1913.	<u>Behívás:</u> 1918. 03. 04.
--	---	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A polai arzenál hajógyári munkásainak lakóhajója volt.

<u>NÉV:</u> <i>Bregenz</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3905 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás:</u> 1918.
--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Csapat szállításra használták. 1918. 05. 13-án két olasz MAS naszád elsüllyesztette. Veszteség 234 fő, 969 főt kimentettek.

<u>NÉV:</u> <i>Bruenn</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3905 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás:</u> 1918. 01.
-------------------------------------	--	--	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: Csapatszállítóként használták az albániai útvonalakon. 1918. május 25 – 30 között egy nagy vihar során a Dolin-sziget mögött keresett menedéket és a készleteiből kifogyva nem tudta ellátni a fedélzetén lévő 400 embert. A LIKA, egy torpedónaszád és egy vontató sietett a segítségére.

<u>NÉV:</u> <i>Budapest</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 509 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1917.
---------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albániai útvonalakon alkalmazták.

<u>NÉV:</u> <i>Carinthia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 2182 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1900.	<u>Behívás:</u> 1916.
--	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A Fiume és Albánia közötti útvonalon használták.

<u>NÉV:</u> <i>Carolina</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 4731 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1905.	<u>Behívás:</u> 1914. 09. 09.
---------------------------------------	---	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A polai Eröd húsraktáraként használták. 1918 márciusában visszaadták a tulajdonosainak. 1918. 05-07 hónapokra úja bérbé vették a Fiume körzetében végzett katonai csapatszállításokra. 1918. 08. 27-én megint kibérelték, a háború végéig.

<u>NÉV:</u> <i>Caterino Gerolomich</i>	<u>Tulajdonos:</u> Gerolomich & Co	<u>Tonnatart.:</u> 5515 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1912.	<u>Behívás:</u> 1918. 09. 08.
--	--	---------------------------------------	---------------------------------------	---

Megjegyzés: az 1918 februári cattarói matrózlázadás elítélteinek börtönhajójaként alkalmazták.

<u>NÉV:</u> <i>Cement (ex-Bojana)</i>	<u>Tulajdonos:</u> B Paric	<u>Tonnatartalom:</u> 204 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1890.	<u>Behívás:</u> 1915. 04. 28.
---	--------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A castelnuovói Haditengerészeti Hatóság használta 1915. 05. 25-ig. 1916. 01. 5-én újra kibérelték és a Cattarói-öbölben alkalmazták, mint raktárhajót. 1918-ban bauxitszállításra használták.

<u>NÉV:</u> <i>Cervignano</i>	<u>Tulajdonos:</u> Opera c Co.	<u>Tonnatartalom:</u> 60 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1903.	<u>Behívás:</u> 1914.
---	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A trieszti Tengeri Szállítási Igazgatóság használta.

<u>NÉV:</u> <i>Dalmazia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 262 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1886.	<u>Behívás:</u> 1916. 06. 10.
---------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Bauxitszállításra használták.

<u>NÉV:</u> <i>Dardania</i>	<u>Tulajdonos:</u> Tripovich	<u>Tonnatartalom:</u> 3548 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1901.	<u>Behívás:</u> 1914. 08.
---------------------------------------	--	--	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: A Cattarói-öbölben állomásozott.

<u>NÉV:</u> <i>Diamant</i>	<u>Tulajdonos:</u> J Paranos	<u>Tonnatartalom:</u> 983 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1901.	<u>Behívás:</u> 1917. 05.
--------------------------------------	--	---	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: Katonai csapatszállításokra alkalmazták Fiume és Albánia között.

<u>NÉV:</u> <i>Dráva</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 200 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1913.	<u>Behívás:</u> 1916. 04. 28.
------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A Cattarói-öbölben tartott fent menetrend szerint csapatszállításokat. 1917-től ugyanezt Sebenicoban. (*Nem tévesztendő össze a Drava gőzössel!*)

<u>NÉV:</u> <i>Dubrovnik-Ragusa</i>	<u>Tulajdonos:</u> Zárai Vámigazgatóság	<u>Tonnatart.:</u> 148 grt	<u>Vízrebocs.:</u> 1898.	<u>Behívás:</u> 1918.
---	---	--------------------------------------	------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A gőzjachtot a mostari Partvédő Tüzérparancsnokság használta.

<u>NÉV:</u> <i>Ellenia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Tripovich	<u>Tonnatartalom:</u> 4197 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1900.	<u>Behívás:</u> 1917.
--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A parancsnoka hazafiasságból a háború kitörésekor felajánlotta a castelnuovói Parancsnokság számára, majd 1914. 12. 27-én visszaadták a tulajdonosainak. A castelnuovói Erőd Parancsnokság 1917-ben újra bérbe vette.

<u>NÉV:</u> <i>Filippo Artelli</i>	<u>Tulajdonos:</u> Tripovich	<u>Tonnatartalom:</u> 5820.	<u>Vízrebocsátás:</u> 1904.	<u>Behívás:</u> 1915. 04. 17.
--	--	---------------------------------------	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A parancsnoka hazafiasságból a háború kitörésekor felajánlotta a castelnuovói Parancsnokság számára. A tulajdonosai tiltakozása ellenére, csak a fent említett időponttól vették hivatalosan is bérbe.

<u>NÉV:</u> <i>Fiume</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 369 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1888.	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A Fiume – Albánia útvonalon használták.

<u>NÉV:</u> <i>Francesca</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 5022 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1905.	<u>Behívás:</u> 1915. 04. 22.
--	---	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Kezdetben a Sebenico – Pola és Trieszt közötti szállításokra használták, majd Polában a Kikötőhatóság alkalmazta fagyasztott hús tárolására.

<u>NÉV:</u> <i>Füred</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 216 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1912.	<u>Behívás:</u> 1917. 02. 26.
------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Révkalauz és őrhajó feladatokra használták. 1918 áprilisától a Cattarói-öböl helyi forgalmában alkalmazták.

<u>NÉV:</u> <i>Gelida</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 112 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1874.	<u>Behívás:</u> 1915. 06. 16.
-------------------------------------	---	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Castelnuovóban alkalmazták fagyasztott hús tárolására.

<u>NÉV:</u> <i>Gerty</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 4212 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1903.	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	---	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai csapatszállításokra használták az albán útvonalakon.

<u>NÉV:</u> <i>Gilda</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 859 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1881.	<u>Behívás:</u> 1915. 06. 21.
------------------------------------	---	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A bérbevétel napján Triesztben magnezittel és felszerelésekkel rakták meg. 1915. 06. 23-án a Salvore Foktól 3,5 mérföldre nyugatra zátonyra, majd aknára futott és három percen belül elsüllyedt.

<u>NÉV:</u> <i>Giulia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 4337 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1904.	<u>Behívás:</u> 1917.
-------------------------------------	---	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai csapatszállításokra használták Fiume és Albánia között. 1918 januárjában rövid időre visszaadták a tulajdonosainak. 1918. 05. 03-án Polából Fiume felé a Merlera Foknál aknára futott, és Cuje közelében kifuttatták a partra. 1918. 05. 17-én leszabadították és Polába vontatták. Nem tért már vissza a szolgálatba.

<u>NÉV:</u> <i>Gradenigo</i>	<u>Tulajdonos:</u> Nib	<u>Tonnatartalom:</u> ?	<u>Vízrebocsátás:</u> 1911.	<u>Behívás:</u> 1917. 01. 03.
--	----------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A zelenikai szolgálatra vették bérbe.

<u>NÉV:</u> <i>Gróf Tisza István</i>	<u>Tulajdonos:</u> Levante	<u>Tonnatartalom:</u> 2939 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1904.	<u>Behívás:</u> 1916.
--	--------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Fiume és Albánia között alkalmazták csapatszállításra.

<u>NÉV:</u> <i>Hegedűs Sándor</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 928 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1900.	<u>Behívás:</u> 1914.
---	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Kezdetben csak egy útra bérelték ki. 1917-ben újból bérbe vették Zelenikába. 1918. 02. 16-án Antivariból úton visszafelé összeütközött a 15-ös torpedónaszáddal. 1918 júniusától Fiumében javítják.

<u>NÉV:</u> <i>Helouan</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 7367 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1900.	<u>Behívás:</u> 1916.
--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Kórházhajónak bérelték ki, de nem használták ebben a kategóriában. 1916-vagy 1917-ben visszaadták a tulajdonosainak. 1917. 11. 26-án úton volt, Polából hogy a német tengeralattjárósok lakóhajója legyen, de egy viharban megsérült. A *Wien* gőzös helyettesítette.

<u>NÉV:</u> <i>Hrvatska</i>	<u>Tulajdonos:</u> Società di Navigazione Marittima a Vapore	<u>Tonnatartalom:</u> 199 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1904.	<u>Behívás:</u> 1917. 02. 06.
---------------------------------------	---	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Zelenikában szolgált révkalauzhajóként.

<u>NÉV:</u> <i>Josephine</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 1277 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1868.	<u>Behívás:</u> ?
--	---	--	---------------------------------------	-----------------------------

Megjegyzés: 1914. 11. 17-én Polából kifelé hajózva aknára futott és elsüllyedt.

<u>NÉV:</u> <i>Kálmán Király</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 2223 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1893.	<u>Behívás:</u> 1916.
--	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Csapatszállításokra használták az albán útvonalakon.

<u>NÉV:</u> <i>Kassa</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1587 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1901.	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai csapatszállításra használták Fiume és a Cattarói-öböl között. 1918. 08. 12-én súlyosan megsérült egy Zelenika elleni szövetséges légitámadás során.

<u>NÉV:</u> <i>Kotor B</i>	<u>Tulajdonos:</u> MU Martinolich	<u>Tonnatartalom:</u> 108 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1914.	<u>Behívás:</u> 1916. 03. 05.
--------------------------------------	---	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Polában alkalmazták kikötővédelmi hajóként.

<u>NÉV:</u> <i>Kupa</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 790 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1912.	<u>Behívás:</u> 1915.
-----------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A szakirodalomban néhol *Kulpa* néven szerepel. Valószínűleg a Hadsereg vette bérbe. 1915. 12. 29-én egy francia vagy olasz tengeralattjáró a Planka Fok előtt megtorpedózta. Kifuttatták a partra, de nem mentették meg.

<u>NÉV:</u> <i>Léderer Sándor</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1249 rgt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1903.	<u>Behívás:</u> 1916.
---	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai szállításokra használták az albániai útvonalakon.

<u>NÉV:</u> <i>Lovčen</i>	<u>Tulajdonos:</u> A Hreglich	<u>Tonnatartalom:</u> 154 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1901.	<u>Behívás:</u> 1914. 09. 23.
-------------------------------------	---	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Előzőleg a Cosulich cég *Nogaro* nevű gőzöse volt. A Cattarói-öbölben használták. 1917-ben áthelyezték Triesztbe.

<u>NÉV:</u> <i>Lovrana</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 145 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1905.	<u>Behívás:</u> 1916. 12. 22.
--------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A Cattarói-öbölben való helyi használatra vették bérbe-

<u>NÉV:</u> <i>Magyarország</i>	<u>Tulajdonos:</u> Atlantica	<u>Tonnatartalom:</u> 3661 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1907.	<u>Behívás:</u> 1916.
---	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Rövid ideig Fiume és Cattaro között használták katonai csapatszállításokra. 1918 márciusában újból bérbe vették katonai szállításokra.

<u>NÉV:</u> <i>Majdan</i>	<u>Tulajdonos:</u> J Guina & Co.	<u>Tonnatartalom:</u> 391 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1888.	<u>Behívás:</u> 1916.
-------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai szállításokra alkalmazták az albániai útvonalakon. 1918 január-március között visszaadták a tulajdonosainak. 1918 júniusában az alig 7 cs sebessége miatt lemaradt egy konvojtól. Főként fát szállított Albániába a 19. Hadtest részére.

<u>NÉV:</u> <i>Mátyás Király</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1552 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1916.
--	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai csapatszállításokra használták az albániai útvonalakon. Cattaróból Polába szállította a februári cattarói matrózlázadás foglyait.

<u>NÉV:</u> <i>Melpomene</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 2983 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1883.	<u>Behívás:</u> 1916.
--	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Csapatszállításra használták Fiume és Albánia között.

<u>NÉV:</u> <i>Nad (ex-Capo d'Istria)</i>	<u>Tulajdonos:</u> NA Dubokovich	<u>Tonnatart.::</u> 163 grt	<u>Vízrebocs:</u> 1882.	<u>Behívás:</u> 1916. 10. 21
---	--	---------------------------------------	-----------------------------------	--

Megjegyzés: Rövid időre kibérelték és Metkovicsban használták. Visszaadták a tulajdonosának, de 1917 január elején megint bérbe vették hasonló célokra, a mostari Partvédelmi Tüzérparancsnokság helyi forgalmára. 1918 februárjában azzal a feltétellel adták vissza a tulajdonosának, hogy a Hadsereg utánpótlási készleteit ingyen szállítja.

<u>NÉV:</u> <i>Nada</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 161 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1885.	<u>Behívás:</u> 1916. 07. 07.
-----------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Katonai szállításokra alkalmazták Fiume és Albánia között.

<u>NÉV:</u> <i>Napried</i>	<u>Tulajdonos:</u> Napried	<u>Tonnatartalom:</u> 167 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1894.	<u>Behívás:</u> 1918. 09.
--------------------------------------	--------------------------------------	---	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: Szénszállításra használták Fiume és Zelenika között.

<u>NÉV:</u> <i>Nautilus</i>	<u>Tulajdonos:</u> David & Sohn	<u>Tonnatartalom:</u> ?	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1915. 06. 15.
---------------------------------------	---	-----------------------------------	-----------------------------------	---

Megjegyzés: Kb. egy hónap múlva visszaadták a tulajdonosainak.

NÉV: *Nogaro*   **Tulajdonos:**   **Tonnatartalom:**   **Vízrebocsátás:**   **Behívás:**
Lásd korábban a *Lovčen* címszónál!

NÉV: *Őrszem (ex-Gelida)*   **Tulajdonos:** *Atlantica*   **Tonnatartalom:** 112 grt   **Vízrebocsátás:** 1874.   **Behívás:** 1918.

Megjegyzés: A castelnuovói Erőd Parancsnokság bérelte ki helyi használatra.

NÉV: *Palacký*   **Tulajdonos:** *Lloyd Austriaco*   **Tonnatartalom:** 3891 grt   **Vízrebocsátás:** 1907.   **Behívás:** 1918. 05.

Megjegyzés: Katonai szállításokra használták az albán útvonalakon.

NÉV: *Petka*   **Tulajdonos:** *Ragusea*   **Tonnatartalom:** 498 grt   **Vízrebocsátás:** 1896.   **Behívás:** 1917. eleje

Megjegyzés: Katonai szállításokra alkalmazták. 1918. március 1-én Cattaróból Polába, a BBENBERG-re szállított 197 fő lázadót, akik részt vettek a cattarói matrózlázadásban. 1918. 04. 16-án a Quarneróban összeütközött a STREITER rombolóval, amely azután elsüllyedt. A *Petkát* San Roccoban kijavították.

NÉV: *Praga*   **Tulajdonos:** *Lloyd Austriaco*   **Tonnatartalom:** 3905 grt   **Vízrebocsátás:** 1908.   **Behívás:** 1918. 03.

Megjegyzés: Katonai csapat szállításra használták az albán útvonalakon.

NÉV: *Presjed. Becher*   **Tulajdonos:** *M Marinovich, később Napried*   **Tonnatart.:** 2280 grt   **Vízrebocs.:** 1900.   **Behívás:** 1917.

Megjegyzés: A castelnuovói Kerületi Védelmi Parancsnokság használta raktárhajóként.

NÉV: *Primo*   **Tulajdonos:** *MU Martinolich*   **Tonnatartalom:** 42 grt   **Vízrebocsátás:** 1891.   **Behívás:** 1914. 10. 13.

Megjegyzés: A Blokád Parancsnokság használta Lussinpiccoloban.

NÉV: *Sava*   **Tulajdonos:** *Ungaro-Croata*   **Tonnatartalom:** 159 grt   **Vízrebocsátás:** 1898.   **Behívás:** 1917.

Megjegyzés: Az Aquaduct Hadműveletre vették bérbe. 1918-ban Zelenikában szolgált.

<u>NÉV:</u> <i>Sirály</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 125 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1900.	<u>Behívás:</u> 1917.
-------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Triesztben alkalmazták helyi feladatokra. 1918-ban Zelenikában szolgált.

<u>NÉV:</u> <i>Sofia Hohenberg</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 5501 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1905.	<u>Behívás:</u> 1914. 08. 10.
--	---	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Castelnouóban használták fagyasztott hús tárolására. 1918-ban átminősítették álló kórházhajóvá.

<u>NÉV:</u> <i>Sparta</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 982 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1913.	<u>Behívás:</u> 1917.
-------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai szállításokra használták az albán útvonalakon.

<u>NÉV:</u> <i>Stambul</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3817 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1910.	<u>Behívás:</u> 1917.
--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai szállításokra alkalmazták Fiume és Albánia között. 1918. 10. 2-án elsüllyedt a Durazzo elleni szövetséges támadás során.

<u>NÉV:</u> <i>Szapáry</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1021 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1877.	<u>Behívás:</u> 1916.
--------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai szállításokra használták az albán útvonalakon.

<u>NÉV:</u> <i>Szeged</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 2859 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1902.	<u>Behívás:</u> 1916.
-------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Katonai szállításokra használták az albán útvonalakon

<u>NÉV:</u> <i>Szent István</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 3080 grt	<u>Vízrebecsátás:</u> 1910.	<u>Behívás:</u> 1915.
---	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Fiuméből szállított katonai szállítmányokat Dalmáciába. 1915 végétől tarackokat és mozsárágyúkat szállított Cattaróba. 1917-18-ban az albán útvonalakon használták.

<u>NÉV:</u> <i>Szent László</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1551 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1916.
---	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albán útvonalakon végrehajtott katonai szállításokra vették bérbe. 1918. 05. 15-én a Cattarói-öböl elhagyása közben olasz motoros naszádok támadása miatt vissza kellett fordulnia a kikötőbe.

<u>NÉV:</u> <i>Szerényi</i>	<u>Tulajdonos:</u> Atlantica	<u>Tonnatartalom:</u> 3669 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1907.	<u>Behívás:</u> 1916.
---------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albán útvonalakon alkalmazták katonai szállításokra. 1917 júliusába Fiumében szelés közben megsérült. 1918 májusában pár napra visszaadták a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u> <i>Tebe</i>	<u>Tulajdonos:</u> Tripovich	<u>Tonnatartalom:</u> 1785 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1873.	<u>Behívás:</u> 1917.
-----------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Helyi katonai szállításokra vették bérbe, mivel nyugodt vízen mindössze 5 cs, ellenszélben 2-3 cs sebességre volt képes.

<u>NÉV:</u> <i>Tihany</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 204 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás:</u> ?
-------------------------------------	--	---	---------------------------------------	-----------------------------

Megjegyzés: 1917. 02. 12-én a Cattarói-öbölbe való befutáskor Mamula közelében zátonyra futott. A leszabadításakor a mély vízben elsüllyedt.

<u>NÉV:</u> <i>Tisza</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1041 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1880.	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albán útvonalakon használták katonai szállításokra.

<u>NÉV:</u> <i>Toto</i>	<u>Tulajdonos:</u> MU Martinolich	<u>Tonnatartalom:</u> 70 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1876.	<u>Behívás:</u> 1916. 02. 29.
-----------------------------------	---	--	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Polában helyi használatra bérelték ki, de 1916. 03. 20-án visszaadták a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u> <i>Trieste D</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 896 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> ?
--	---------------------------------------	---	---------------------------------------	-----------------------------

Megjegyzés: 1915. 04. 21-én túlterhelés következtében Trieszt kikötőjében elsüllyedt. A rakományát kimentették. A hajót 1915. 06. 30-n emelték ki.

<u>NÉV:</u> <i>Valdarche</i>	<u>Tulajdonos:</u> Trieszti Vámigazgatóság	<u>Tonnatartalom:</u> 27 grt	<u>Vízrebocsás:</u> 1899.	<u>Behívás:</u> 1914. 08. 08.
--	--	--	-------------------------------------	---

Megjegyzés: A gőzbarkát 1914. 11. 25-én visszaadták a tulajdonosának. 1915. 05. 29-én újra bérebe vették Polába helyi szolgálatra.

<u>NÉV:</u> <i>Veljkoe (ex-Aussa)</i>	<u>Tulajdonos:</u> NA Dubokovich	<u>Tonnatartalom:</u> 79 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1879.	<u>Behívás:</u> 1917.
---	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Trieszti helyi használatra, és az Aquaduct Hadműveletre vették bérebe. 1918 júliusában áthelyezték Zelenikába a 19. Hadtest Hadtáp Szolgálatához.

<u>NÉV:</u> <i>Venezia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 313 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1883.	<u>Behívás:</u> 1916. 01. 05.
--------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A castelnuovói Haditengerészeti Bázis bérelte ki helyi használatra. 1918 októberében adták vissza a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u> <i>Vértés</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 550 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1907.	<u>Behívás:</u> 1916.
-------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albán útvonalakon használták katonai szállításokra.

<u>NÉV:</u> <i>Vida</i>	<u>Tulajdonos:</u> Hotelgesellschaft Grignano-Miramare	<u>Tonnatartalom:</u> 129 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1895.	<u>Behívás:</u> 1916. 03. 11.
-----------------------------------	---	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: Trieszti helyi használatra vették bérebe, beleértve az Aquaduct Hadműveletet is. 1918-ban áthelyezték a Cattarói-öbölbe, a teodoi Arzenálhoz.

<u>NÉV:</u> <i>Vila</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 405 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1890.	<u>Behívás:</u> ?
-----------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	-----------------------------

Megjegyzés: 1918. 06. 30-án Fiume és Capocesto között egy olasz tengeralattjáró megtorpedózta.

<u>NÉV:</u> <i>Vitéz</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 173 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1868.	<u>Behívás:</u> 1916. 11. 03.
------------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---

Megjegyzés: A Cattarói-öbölben használták folyékony üzemanyag szállítására.

<u>NÉV:</u> <i>Vraginizza</i>	<u>Tulajdonos:</u> J Guina & Co	<u>Tonnatartalom:</u> 94 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1866.	<u>Behívás:</u> 1914. 11.
---	---	--	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: Metkovicba helyi használatra bérelték ki. Ez volt a legöregebb osztrák-magyar kereskedelmi hajó, amelyet az Adrián hadiszolgálatra igénybe vettek.

<u>NÉV:</u> <i>Whitehead</i>	<u>Tulajdonos:</u> Whitehead Torpedofabrik	<u>Vízkiürítés:</u> 47 t	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1915. 06. 03.
--	--	------------------------------------	-----------------------------------	---

Megjegyzés: Torpedónaszádnak épült. A Brioniban lévő Tengeralattjáró Állomáson való szolgálata vették bérbe.

<u>NÉV:</u> <i>Zagreb</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 537 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> ?
-------------------------------------	--	---	---------------------------------------	-----------------------------

Megjegyzés: 1917. 01. 14-én a Planka Fok közelében az ARCHIMÈDE francia tengeralattjáró megtorpedózta.

<u>NÉV:</u> <i>Zara</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 338 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1903.	<u>Behívás:</u> 1916.
-----------------------------------	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Fiume és Albánia között használták katonai szállításokra.

<u>NÉV:</u> <i>Zaton</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ragusea	<u>Tonnatartalom:</u> 559 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	--------------------------------------	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Cattaro és Albánia között használták katonai szállításokra.

<u>NÉV:</u> <i>Zrínyi</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1553 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1916.
-------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albán útvonalakon alkalmazták katonai szállításokra. 1918. 09. 11-én megsérült a San Giovanni di Medua elleni légitámadás során.

A HADSEREG ÁLTAL BEHÍVOTT VAGY KIBÉRELT HAJÓK

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Árpád</i>	Adria	1172 grt	1892.	1916.

Megjegyzés: A Fiume – Albánia közötti útvonalakon használták szállításra. 1917. 01. 19-én a Cattarói-öböl bejáratánál súlyosan megsérült egy aknától.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Atlantico</i>	Gerolimich	3346 grt	1898.	1914. 09.

Megjegyzés: A 19. Hadtest használta raktárhajóként a Cattarói-öbölben.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Báró Kemény</i>	Adria	2727 grt	1899.	1917.

Megjegyzés: Az albán szállításokra alkalmazták-

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Baron Beck</i>	Lloyd Austriaco	3891 grt	1907.	1918. 05. 01.

Megjegyzés: A dalmáciai szállításokra használták. 1918. 09. 28-án zátonyra futott San Marco szigete mellett, majd Fiumébe vontatták javításra, ami nem fejeződött be a háború végéig.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Bellena</i>	Tripcovich	2687 grt	1887.	1916. 03. 08.

Megjegyzés: Szállításokra használták. 1916. 05. 15-én zátonyra futott és visszaadták a tulajdonosának. 1917-ben újból kibérelték.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Brassó</i>	Ungaro-Croata	396 grt	1908.	1917.

Megjegyzés: Szállításra használták. 1918. 09. 3-án a Planka Foknál összeütközött a *Palonia* gőzössel, majd 1918. 09. 28-án visszaadták a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u>	<u>Tulajdonos:</u>	<u>Tonnatartalom:</u>	<u>Vízrebecsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Carlo</i>	Tripcovich	829 grt	1904.	1917.

Megjegyzés: 1918. 02. 17-én Veglia közelében egy viharban zátonyra futott és elsüllyedt.

<u>NÉV:</u> <i>Corvin</i>	<u>Tulajdonos:</u> Levante	<u>Tonnatartalom:</u> 1432 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1913.	<u>Behívás:</u> 1916.
-------------------------------------	--------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Fiume és Albánia között használták katonai szállításokra.

<u>NÉV:</u> <i>Dalmatia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3104 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1903.	<u>Behívás:</u> 1916.
---------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Dalmácia és Albánia közötti szállításokra használták.

<u>NÉV:</u> <i>Galícia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 2836 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1902.	<u>Behívás:</u> 1916.
--------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Fiume és Albánia közötti szállításokra alkalmazták.

<u>NÉV:</u> <i>Graz</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3905 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás:</u> 1918. 01.
-----------------------------------	--	--	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: Az albán útvonalakon alkalmazták szállításokra. 1918. 10. 2-án megsérült a Durazzo elleni szövetséges légitámadás során. Csak a háború vége után tért vissza Triesztbe.

<u>NÉV:</u> <i>Hercegovina</i>	<u>Tulajdonos:</u> Dalmatia	<u>Tonnatartalom:</u> 748 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1913.	<u>Behívás:</u> 1916.
--	---------------------------------------	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A Fiume és Metkovics közötti szállításokra vették bérbe. 1917-18-ban az albán szállításokra használták. 1918. 02. 15-16 közötti éjjel egy hóviharban összeütközött a WARASDINER rombolóval és súlyosan megsérült. 1918. 10. 2-án Durazzóban zátonyra futott a szövetséges légitámadás során.

<u>NÉV:</u> <i>Honvéd</i>	<u>Tulajdonos:</u> Atlantica	<u>Tonnatartalom:</u> 2216 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1917.
-------------------------------------	--	--	-----------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A Cattarói-öböl és Gravosa között szállított fát. 1918. 08. 19-én súlyosan megsérült egy petróleumrobbanásban.

<u>NÉV:</u> <i>Jókai</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 2736 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1899.	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albániai szállításokra használták.

<u>NÉV:</u> <i>Karlsbad</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3819 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1918.
---------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albániai szállításokra alkalmazták. 1918. 08. 19-én a Pali Foknál megfeneklett, de másnap leszabadították és folytatta az útját.

<u>NÉV:</u> <i>Kelet</i>	<u>Tulajdonos:</u> Levante	<u>Tonnatartalom:</u> 942 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1904.	<u>Behívás:</u> 1917.
------------------------------------	--------------------------------------	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albániai szállításokra alkalmazták. 1917. 06. 12-én a Morlacca-csatornában megfeneklett, majd leszabadították, de a súlyos sérülései miatt visszatért Fiumébe.

<u>NÉV:</u> <i>Kossuth Ferencz</i>	<u>Tulajdonos:</u> Atlantica	<u>Tonnatartalom:</u> 3553 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1906.	<u>Behívás:</u> 1917.
--	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albániai szállításokra használták. 1918 januárjában visszaadták a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u> <i>Leopolis</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3905 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1918. 03.
---------------------------------------	--	--	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: Az albániai szállításoknál alkalmazták. 1918. 11. 1-én Cattaróból Fiumébe indult a német tengeralattjárók személyi állományával. Miután a rádióján értesült Fiume olasz megszállásáról november 4-ig késleltette az érkezését.

<u>NÉV:</u> <i>Linz</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 38200 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1917.
-----------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albániai csapatszállításoknál használták. 1918. 03. 19-én a Rodoni Foktól északnyugatra egy torpedóval elsüllyesztették. Veszteség 697 halott, köztük 413 hadifogoly. 306 főt kimentettek.

<u>NÉV:</u> <i>Lokrum</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ragusea	<u>Tonnatartalom:</u> 924 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1914. 07.
-------------------------------------	--------------------------------------	---	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: A háború kitörésekor vették bérbe katonai szállításokra. 1916. 06. 06-07-én két olasz motoros torpedónaszád elsüllyesztette Durazzo kikötőjében. A teljes rakományát kimentették.

<u>NÉV:</u> <i>Lovrjenac</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ragusea	<u>Tonnatartalom:</u> 924 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1916.
--	--------------------------------------	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albán szállításokra használták. 1917-ben Zelenikában állomásozott.

<u>NÉV:</u> <i>Mamula</i>	<u>Tulajdonos:</u> ?	<u>Tonnatartalom:</u> ?	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1914. 07.
-------------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: A háború kitörésekor a Hadsereg Hadtápszolgálatára megvásárolta és a Cattarói-öbölben használta.

<u>NÉV:</u> <i>Marianne</i>	<u>Tulajdonos:</u> Austro-Americana	<u>Tonnatartalom:</u> 3485 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1916.
---------------------------------------	---	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Fiume és Dalmácia között használták szállításokra. 11917-18-ban az albániai szállítási útvonalakon alkalmazták. 1918. 09. 21-én az Ozit Fok (Sabbioncello) közelében aknára futott, és kifuttatták a partra. Leszabadították és 1918. 09. 27-én Fiumébe vontatatták, majd átvitték javításra Triesztbe.

<u>NÉV:</u> <i>Meran</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3819 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1917.
------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Az albániai szállítási útvonalakon alkalmazták, majd 1918 szeptemberében visszaadták a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u> <i>Miramar I</i>	<u>Tulajdonos:</u> MU Martinolich	<u>Tonnatartalom:</u> 95 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1893.	<u>Behívás:</u> 1915.
--	---	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: Polában vásárolták meg a Haditengerésztől. Mint termes gőzöst, nem használták csapatszállításra.

<u>NÉV:</u> <i>Nehay</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 138 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1884.	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

<u>NÉV:</u> <i>Pozsony</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 306 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás:</u> 1914. 07.
--------------------------------------	--	---	---------------------------------------	-------------------------------------

Megjegyzés: A háború kitörésekor vették bérbe. 1916. 08. 19-én Mali Duresnél aknára futott és elsüllyedt. Veszteség: 31 halott. 139 főt kimentettek.

<u>NÉV:</u> <i>Quarnero</i>	<u>Tulajdonos:</u> Consorzio Fiumano Omnibus Marittimi	<u>Tonnatartalom:</u> ?	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1916. 10. 24.
---------------------------------------	---	-----------------------------------	-----------------------------------	---

Megjegyzés: A 19. Hadtest vette bérbe.

<u>NÉV:</u> <i>Rákóczi</i>	<u>Tulajdonos:</u> Adria	<u>Tonnatartalom:</u> 1554 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1892.	<u>Behívás:</u> 1916.
--------------------------------------	------------------------------------	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A Fiume és Dalmácia közötti szállításokra használták.

<u>NÉV:</u> <i>Salzburg</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 3226 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1902.	<u>Behívás:</u> 1916.
---------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A Fiume Cattaro útvonalon használták. 1917-től az albániai szállításokra alkalmazták. 1918 októberében visszaadták a tulajdonosainak.

<u>NÉV:</u> <i>Sarajevo</i>	<u>Tulajdonos:</u> Lloyd Austriaco	<u>Tonnatartalom:</u> 1111 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1916.
---------------------------------------	--	--	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A Fiume – Albánia útvonalon használták csapatszállításra. 1916. 06. 26-án egy olasz motoros torpedónaszád Durazzo kikötőjében elsüllyesztette. Kiemelték és 1916. 09. 19-én Polába vontatták. 1918. 08. 01-én eladták a Hadsereg hadtápszolgálatának.

<u>NÉV:</u> <i>Szamos</i>	<u>Tulajdonos:</u> Ungaro-Croata	<u>Tonnatartalom:</u> 138 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1908.	<u>Behívás:</u> 1917.
-------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: A Cattarói-öbölben használták katonák szállítására.

<u>NÉV:</u> <i>Tivat</i>	<u>Tulajdonos:</u> J Radanicich	<u>Tonnatartalom:</u> 48 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> ?	<u>Behívás:</u> 1916.
------------------------------------	---	--	-----------------------------------	---------------------------------

Megjegyzés: 1916-ban bérelték ki, majd később megvásárolták és a sebesült katonák Cattarói-öbölben való szállítására használták.

KÓRHÁZHAJÓK

X. sz. GŐZÖS – a haditengerészet kórházhajója

<u>NÉV:</u> X. sz. GŐZÖS (ex- <i>Africa</i>)	<u>Építés helve:</u> Arsenal - Lloyd	<u>Vízrebocsátás:</u> 1902.	<u>Behívás:</u> 1914. 07. 28.
---	--	---------------------------------------	---

Tulajdonos:	Lloyd Austriaco
Tonnatartalom:	4753 grt, 2614 nrt
Hossz:	118,4 m
Szélesség:	13,9 m
Merülés:	7 m
Hajtómű:	2 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény:	4500 ILE
Sebesség:	?

Megjegyzés: Kórházhajónak hívták be, de nem használták. 1915 tavaszán a német tenger-alattjárók személyi állományának volt a lakóhajója. 1916 februárjának végétől, az átalakítása után a Haditengerészet egyetlen állandó kórházhajójaként Cattaro és Albánia között alkalmazták. Rövid ideig a *Wien* lakóhajó is szolgált, mint ideiglenes kórházhajó.

Az Osztrák Vöröskereszt – a hadsereg kórházhajói:

<u>NÉV:</u> <i>Argentina</i>	<u>Tonnatartalom:</u> 5526 grt.	<u>Vízrebocsátás:</u> 1907.	<u>Átalakítás:</u> 1918. 04.
Tulajdonos:	Spitalschiff VI Austro-Americana		

<u>NÉV:</u> <i>Elektra</i>	<u>Tonnatartalom:</u> 3199 grt.	<u>Vízrebocsátás:</u> 1884.	<u>Átalakítás:</u> 1916.
Tulajdonos:	Spitalschiff I (b) Lloyd Austriaco		

1914. 08. 17-én behívják, majd 1914. 11. 16-án visszaadják a tulajdonosának.
1916. 01. 08-án újból bérbe veszik, Fiumében átalakítják és a durazzói járaton alkalmazzák.
1916. 03. 18-án a Planka Fok előtt a francia AMPÈRE tengeralattjáró megtorpedózza. Megmentik de 1916. 12. 04-én visszaadják a tulajdonosainak

<u>NÉV:</u> <i>Graf Wurmbbrand</i>	<u>Tonnatartalom:</u> 952 grt.	<u>Vízrebocsátás:</u> 1895.	<u>Átalakítás:</u> 1916. 10. 20.
Tulajdonos:	Spitalschiff IV Tripcovich (ex-Lloyd Austriaco)		

<u>NÉV:</u> <i>Metkovich</i>	<u>Tonnatartalom:</u> 879 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1893.	<u>Átalakítás:</u> 1916.
Tulajdonos:	Spitalschiff II Lloyd Austriaco		

1914. 08. 17-én behívják, majd 1914. 11. 14-én visszaadják a tulajdonosának.

1916-ban újból bérbe veszik.

1918. 03. 18-án St. Giovanni di Meduánál bombatalálatot kap. A sérüléseit nem javítják ki.

NÉV:

Tirol

Spitalschiff III

Tonnatartalom:

2836 grt.

Vízrebocsátás:

1907.

Átalakítás:

1916.

Tulajdonos: Lloyd Austriaco

1914. 08. 17-én behívják, majd 1914. 12. 24-én visszaadják a tulajdonosának.

1916. 01. 04-én újból bérbe veszik, Fiumében átalakítják és a durazzói járaton alkalmazzák.

1916. 04. 16. aknára fut. Kijavítják és 1916. 10. 07-én újból szolgálatba áll.

NÉV:

Oceania

Spitalschiff V

Tonnatartalom:

5497 grt.

Vízrebocsátás:

1907.

Átalakítás:

1918. 05.

Tulajdonos: Austro-Americana

1918 májusában behívják és augusztus 18-ig tart az átalakítása. Ekkor áll szolgálatba.

1918. október 4-én a Durazzo közelében lévő Rodoni Foknál aknára futott. Kifuttatták a part-ra, de teljesen tönkrement

A *BARON CALL* teherhajó kórházhajóként is szolgált.

A *Wien*-t (7367 grt, Lloyd Austriaco) 1916. 02. 26-án behívják, 1916. 06. 29-én megsérül, és visszaadják a tulajdonosainak.

A *Helouan*-t (7367 grt, Lloyd Austriaco) rövid időre bérbe veszik, de nem alkalmazzák.

A *Sofia Hohenberg*-et mint álló kórházhajót 1918-ban a Cattarói öbölbe vezényelték.

MENTŐHAJÓK ÉS VONTATÓK

HERKULES - mentőhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helve:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Átvétel:</u>
<i>HERKULES</i>	Da. - Fiume	1909. 06. 20.	1910. 11. 21.	1911. 05. 18.
Építési költség:	1 134 462			
Víz kiszorítás:	1559,9 t			
Hossz:	64,20 m (vv) / 67,38 m (lh)			
Szélesség:	10,35 m			
Merülés:	4,03 m			
Hajtómű:	2 db álló 3 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép 2 db széntüzelésű Yarrow kazán 2 db 4 szárnyú hajócsavar, 3,0 m átmérővel			
Főgép teljesítmény:	3006 ILE (az 1912. 01. 18-i próbaúton)			
Sebesség:	14,82 cs			
Egyebek:	1 db 2. oszt. mentőkutter, 2 db 2. oszt. kutter 1 db jollboot, 1 db jolle. Csónakverseny lobogó: „H”. 3 db. Tyszak típusú horgony, 1342 kg, 1334 kg, 1329 kg. 2 db 1500 kg-os Admiralitás típusú mentőhorgony (raktárban) 16 cm-es acél drót kötéllel. 7 db ballaszt és kiegyenlítő tartály 272,7 tonnás vízbefogadó kapacitással, szivattyúk, búvárfelszerelés, oxigén lángvágó berendezés, légsűrítő készülék.			
Ismertető jegyek:	Hasonlított egy tehergőzöse, 1 kémény, 2 árboc rakodógémekkel.			
Fegyverzet 1914-ben:	2 db 4,7 cm/L44 gyorstüzelő löveg 1 db 8 mm-es légvédelmi géppuska 1918-ban kapott még egy 7 cm/L45 légvédelmi ágyút.			
Személyzet:	1911-ben: 4 + 71 fő			

Pályafutása:

1910. 06. 29. Megkezdődött az építése. 11. 09. A császár jóváhagyta a nevét. 11. 21. Vízrebocsátották. 12. 02. Első próbaút. Tengeralattjáró kiemelésre nem volt alkalmas.

1911. 05. 18. Megtörtént az átvétele. 06. 28. Triesztből Polába vontatta a VIRIBUS UNITIS csatahajót, majd vissza. Szeptemberben leszabadította a Gruicánál megfeneklett 15-ös torpedónaszádot. 12. 01-től a Gépész Iskolánál szolgált.

1912. 01. 14. Rovignóban segített eloltani a kigyulladt Callo gőzmalmot. 04. 12. Polából visszavontatta a TEGETTHOFF csatahajót. Ezután dalmáciai utakat tett. Decemberben kivontatta Triesztből a PRINZ EUGEN csatahajót, majd visszavontatta. azután beosztották a Gépész Iskolához.

1913-ban menetrendszeri utat tett Dalmáciába minden hónapban. 06. 16. A Bojana blokádjára kifutott a Bromodore-öbölből. 06. 18. A Bojana torkolat. 06. 18. – 08. 07. Cattaro. 08. 08. Bojana torkolat. 08. 09-10. Sebenico. 08. 10. Megérkezett Polába. 09. 20. Kifutott Polából. 09. 21. Bojana torkolat. 09. 21. 12. 10. Teodo. 09. 22. Teodóban segített eloltani egy égő szénaraktárt. 12. 10. Bojana torkolat. 12. 11-12. S. Giovanni di Medua. 12. 19. Bojana torkolat, majd befutott Teodóba.

1914-ben átépítették. Befedték a parancsnoki hidat. A hídról a fényszórót áthelyezték az előárbcra. Egy második fényszórót kapott a hátsó árbocra. 07. 26. Fiuméből Polába vontatta a

TRIGLAV rombolót. 07. 27. Fiuméből Polába vontatta a SAIDA könnyűcirkálót. 08. 01. Fiuméből Polába vontatta a HELGOLAND könnyűcirkálót és a SZENT ISTVÁN csatahajót. 08. 08. Fiuméből Polába vontatta a 82-es torpedónaszádót. 10. 08. 100 db aknával Cattaróba indult, Hansa tengernaggyal a fedélzetén. Aknaveszély miatt befutott Metkovicsba. 10. 17. Cattaro. 11. 13. Bevontatta a *Cirkvenica* gőzöst. 2 db 4,7 cm-es gyorstüzelő löveggel szerelték fel.

1915 júliusában Polában tartózkodott, és közreműködött a CYCLOP kiemelésében. 09. 26. Leszabadította a Paskan szigeten, Kosaránál megfeneklett úszódokkot, majd rossz időjárásban Cattaróba vontatta. 10. 02. Megérkezett Cattaróba. 10. 14. Segítséget nyújtott a Paskan szigeten bajba került KOMET-nek. 11. 15-16. A KOMET-nek segített Artatorre közelében. 12. 12. Cattaróba indult egy 42 cm-es tarackkal.

1916. 03. 04-07. Sebeniconál részt vett a 22-es torpedónaszád mentésében. 03. 16. Misa mellől bevontatott egy torpedónaszádót. 03. 20. Unie mellett leszabadította a 6-os torpedónaszádót. 03. 22. Cattaróba ment a sérült *Elektra* gőzös ideiglenes javítási munkálatai céljából. 04. 02. Bevontatta Cattaróba. 06. 13. A Planka Foknál részt vett a TURUL romboló mentésében. 06. 21-től részt vett a Zengben egy téli viharban elsüllyedt *Svacic* gőzös mentési munkálataiban. A hajó 7 méteres vízmélységben az iszapba ágyazódott. 07. 04. A 25 éves hajó szétnyílt és tömítetlenné vált, ezért a kiszivattyúzása és mentése lehetetlen volt. A Polában lévő úszódarut a háborús veszély miatt nem vihették a helyszínre. 07. 31. A Galiola mellett megfeneklett GIACINTO PULLINO olasz tengeralattjáró mentésére ment. 08. 01. A tengeralattjárót két uszály közé kötve Pola felé vontatta, amikor egy egyik uszály felborult és a tengeralattjáró elsüllyedt. 1 fő meghalt. 11. 25. Carlopagonál kiemelt egy kotrót. 12. 03. Pola.

1917. 07. 30. Lussinba vonatott egy aknán megsérült torpedónaszádót. 12. 17. A 13 000 tonna úszódokk mentésére Monfalconéba ment.

1918. májusában segítséget nyújtott a Medulin közelében 05. 03-án aknára futott *Giulia* gőzösnak. 07. 13. Az U10 mentésére Triesztbe ment. 10. 24. Triesztből Polába hajózott.

1920. 09. 20. Az olaszoknak ítélték, akik átkeresztelték TESEO névre.

1931-ben egy viharban elsüllyedt a Földközi-tengeren.

GIGANT - mentőhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Elkészült:</u>
GIGANT	ST. - Trieste	1889. 04. 30.	1889. 09. 18.	1890. 01.
Építési költség:	178 424 Korona			
Vízkesztorítás:	264,98 t			
Hossz:	33,00 m (pp) / 36,50 m (lh)			
Szélesség:	6,41 m			
Merülés:	3,35 m			
Merülés változás:	1 cm = 1,6 t			
Hajtómű:	1 db 3 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép 1 kazán 1 db 4 szárnyú hajócsavar, 2,60 m átmérővel			
Főgép teljesítmény:	419 ILE			
Sebesség:	1889. 12. 30-án: 12,13 cs, 121,3 fordulatszámmal			

Egyebek: Vitorlafelület 84 m². 1 db jollboot, 1 db jolle. 4 db Admirális típusú horgony, 619 kg, 620 kg, 120 kg és 30 kg. Nagyteljesítményű szivattyúk a tűzoltásra és mentésre, 1400 t/óra kapacitással.

Fegyverzet: 1 db 4,7 cm/L44 gyorstüzelő löveg

Személyzet: 1907-ben: 2 +23 fő

Pályafutása:

1889. 04. 30. Megkezdődött az építése. **09. 18.** Vízrebocsátották.

1890. januárjában elkészült. **Februárban** Polába ment. **03. 11.** Megtörtént az átvétele. **10. 19.** a császár jóváhagyta a nevét. **12. 06.** Triesztből Polába vontatta az ELISABETH-et, közben összeütközött az ANDREAS HOFER-rel és kisebb károkat szenvedett.

1891-ben a Nyári Hajóraj kötelékében szolgált.

1892. 06. 07-21. Részt vett a Lussintól délre Oriole mellett az első útján **06. 06-án** egy hirtelen szélrohamban felborult *Resi* osztrák brigg mentésében. A 44 méteres mély vízben a kavicsos terhelte hajóorr a fenéken állt, míg a hajót 8 méterrel volt a vízfelszín alatt. Lassanként a sekélyebb vizekre vontatta. **06. 19.** Szivattyúk segítségével kiemelte a brigget és **06. 20-án** bevontatta Fiumébe. Decemberben szállításokat végzett Triesztnak, majd Polában volt kikötői szolgálatban.

1893. 01. 07. Orsera közelében megmentett egy part menti járaton közlekedő kishajót. **01. 10.** Gronghera közelében egy erős viharban a *Dauno* olasz gőzöst mentette, közben a vontatókötel a hajócsavarjára tekeredett. Manőverképtelenné vált, ezért vitorlával ment Rovigno elé a vontájában két uszályal, melybe a gőzös rakományát átrakták. Itt lehorgonyozott. **01. 12.** a GRILLE bevontatta Rovignóba, ahol kiszabadították a csavarját. **01. 16.** Orsera előtt kimentett egy személyzet nélkül sodródó halászbarkát. **07. 15. – 08. 09.** A Nyári Hajóraj kötelékében szolgált és a jelzőállomások ellátását végezte, majd kikötői és szállítási szolgálatot teljesített. **11. 17.** Hiábavaló kísérletet tett Unie mellett a **11. 07-08. közötti** éjjel zátonyra futott *Etnea* olasz gőzhajó megmentésére, mely elsüllyedt. **12. 14-től** hosszú időn át sikertelenül kísérletezett a Reverolnál, Orsera közelében zátonyra futott angol *Glenbervie* gőzhajó megmentésével.

1894. 03. 05. Sikerült leszabadítania és Triesztbe vonatnia az angol gőzöst. **03. 16. – 04. 01.** Segítséget nyújtott a Feneránál, Pola közelében zátonyra futott *Palmyra* angol Cunard gőzösnek. A Nyári Hajórajban szolgált, és jelzőállomásokat létesített. Partraszállási gyakorlaton vett részt Lissánál. Azután Triesztben állomásozott. **08. 19-23.** Segített eloltani a fiumei kereskedelmi kikötő raktárának tüzét. **Novemberben** leszabadította az Unie közelében megfeneklett olasz MONZAMBANO cirkálót.

1895-ben a Gépész Iskola kiképzőhajója volt, és anyagokat szállított.

1896- 05. 15-től a Nyári Hajóraj kötelékéhez tartozott, jelzőállomásként, táviró állomásként működött, majd Teodóban állomásozott. Vontatási feladatokat végzett. **11. 16-tól** a Lussin előtti Cigale mellett elsüllyedt olasz *Contestato* goelette (kisebb tehervitorlás) mentését végezte, majd **11. 18-án** kiemelte és a sekélyebb vizekre vontatta (3500 bűvár munkaóra). Ezután vontatási feladatokat látott el.

1897-ben vontatási és anyagszállítási feladatokat teljesített, és a Gépész Iskolánál szolgált. **03. 04-06.** Segítséget nyújtott a sűrű ködben a Zarához közeli Punta Mikánál zátonyra futott *Vis* osztrák gőzösnek. Először nagy fáradtsággal kirakták a rakományát, majd felúszatták és bevitték Zarába. **03. 08.** Fiumébe kísérte a *Vis* gőzöst.

1898. 09. 18. Eredménytelen kutatást folytatott a három nappal korábban Rovigno előtt eltűnt trabakoló után.

1899-ben gyakori vonatásokat végzett. Az őrhajók ellátó hajójaként működött. **06. 02-09.** Kiemelte és Lussinpiccoloba vitte az Orsera előtt elsüllyedt *Flink* gőzöst

1900. 03. 02. Az Arsa-csatornában megfeneklett *Sama* olasz brigantint mentette. A munkák és a rakomány kirakása 03. 09-ig tartott, közben a 03. 04-ről 05-re virradó éjjel az Adria Hajóstársaság *Szent István* gőzöse az erős hóviharban megfeneklett Medolino közelében. **04. 09.** Segítséget nyújtott a Pola előtti Punta Acuzzo közelében zátonyra futott *Vorwärts* Lloyd gőzösnek. A leszabadított gőzhajó saját erőből folytatta az útját. **05. 08.** Fenolegához ment, hogy megmentse az ott megfeneklett trabakolót, de már csak a roncsokat találta. A legénysége a partra menekült.

1901. 03. 30. Kifutott Polából. **03. 30-04. 02.** Velence. **04. 02.** Visszaérkezett Polába. **09. 25.** Segítséget nyújtott a Brioninál zátonyra futott *Rosa Fano* dán briggnek. **12. 11.** Leszabadította az előző napon a polai vasútállomás előtt megfeneklett *Petka* gőzöst, miután kirakták a rakományát. **12. 15.** Segítséget nyújtott a Fiuméből indult *Mazuranic* magyar barknak, mely a ledobott horgonya ellenére a Barbana Fok felé sodródott. Vontába vette és elvontatta a széllel szemben, majd a bark folytatta az útját.

1902 és **1903**-ban az őrhajók ellátó hajójaként működött, illetve vontatási feladatokat látott el.

1902. 03. 12. Kiemelte a Planiknál zátonyra futott és elsüllyedt ELSTER torpedónaszádot.

1903. 03. 09. Segítséget nyújtott a Polába történő befutásakor az Olíva homokpadon megfeneklett *Selene* Lloyd gőzösnek. **05. 02.** Lissa kikötőjében kiemelt egy elsüllyedt szénszállító uszályt. **08. 21.** Segített eloltani kigyulladt chersoi tanácsházát. **Októberben** segítséget nyújtott a megfeneklett *Zara* gőzösnek. **12. 07-től** a Narenta folyón Metkovicnál megfeneklett *Jason* gőzöst mentette.

1904. 01. 30. Leszabadította a *Jason* gőzöst. Vontatásokat hajtott végre és kikötői ellátó szolgálatot teljesített.

1905. 04. 30-tól a Zaravecchiában egy lékesedés után elsüllyedt *Vitéz* gőzöst mentette. A munkálatok 17 napot vettek igénybe. **09. 27. – 10. 07.** A Lessina mellett zátonyra futott *Brindisi* olasz gőzhajót mentette, közben maga is felütött a tengerfenékre, és elgörbült az orrtökéje.

1906. 02. 02. Újból a *Brindisi* olasz gőzöst mentette a Zára-csatornában Punta Mika közelében. **03. 14.** Egy Lissában elsüllyedt kotrót mentett. **11. 15.** Petrcane mellett kimentett egy 18 méteres mélységben elsüllyedt osztrák vitorlást.

1907. 03. 21. Leszabadította a Porer előtt zátonyra futott *Bencliff* angol gőzhajót, mely azután saját erőből folytatta az útját. Ezután több utat tett Dalmáciába. **09. 04.** Rovignoban egy gőzmalom eloltásában segédkezett.

1908-ban kikötői ellátó szolgálatot teljesített. **03. 23.** A Sebenico-csatornában felütött a tengerfenékre. **05. 10.** A *Galatea* Lloyd gőzöst mentette Sebenico előtt. **12. 05.** Hiábavaló mentési munkákat végzett a Traste közelében lévő Albanese Szirten zátonyra futott HUSZÁR rombolón. **12. 11.** A rossz időjárás miatt befutott Trastéba.

1909. 02. 05-ig mentőhajóként és kikötő kiszolgálóként működött, és részt vett a HUSZÁR mentési munkálataiban. **03. 01.** Beosztották a Tengeralattjáró Bázisra. Átalakították, és ellátták egy víz alatti hangjelző berendezéssel. **06. 25.** A Tengeralattjáró Bázisra vezényelték.

1914-ben Utánpótlásokat szállított, majd a Tengeralattjáró Bázisnál szolgált.

1916. 10. 05. Felfegyverezték.

1917. 05. 10. Antivariban segít eloltani a kigyulladt *Senj* gőzöst.

1919-ben Teodóban tartózkodott. A Hercegnoviban lévő műhelyparancsnokság alárendeltségébe helyezték.

1920-ban az olaszok kaparintották meg.

1921. 03. 04. A jugoszláv Haditengerészet átvette és MOCNI néven szolgálatba állította.

1936-ban szétbontották. A szivattyúút felszerelték a JAKI-ra, a későbbi jugoszláv PR 11 – LUBIN-ra.

PLUTO – mentő – vontatóhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Átvétel:</u>
PLUTO	ST. - Trieste	1897. 05.	1897. 09.	1897. 11. 06.
Építési költség:	114 000 Korona			
Víz kiszorítás:	99 t			
Hossz:	24,6 m (pp) / 26,00 m (lh)			
Szélesség:	5,60 m			
Merülés:	2,30 m			
Hajtómű:	1 db álló, háromszoros expanziójú gőzgép			
Főgép teljesítmény:	213 ILE			
Sebesség:	10,7 cs			
Személyzet:	1907-ben: 2 + 16 fő			

Pályafutása:

1897 májusában lefektették a gerincét. Szeptemberben elkészült. 11. 06. Átvették.

1898-ban szolgálatba állították, majd a Gépész Iskolához tartozott.

1900. 03. 06-09. Részt vett az Adria Hajóstársaság 03. 04-ről 05-re virradó éjjel a heves hóviharban Medolino közelében zátonyra futott *Szent István* gőzösének mentésében.

1901 és **1902**-ben kiképző utakat tett a Gépész Iskolával. 09. 01-03. Részt vett a császár jelenlétében az Isztriai-félszigeten megtartott partraszállási gyakorlaton.

1903-ban a Hajóraj kötelékében szolgált, majd kiképző utakat tett a Gépész Iskolával. 05. 03-06. Leszabadította az Ungaro-Croata Társaságnak a Delfin Foknál zátonyra futott *Dalmacia* nevű gőzöst, majd bevontatta Arbéba.

1905, 1906, 1907 és **1908**-ban rövid utakat tett a Gépész Iskolával.

1909. 02. 03-tól kikötői szolgálatot teljesített.

1910 októberében beosztották a Gépész Iskolához.

1911. 01. 28. Kivonták a szolgálatból és kazáncserét hajtottak végre rajta.

1913-ban szolgálatba állították és a gépésztanulókkal tett gyakorló utakat.

1918. 01. 19. Átnevezték T-99-nek.

1920-ban Olaszország kapta meg, és a Haditengerészet VOLOSCA néven szolgálatba állította.

1945-ben még mint kikötői kiszolgáló hajó működött.

BELRORIE – tengeri mentőhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Behívás:</u>
<i>Belrorie</i>	Leith	1901.	1915. 05. 25.
Tonnatartalom:	210 grt		
Hossz:	34 m		
Szélesség:	7,5 m		
Merülés:	3 m		
Hajtómű:	1 db háromszoros expanziójú gőzgép		
Főgép teljesítmény:	500 ILE		
Sebesség:	7 cs		

CYCLOPS – tengeri mentőhajó

NÉV:

Cyclops

Építés helye:

Leith

Vízrebocsátás:

1905.

Behívás:

1916. 02. 01.

Tonnatartalom: 447 grt
Hossz: 40 m
Szélesség: 9 m
Merülés: 3,3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 650 ILE
Sebesség: 7 cs

TITAN – mentő - vontatóhajó

<u>NÉV:</u> <i>Titan</i>	<u>Építés helve:</u> South Shields	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1915. 05. 25.
------------------------------------	--	---------------------------------------	---

Tonnatartalom: 119 grt
Hossz: 27 m
Szélesség: 6 m
Merülés: 3 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 370 ILE

Megjegyzés: Polában állomásozott.

HIPPOS osztályú hadivontatók:

<u>NÉV:</u> HIPPOS BÜFFEL	<u>Építés helve:</u> ST. - Trieste ST. - Trieste	<u>Gerincfektetés:</u> 1887. 1887.	<u>Vízrebocsátás:</u> 1888. 03. 08. 1888. 03. 18.	<u>Elkészült:</u> 1888. 1888.
--	---	---	--	--

Építési költség: 129 118 Korona
Víz kiszorítás: 97,47 t
Hossz: 28,72 m (vv) / 30,00 m (lh)
Szélesség: 4,77 m
Merülés: 2,50 m
Merülés változás: 1 cm = 0,966 t
Hajtómű: 1 db álló 3 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép
1 db kazán
1 db 4 szárnyú hajócsavar, 2,20 m átmérővel
Főgép teljesítmény: 323 ILE (BÜFFEL: 250 ILE)
Sebesség: 12,63 cs, 162-es fordulatszámnál
Egyebek: Vitorlafelület 82,5 m². 2 db jolle. 3 db Admirális típusú horgony, 181 kg, 124 kg, 31 kg.
Fegyverzet: 3 db 3,7 cm gyorstüzelő löveg
Személyzet: 1907-ben: 2 + 17 fő

Megjegyzés: A háború előtt ezeket a hajókat vontatási feladatokra, célvontatásra, időnként mentésekre alkalmazták. 1917-ben sorrendben a T-97 és a T-98 számot kapták. A HIPPOS-t 1920-ban Olaszország kapta meg és CAPO D'ISTRIA néven szolgálatba állította. 1947-ben állítólag a szovjetek birtokába került. A BÜFFEL 1920-ban az olaszoké lett, akik MEDOLINO néven szolgálatba állították, majd később lebontották.

100 tonnás Motortender – hadivontatók:

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>
T-100	Arsenal - Pola	1914 – 15.
T-101	Arsenal - Pola	1914 – 15.

Víz kiszorítás: 110 t
Hajtómű: 2 db Körting – dízel motor, 300 LE
Sebesség: 10 cs
Fegyverzet: Csak a T-100-on 1 db 4,7 cm löveg és 2 db 8 mm-es légvédelmi géppuska

Megjegyzés: A T-100 a Lagúnaflottillában szolgált.

T-102 osztályú – hadivontatók:

<u>NÉV:</u>	<u>Gerincfekt.:</u>	<u>Vízrebocsát.:</u>	<u>Elkészült:</u>	<u>Új név 1920-ban:</u>	<u>Új tulajdonos 1920-ban:</u>
T-102	1917.	1917.	1917. 09. 15.	SPARTIVENTO	Olaszország
T-103	1917.	1917.	1917. 10. 15.	PORTOROSE	Olaszország
T-104	1917.	1917.	1917. 11. 15.	RN-96	Olaszország
T-105	1917.	1917.	1918. 08. --	SNAŽNI	Jugoszlávia
T-106	1917.	1917.	1918. 09. --	RN-90	Olaszország

Építés helye: ST. - Trieste
Víz kiszorítás: 101 t
Hossz: 22,6 m
Szélesség: 5,6 m
Merülés: 1,6 m
Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
Főgép teljesítmény: 400 ILE
Sebesség: 11 – 11,5 cs
Fegyverzet: 2 db 4,7 cm/L44 löveg
2 db 8 mm-es légvédelmi géppuska

Megjegyzés: A T-103, és a T-104 a Lagúnaflottillában szolgált.

BRAVO osztályú hadivontatók:

<u>NÉV:</u>	<u>Gerincfekt.:</u>	<u>Vízrebocsát.:</u>	<u>Elkészült:</u>	<u>Új név 1920-ban:</u>	<u>Új tulajdonos 1920-ban:</u>
T-160	1917.	1918.	1918.	PIRANO	Olaszország
T-161	1917.	1918.	1918.	PARENZO	Olaszország

Építés helye: ST. - Trieste
Víz kiszorítás: 165 t

Hossz: 31,6 m
 Szélesség: 5,6 m
 Merülés: 2,2 m
 Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
 Főgép teljesítmény: 550 ILE
 Sebesség: 13 cs
 Fegyverzet: 1 db 4,7 cm/L44 löveg
 1 db 8 mm-es légvédelmi géppuska

T-162 (Román) osztályú – hadivontatók:

<u>NÉV:</u>	<u>Gerfekt.:</u>	<u>Vízbocs.:</u>	<u>Elkészült:</u>	<u>Szolgba állt:</u>	<u>Új név 1920ban:</u>	<u>Új tulaj 1920ban:</u>
T-162	1915.	1916.	1916. 08. 27.	1918. 09. 19.	USTRAJNI	Jugoszlávia
T-163	1915.	1916.	1916. 08. 27.	1918. 10. 21.	CIRCEO	Olaszország

Építés helye: Da. - Budapest
 Vízkiszorítás: T-162: 147 t, T-163: 154 t
 Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
 Főgép teljesítmény: 300 ILE
 Sebesség: 9 cs

Megjegyzés: Románia megrendelésére épültek Budapesten, de a román támadás után a hajókat lefoglalták. 1918 tavaszán mindkettőt vasúton Fiumébe szállították úgy, hogy a magas részeit lebontották.

T-200 osztályú – flotta-vontatók:

<u>NÉV:</u>	<u>Épült:</u>	<u>Gerincfekt.:</u>	<u>Vízrebocsítás:</u>	<u>Elkészült:</u>
T-200	Arsenal – Pola	1914.	1915.	1915.
T-201	ST. – Trieste	1917.	1918.	1920. Olaszország részére
T-202	ST. - Trieste	1917.	1918.	1920. Olaszország részére

Vízkiszorítás: 205 t
 Hossz: 32 m
 Szélesség: 6,2 m
 Merülés: 2,4 m
 Hajtómű: 1 db háromszoros expanziójú gőzgép
 Főgép teljesítmény: 550 ILE
 Sebesség: 12,5 cs
 Fegyverzet: 2 db 4,7 cm/L44 löveg
 2 db 8 mm-es légvédelmi géppuska

Behívott vontatók:

<u>NÉV:</u>	<u>Vízki­szorítás:</u>	<u>Ton­na­tar­talom:</u>	<u>ILE:</u>	<u>Víz­re­boc­sa­tás:</u>
AQUILEA A	--	109 grt	260	1902.
AUDAX	106 t	40 grt	170	1904.
BELVEDERE A	140 t	81 grt	260	1904.
BRAVO	160 t	110 grt	400	1907.
PESCATORE	102 t	50 grt	220	1907.
PLUTO	--	186 grt	320	1886.
PRONTA	260 t	182 grt	1000	1913.
STOLIVO	100 t	46 grt	270	1908.
TENDER XI.	130 t	77 grt	230	1911.
TERGESTE	132 t	79 grt	280	1903.

Megjegyzés: A haditengerészet és a hadsereg sok polgári vontatót hívott be hadiszolgálatra. Ezen a listán csak a haditengerészet által alkalmazott és a 100 t vízki­szorításnál nagyobb von­ta­tó­hajók szerepelnek.

HADITENGERÉSZETI JACHTOK

A GREIF nevű öreg jachtot még a háború előtt leszerelték. Lásd a **HAJÓTESTEK** fejezetnél!

MIRAMAR – császári jacht (lapátkerekes gőzös)

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Átvétel:</u>
MIRAMAR	Poplar - London	1871. 01.	1872. 01. 08.	1872. 08. 17.
Víz kiszorítás:	Építési: 1851,00 t Maximális: 1968,00 t			
Hossz:	82,30 m (pp) / 90,45 m (felső fedélzet) / 92,71 (lh)			
Szélesség:	10,36 m (kerékdob nélkül)			
Merülés:	4,27 m / Maximális: 4,44 m			
Merülés változás:	1 cm = 6,36 t			
Hajtómű:	2 db, 2 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép 4 db kofferkazán, üzemi nyomás 2 atm			
Főgép teljesítmény:	3600 ILE			
Sebesség:	17,14 cs teljes erővel, (28-as kerékfordulatszámmal) 15,65 cs félerővel			
1893-tól:	2 db 2 hengeres gőzgép (Schichau) 2 db kazán 2 db Morgan lapátkerék, 8,23 m átmérővel			
Főgép teljesítmény:	2729 ILE			
Sebesség:	15,00 cs			
Üzemanyagkészlet:	272 t szén, vagy 224 t brikett, 63 órás teljes erővel való menetre volt elég			
Vitorlafelület:	864,69 m ²			
Csónakok:	1 gőzbárka, 1 császári dízcsonak, 2 oldalcsónak, 2 evezős csónak, 2 mentőcsónak (1919-től 1 motorcsónak)			
Fegyverzet:	Eredetileg: 2 db 8 fontos acélbronz löveg Később: 2 db 9 cm-es löveg 1873-ban: 71 db karabély, 11 db revolver, 36 db tengerész kard Később: 2 db 4,7 cm/L32 löveg			
Személyzet:	1872-ben: 15 + 144 fő. 1875-ben: 160 fő. 1877-ben: 161 fő. 1894-ben: 14 + 136 fő. 1907-ben: 11 + 144 fő.			

Megjegyzés: Az I. Világháború idejére leállították.

LUSSIN – ex-torpedóhajó

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfektetés:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Átvétel:</u>	<u>Átépítés:</u>
LUSSIN	ST.-Trieste	1881. 09.	1883. 12. 22.	1884. 07. 12.	1911–14. 03. 01.
Víz kiszorítás:	Építési: 1011,17 t Maximális: 1052,50 t				

Hossz:	69,90 m (pp) / 71,70 m (vv) / 79,75 m (lh)
Szélesség:	8,42 m
Merülés:	4,09 m
Merülés változás:	1 cm = 4,395 t
Hajtómű:	2 db 2 hengeres, háromszoros működésű gőzgép 5 db hengerkazán 2 db hajócsavar
Főgép teljesítmény:	1885-ben: 1767 ILE
Sebesség:	1885-ben: 12,95 cs
Üzemanyagkészlet:	107 t szén
Hatótávolság:	850 tmf 11 cs sebességgel
<u>Átépités (1911.) után</u>	
Hajtómű:	2 db MAN dízelmotor 2 db hajócsavar
Főgép teljesítmény:	2951 LE, 260-as hajócsavar fordulatszámnál
Sebesség:	14,94 cs
Páncélvédetség:	Fedélzet: 38 mm
Fegyverzet:	1885-ben: 2 db 15 cm-es löveg 1 db 7 cm-es tatlöveg 7 db szórólöveg
Egyebek:	1913-ban: 4 db 4,7 cm/L44 gyorstüzelő löveg Vitorlafelület 378,63 m ² . 1913-tól: 2 db motorcsónak, 1 db 3. oszt. mentőkutter, 1 db 3. oszt. gigg, 1 db. jollboot, 1 db jolle, 1 db torpedónaszád jolle. Csónakverseny lobogó: „S”. 2 db Tyszak típusú horgony, 932 kg, 917 kg. Rádió 1913-tól.
Ismertető jegyek:	Klipper orr, 3 sóner vitorlázatú árboc, 1 kémény a főárboc előtt.
Testvérhajó:	Nem volt. Hozzá hasonló de kisebb volt a ZARA, SEBENICO és a SPALATO.
Személyzet:	1907-ben: 10 + 144 fő

Pályafutása:

1883. 12. 22. Vízrebocsátották. A vitorlázat és kötélzet, valamint a berendezések felszerelését a Tengerészeti Arzenálban hajtották végre.

1884. 07. 12. Megtörtént az átvétele. **09. 06.** A TRITON Polába vontatta.

1885. 02. 21. Végrehajtotta a főgépek menet közbeni kipróbálását, 12,95 cs sebességet ért el, mely kevesebb volt az elvártnál. **02. 22.** Először állt szolgálatba. **02. 28.** Kiképzőútra indult Polából. **03. 01.** Érintette Castelnuovót. **03. 27.** Tarantóba érkezett. **04. 05-11.** Messina. **04. 11-15.** Catania. **04. 16-18.** Augusta. **04. 19-22.** Szirakuza. **04. 23-29.** Castelnuovo, majd Pola. **04. 30-tól** a Hajórajnál szolgált. **09. 17.** Leszerelték.

1886. 05. 03. Felszerelték. **05. 07.** A Hajórajjal kifutott Polából. **05. 09-10.** Korfu. **05. 13-15.** Szaloniki. **05. 16-25.** és **05. 26. – 06. 16.** Skiathos. **06. 17-20.** Suda-öböl, és Volosz blokádjá. **06. 23.** Megérkezett Polába. **06. 24.** Leszerelték.

1887-ben kapott egy 4,7 cm-es gyorstüzelő löveget. **05. 08. – 06. 06.** a Hajóraj kötelékéhez tartozott.

1888-ban tartalékban volt.

1890. 03. 16. – 04. 14. Dokkban állt, azután iskolahajóként szolgált. **05. 09.** Összeütközött egy trabakolóval. **05. 10. – 06. 29.** A Nyári Hajórajban szolgált és a fűtők kiképzőhajója volt.

1891. 01. 10. – 04. 30. és 08. 01. - 12. 09. a Gépész- és Fűtő Iskola kötelékéhez tartozott. 05. 10. – 06. 29. A Nyári Hajórajban szolgált. Októberben összeütközött a FLAMINGO torpedónaszáddal.

1892. 03. 27. A BRAVO a vontájában Sebenicoba hajózott. Ezután a Nyári Hajórajban szolgált, és a torpedónaszád gyakorlat parancsnoki hajója volt. 08. 22. Próbautat tett, melyen 12,14 cs sebességet ért el. 09. 02. Az ARTEMISIA és a CHAMÄLEON Polából Sebenicoba vontatta. 09. 19-20. A BRAVO újból Sebenicoba vontatta Polából.

1893-ban a Gépész- és Fűtő Iskola kötelékéhez tartozott, majd a Torpedó Divízióba osztották be. 11. 07. A Lessina-csatornában összeütközött a XXII-es torpedónaszáddal. 12. 03-04. A Breno-öbölben a rossz időjárás következtében elveszített 2 szenes uszályt (K7 és K21) és egy gőzbarkát. Mind elsüllyedt.

1894-ben a Gépész- és Fűtő Iskola kötelékéhez tartozott. 05. 01. - 08. 15. A Nyári Hajórajban szolgált, és beosztották a gyakorló Torpedó Divízióba. Dalmáciába hajózott. Összeütközött egy torpedónaszáddal.

1895-ben a Gépész- és Fűtő Iskola kötelékéhez tartozott. 02. 18. A Calamotta sziget északi csúcsánál zátonyra futott. 02. 24. A SEBENICO segítségével leszabadult. 08. 31. – 12. 23. A gyakorló Torpedónaszád Divíziójánál szolgált. A tengeren végzett szénátrakással kísérletezett. Kipróbált egy jobb jelzőrendszert.

1896-ban kazáncsere alkalmából vízcsöves kazánokat kapott.

1897. 01. 09. – augusztus a Gépész- és Fűtő Iskolánál szolgált. 03. 07. Segítséget nyújtott a Gravosa kikötőjében álló és égő *Tonina* olasz trabakolónak, de a vitorlás később elsüllyedt. 11. 01. Felszerelték. 11. 02. Altisztekkel és kormányos tanulókkal kiképzőútra indult Polából. 11. 02-03. Meleda. 11. 03-04. Spalato. 11. 05-07. Gravosa. 11. 11. – 12. 18. Korfu. 12. 08-09. Valona. 12. 10-12. Gravosa. 12. 12-16. Pola. 12. 17-18. Zára. 12. 19. Befutott Polába.

1898-ban a Gépész- és Fűtő Iskolához tartozott. 01. 03. Polából Görögország felé indult. 01. 03-04. Lussinpiccolo. 01. 06-07. Gravosa. 01. 07. Érintette Teodót. 01. 08-11. Korfu. 01. 13-13. Kefalónia. 01. 13. Zante. 01. 14-15. Katekolon. 01. 15-18. Patrasz. 01. 19-20. Korinthosz. 01. 20-21. Galati. 01. 21-22. Miszolungi. 01. 22-31. Patrasz. 02. 02. Ithaka és S. Maura. 02. 03-06. Korfu. 02. 08. Zára. 02. 09. Visszaérkezett Polába. 04. 26. Leszerelték. 10. 01. Szolgálatba állt, mint a torpedónaszádok anyahajója. 10. 20. Segítséget nyújtott Selve előtt zátonyra futott *Selene* gőzös mentési munkálataihoz.

1899-ben a Hajóraj kötelékéhez tartozott. Kísérleteket hajtott végre a tengeren történő szénátrakásra. 03. 30. Leszerelték. Új 4,7 cm-es gyorstüzelő lövegeket kapott. 11. 22. Kigyulladt az orrfedélzet alatti tere.

1900-ban tartalékban volt.

1901. 02. 23. – 05. 10. A Gépész- és Fűtő Iskolához tartozott és kiképző utakat tett. Kazáncserét hajtott végre.

1902-ben tartalékban volt. Átalakították, hogy állomáshajó szolgálatot teljesítsen Teodóban.

1903-ban a Cattarói-öbölben szolgált mint állomáshajó. Montenegró partjai előtt cirkált. 12. 17-20. Segítséget nyújtott a Gjenovic Foknál zátonyra futott *Leda* Lloyd gőzös leszabadításához.

1904-ben a Cattarói-öbölben szolgált mint állomáshajó. Szeptemberben a Nyári Hajóraj kötelékéhez tartozott.

1905., 1906., 1907., és 1908-ban a Cattarói-öbölben teljesített szolgálatot állomáshajóként, közben a montenegrói partok előtt cirkált, illetve harci gyakorlatokon vett részt.

1909. 11. 30. Teodóból Polába vezényelték, ahol leszerelték.

1910. 10. 05. A polai Arzenálban megkezdték az átépítését, hogy a FANTASIE lapátkerékes gőzöst követően tengernagyi jacht legyen. A gőzgépeit 2 db nehézolajjal működő MAN dízel-

motorral váltották fel, és üzemanyagtartályokat kapott. Kicserélték a hajócsavarjait és új berendezéssel látták el a tengernagy lakóterét. Egyúttal a belsőégésű motorok kezelőszemélyzetének a kiképzőhajója lett.

1913. 11. 19. Futópróbát hajtott végre. Decemberben befejeződött a tengernagy jachttá való átépítése, és a cs. és kir. Haditengerészet első dízelmotor meghajtású hajója lett.

1914-ben próbautakat tett. 03. 01-től az 1. kategóriájú Tartalékba helyezték. 07. 02. Felszerelték a polai kikötői Tengernagy Hivatal számára. Triesztbe kísérte a Ferenc Ferdinánd trónörökös holttestét szállító hajókaravánt.

1915-ben leszerelték a fegyverzetét és a Polában állomásozó német tengeralattjárók személyzetének lett a lakóhajója.

1918 novemberében Polában tartózkodott és a szövetséges tisztek rendelkezésére bocsátották.

1920-ban Olaszországnak ítélték, és az olaszok SORRENTO néven a flotta állományába vették, mint a MAS torpedónaszádok anyahajóját.

1924-ben az olasz Államvasutak tulajdonába került és a Nápolyi-öbölben használták utasok szállítására.

1928-ban lebontották.

LACROMA – ex-torpedós cirkáló

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Gerincfekt.:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Átvétel:</u>	<u>Átéptés:</u>
LACROMA (ex-TIGER)	ST. - Trieste	1886. 10. 05.	1887. 06. 28.	1888 03. 14.	1905– 06.

Építési költség:	1 984 106 Korona
Víz kiszorítás:	Építési: 1640 t (LACROMA-ként: 1726,00 t) Maximális: 1683 t
Hossz:	70,96 m (pp) / 74,16 m (vv) / 76,02 m (lh)
Szélesség:	10,55 m
Merülés:	4,70 m (LACROMA-ként: 4,73 m)
Merülés változás:	1 cm = 5,433 t
Hajtómű:	2 db álló, 2 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép 4 db hengeres kazán, üzemi nyomás 9,5 atm 2 db 3 szárnyú, kifelé forgó Griffith hajócsavar, 3,81 m átmérővel
Főgép teljesítmény:	6222 ILE (LACROMA-ként: 2987 ILE)
Sebesség:	1888. 03. 8-án 19,25 cs (LACROMA-ként: 16,22 cs)
Üzemanyag készlet:	322 t szén
Fogyasztás:	4,5 t szén óránként, teljes erőnél
Hatótávolság:	1260 tmf, 17,5 cs sebességgel
Fegyverzet 1888:	4 db 12 cm-es löveg, lövegkarzaton elhelyezve (lőszer kiszabat: 24 db robbanólövedék, 120 db gyújtólövedék, 120 db srapelgránát, 80 db gyakorlólövedék.) 6 db 4,7 cm-es gyorstüzelő löveg (lőszer kiszabat: 1200 db robbanólövedék, 3700 gyújtólövedék, 960 db gyakorlólövedék, 480 db vaklőszer) 4 db 4,7 cm/L33 gyorstüzelő löveg 4 db 35 cm-es vízvonallal feletti TCS, (hajóorrban, taton és oldalanként) 8 db torpedó

1895-ben: a 4,7 cm/L33-as lövegeket 4,7 cm/L44-esekkel váltják fel
 LACROMA-ként: 4 db 4,7 cm/L44-es Skoda gyorstüzelő löveg,
 2 db 4,7 cm/L44-es Hotchkiss szórólöveg
 Lőszer javadalmazás csövenként 300 db gyújtólövedék
 Páncélvédetség: Lövegfedélzet, gépházi és kazánházi tetők: 36 mm
 Egyebek: Vitorlafelület 305 m², 2 db fényszóró 60 cm-es átmérővel, később csak 1 db. 2 db motorcsónak, 2 db. 3. oszt. kutter, 1 db 1 oszt. gigg, 1 db. 2. oszt. gigg, 2 db jollboot. Csónakverseny lobogó: „L”. Eredeti horgonyok: angol Rodgers típusúak, 1921 kg, 1911 kg, 479 kg, 312 kg. Később mindet Tyszak típusú horgonyokkal cserélték le. Rádióállomás 1909-től.
 Ismertető jegyek: Döfőorr, 2 kémény, 3 árboc, 1 fedélzeti ház a tatfedélzeten.
 Személyzet: 13 + 175 fő
 1907-ben: 10 + 167 fő.

Pályafutása:

1886. 05. 25. Aláírták az építési szerződést. **10. 05.** Megkezdték az építését.

1887. 03. 12. Császári rendelettel jóváhagyták a nevét. **06. 28.** Vízrebocsátották. Az építését késleltette a lassú anyagszállítás.

1888. 03. 05. Első próbaút. **03. 12.** A próbaúton 19,25 cs sebességet ért el. **03. 14.** Megtörtént az átvétele. A kötélzetet, horgonyokat, csónakokat, lövegeket és a torpedóvető berendezéseket a polai Arzenál szállította. **06. 12.** – **07. 24.** A Torpedó Flottilla vezérhajója volt, parancsnoka Carl Stefan főherceg.

1889-ben a Torpedó Flottillánál szolgált.

1890-ben összeütközött a LAUDON-nal. **07. 01.** Felszerelték és beosztották a Nyári Hajórajba. **07. 21.** A Hajóraj előhírnökeként kifutott Polából Németország felé. **07. 08-31.** Gibraltár. **08. 05-11.** Portsmouth. **08. 11.** Cowes. **08. 11-12.** Portsmouth. A Hajóraj ismét előreküldte. **08. 17-22.** Koppenhága. **08. 24-28.** Karlskrona. **08. 29.** – **09. 03.** Kielben részt vett a flottaparádén. **09. 03-7.** Flensburger Förde. **09. 07-11.** Sonderburg. **09. 11-22.** Kiel. **09. 26-29.** Cherbourg. **10. 03-08.** Lisszabon. **10. 13-18.** Messina. Szenet vételezett és kazántisztítást hajtott végre. **10. 21-26.** Trieszt. **10. 26.** Visszaérkezett Polába. **10. 27.** Leszerelték.

1891. május-június a Nyári Hajórajban szolgált.

1892. 07. 04. – **08. 08.** a Nyári Hajóraj kötelékéhez tartozott.

1893-ban tartalékban volt.

1894. 04. 27. – **08. 07.** a Nyári Hajórajban a Torpedó Flottillánál szolgált.

1895-ben tartalékban volt és nagyjavításon esett át. Megjavították a gépi berendezéseit, a kazánjait, a hajócsavar tengelyeket kihúzták és újra központosították. A 4,7 cm/33-as gyorstüzelő lövegek helyett új 4,7 cm/44-es gyorstüzelő lövegeket kapott. Az elülső gyorstüzelő lövegnyílásokat megnagyobbították.

1897. 03. 05. Felszerelték. **03. 09.** Kifutott Polából a személyi állomány kiképzésére. **03. 20-25.** Triesztből Krétára ment, és a 87-es Gyalogezred egységeit szállító *Elektra* gőzhajót kíserte. **03. 29-30.** Suda-öböl. **03. 30-31.** Canea. Lövegeivel elhárította a felkelők támadását. **03. 31** – **04. 04.** Kaljvia-öböl. **04. 04-06.** Suda-öböl. **04. 07-08.** és **04. 10-17.** Kissamo. **04. 12.** és **04. 15.** A kissamoi laktanyát lőtte. **04. 17-22.** Suda-öböl. **04. 24-27.** Kissamo. **04. 27-30.** Agria Grabusa. **04. 30.** – **05. 12.** Kissamo. **05. 12-13.** Suda-öböl. **05. 13-26.** Plataniás, Canea-öböl. **05. 15.** A *Lauria* görög gőzhajóval Alesi felé indult. **05. 26-31.** Suda-öböl. **05. 31.** – **06. 20.** Kissamo. **06. 20-28.** Suda-öböl. **06. 28.** – **07. 23.** Kissamo. **07. 23-24.** Grabusa. **07. 24-25.** Kissamo. **07. 25-26.** Selino Castelli. **07. 26-27.** Grabusa. **07. 27-30.** Canea. **07. 30.** – **08. 02.** Suda-öböl. **08. 02-08.** Canea. **08. 08-11.** Kissamo. **08. 12-19.** Phaleron. **08. 19.** – **09. 02.** Suda-

öböl. 09. 02-13. Kissamo. 09. 13-15. Grabusa. 09. 15-25. Kissamo. 09. 25-28. Grabusa. 09. 28-30. Kissamo. 09. 30. – 10. 02. Selino Castelli. 10. 02-03. Canea. 10. 04-14. Szmirna. 10. 15-18. Suda-öböl. 10. 18-21. Grabusa. 10. 21-23. Kissamo. 10. 23-24. Canea. 10. 24-25. Kissamo. Az éjszaka folyamán az erős hullámmásban elveszítette a horgonyát és láncát majd Grabusa kikötőjében keresett menedéket. 10. 25. – 11. 02. Grabusa. 11. 02. Érintette Kissamot. 11. 02-05. Suda-öböl. 11. 05. Meglátogatta Caneát. 11. 05-14. Suda-öböl. 11. 14-18. Kissamo. 11. 15. A bűvárok megtalálták és kihalászták a horgonyát és a láncát. 11. 18. Caneába látogatott. 11. 18. – 12. 14. Suda-öböl. 12. 14-15. Grabusa. 12. 15-16. Selino Castelli. 12. 16-17. Grabusa. 12. 17. Érintette Caneát. 12. 17-20. Grabusa. 12. 20. Canea. 12. 20. Befutott a Suda-öbölbe. 12. 30. – 1898. 02. 05. Suda-öböl. 02. 05-06. Canea. 02. 06-07. Kissamo. 02. 07-09. Grabusa. 02. 09-10. Suda-öböl. 02. 10-11. Kissamo. 02. 11-14. Vatika-öböl. 02. 14-16. Selino Castelli. 02. 16. Érintette Grabusát és Kissamot. 02. 16. – 03. 02. Suda-öböl. 03. 02-04. Canea. 03. 04-05. és 03. 05-07. Kissamo. 03. 07-31. Suda-öböl. 04. 04. Megérkezett Polába. 04. 08. Leszerelték és tartalékállományba helyezték.

1899-ben tartalékban volt.

1900. 05. 30. Felszerelték és beosztották a Nyári Hajórajba, ahol a 2. Divízió zászlóshajója volt, Moriz Sachs von Hellenau ellentengernagy parancsnoksága alatt. Azután tartalékba helyezték.

1901 márciusában lengéscsillapító bordát kapott. Gőzkormány berendezést szereltek fel rá, továbbá a belső világítás céljából egy áramfejlesztőt. Korszerűsítették a szellőztetését.

1902. 06. 05-től a Nyári Hajórajban szolgált, mint a 2. Divízió parancsnokának, Julius Beck von Wellstaedt kommodore zászlóshajója. 09. 01-03. Részt vett az Isztriai-félszigetnél a császár jelenlétében tartott partraszállási gyakorlaton.

1903. 09. 15. Beosztották a Nyári Hajórajba, ahol a 2. Divízió zászlóshajója volt. azután tartalékba helyezték.

1905. januárjában megváltoztatták a tűzértségét, a kazánja megrongálódott, a hajótest és a gépi berendezések jó állapotban voltak. 11. 06. A polai Arzenál megbízást kapott, hogy a PELIKAN pótlására építsék át tengernagyi jachtta, és nevezzék át a **LACROMA** névre.

1906. 01. 24. A császári jóváhagyás alapján törölték a Flotta névjegyzékéből, és **LACROMA** néven jachtként vették nyilvántartásba. Júliusban befejeződött az átépítése. 07. 09. első próbaút. 07. 16. – 09. 17. Felszerelték és a tengerészet parancsnoka rendelkezésére bocsátották a nyári gyakorlatok idejére. 09. 30. Leszerelték.

1907. 02. 16. – 03. 03., 04. 29. – 05. 14., 07. 10. – 08. 12., 08. 31. – 09. 14., 11. 21. – 12. 05. A tengerészet parancsnoka rendelkezésére állt. Tajernél felütött a tengerfenékre. Eltávolították a vitorlázatát, áthelyezték a rádióállomását, átépítették a kabinokat.

1908. 01. 11-19., 05. 6-20., 07. 18. – 09. 01. A tengerészet parancsnoka rendelkezésére állt. Jelen volt az ERZHERZOG FRANZ FERDINAND csatahajó vízrebocsátásánál. 09. 27. a fedélzetére látogatott Maria Annunziata főhercegnő. 10. 02. Leszerelték.

1909. 05. 03., 06. 28. 07. 31., 10. 12. – 12. 12. A tengerészet parancsnoka rendelkezésére állt. 05. 11. Polában II. Vilmos császár, és Auguste Viktoria császárnő látogatást tett a hajón.

1910. 02. 16. - 04. 17. Ferenc Ferdinánd főherceg rendelkezésére állt Brioniban, majd a trónörökös egy isztriai utat tett vele. 04. 27-től a tengerészet parancsnoka szemleutat tett vele. Azután kazánjavításon volt.

1911. 03. 01. Felszerelték és 03. 12-ig Ferenc Ferdinánd főherceg rendelkezésére állt. 04. 18. – 05. 12. A tengerészet parancsnoka szemleutat tett vele. 06. 16. – 06. 26. Jelen volt a VIRIBUS UNITIS csatahajó vízrebocsátásánál. 08. 09-27. részt vett a Záránál tartott partraszállási gyakorlaton. 11. 15. – 12. 01. a tengerészet parancsnoka rendelkezésére állt.

1912. 02. 18-27. A tengerészet parancsnoka rendelkezésére állt. **02. 29. - 04. 27.** Ferenc Ferdinánd főherceg rendelkezésére állt. **05. 02-20.** a tengerészet parancsnoka szolgálatában állt. **07. 31. – 08. 15.** Anton Haus altengernagy flottaszemlélővel a fedélzetén a Hajórajjal gyakorlatozott. **08. 30. – 09. 12.** A tengerészet parancsnoka rendelkezésére állt. **12. 08-tól** Anton Haus altengernagy és a Flotta zászlóshajója volt. **12. 13.** A Flottával kifutott az isztriai vizekre.

1913. 03. 14. – 04. 22. Ferenc Ferdinánd főherceg rendelkezésére állt. **03. 28.** Ferenc Ferdinánd főherceg beszállt, hogy megszemlélje a Flottát. **03. 30.** Visszatért Brioniba. **04. 24.** Kivonták a szolgálatból. **08. 28. – 09. 22.** A tengerészet parancsnoka rendelkezésére állt.

1914. 01. 14. Szolgálatba állították. Mária Terézia és Maria Annunziata főhercegnőkkel a fedélzetén részt vett a SZENT ISTVÁN csatahajó vízrebocsátásán. **01. 19.** A tengerészet parancsnoka volt a fedélzetén. **03. 07. - 04. 15.** Ferenc Ferdinánd főherceg rendelkezésére állt Miramar előtt. **06. 09.** Felszerelték a tengerészet parancsnoka számára. **09. 10.** Beosztották a Hadtáphoz.

1915 áprilisában leszerelték, megfosztották a fegyverzetétől és időnként felszerelték a tengerészet parancsnoka számára.

1916. 07. 05. A Polában állomásozó német tengeralattjárók legénységének lett a lakóhajója.

1918. 07. 17. Légítámadást kapott, de nem érte károsodás. **11. 15.** A Szövetséges Adriatengernagyi Bizottság utasítására a délszláv polai tengernagy, Method Koch (korábbi cs. és kir. korvettkapitány) Spalatoba vezényelte az internáló helyre. **11. 25.** Megérkezett a Spalato melletti Hét Kastély-öbölbe. **12. 02.** Felvonták rá a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság lobogóját.

1920-ban az olaszoknak ítélték, akik azután lebontották.

DALMAT – ex-magánjacht

<u>NÉV:</u>	<u>Építés helye:</u>	<u>Vízrebocsátás:</u>	<u>Megvétel:</u>
DALMAT (ex-Ossero)	ST. - Trieste	1896. 06. 07.	1899.

Vízkesorítás:	Építési: 231,50 t Maximális: 267,98
Hossz:	41,16 m (pp) / 41,47 m (vv) / 44,96 m (lh)
Szélesség:	6,10 m
Merülés:	Építési: 2,29 m Maximális: 2,86 m
Merülés változás:	1 cm = 1,785 t
Hajtómű:	1 db álló háromszoros expanziójú gőzgép 1 db hengeres kazán, üzemi nyomás 11 atm 1 db 4 szárnyú hajócsavar, 2,10 m átmérővel
Főgép teljesítmény:	419 ILE
Sebesség:	10,8 cs
Üzemanyagkészlet:	23 t szén
Egyebek:	2 db 390 kg-os Hall típusú horgony, 3 db Admirális típusú horgony: 368 kg, 1100 kg, 1600 kg, 2 db 25 kg-os csónakhorgony. 1 db gígg, 1 db jollboot, 1 db jolle. Árbocmagasság a felső fedélzettől, főárboc: 17,75 m, tatárbc 17,49, orrárboc 3,20 m. Vitorlafelület: 177,7 m ² . Kormányzás kézi erővel a parancsnoki hídról, kormánygépe nem volt. A hajótestet 4 vízmentes válaszfal öt rekeszre osztotta.

Ismertető jegyek: Gőzjacht függőleges orral, 2 árboc, 1 kémény.
Személyzet: 1907-ben: 2 + 20 fő

Pályafutása:

1896. 07. 06. a hajó Carl Stefan főherceg számára épült és OSSERO néven bocsátották vízre, aki több utat tett meg vele.

1899 októberében megvásárolták a kiselejtezett ANDREAS HOFER lapátkerekes gőzjacht helyett. **10. 22.** A DALMAT névre keresztelték át. **10. 31.** Mint állomáshajót és jachtot szerelték fel Dalmácia helytartója számára. **11. 21.** Zarába érkezett állomásozásra. Őrhajóként és a főhercegek kiránduló, illetve hivatalos utakra használt jachtjaként működött egészen az I. Világháború kitöréséig.

1914. 06. 25. Ferenc Ferdinánddal a fedélzetén felhajózott a Narentán (Neretva) Metkoviczig, majd **06. 30-án** a trónörökös és felesége holttestével visszahajózott. **07. 28.** Áthelyezték Gravosából a Cattarói-öbölbe, Gjenovicba, az osztrák-magyar Tengeralttjáró Flottillához.

1916-tól a tengeralttjárós tisztek lakóhajójaként szolgált.

1919-ben a Cattarói-öbölben a francia Főparancsnokság lakóhajója volt.

1920-ban a jugoszlávoknak ítélték. **11. 07.** A jugoszláv királyi Haditengerészeti Parancsnokság átvette és VILA néven szemlélőhajóként működtette. Új, nagyobb, fedett parancsnoki hidat kapott, és megnagyobbították a hátsó fedélzeti házat.

1941. 04. 17-én Tivatban (Teodóban) az olaszok kezére került, akik FATA néven mint ágyúnaszádot beosztották a haditengerészetük kötelékébe.

1943. 12. 07. Az emigráns jugoszláv kormány Máltán átvette és VILA néven felszerelte.

1945. 08. 09. Tito jugoszláv haditengerészete Máltán átvette, majd Bari érintésével Splitbe vitte. Még az év folyamán ORJEN néven Tito marsall tengernagy jachtja lett.

1954-ben ISTRANKA néven a Flottaparancsnokságé lett.

1960 novemberétől a tivati Arzenálban felújították.

1970-71-ben törölték a Haditengerészet jegyzékéből.

1971. 06. 15. A spliti Brkic testvérek (Nikola és Ivan) megvásárolták, majd a gőzgépét dízel-motorra cserélték, hogy turistajáraton alkalmazzák.

1972. 10. 14. Újra eladták, és az új tulajdonos a tivati Arzenálban átalakította úszó étteremé.

1974-től Split kikötőjében működött étteremhajóként, majd a deficit miatt átvitték Trogirba, ahol éjszakai mulatóként alkalmazták.

1986-ban két jugoszláv, Duje Krstulovic teniszjátékos és Stipe Tolj akarta megvásárolni és muzeális látványosságot csinálni belőle, és ehhez kerestek szponzorokat.

1992-től Londonban és Svédországban hirdették eladásra azzal a hamis bejelentéssel, hogy valamikor császári jacht volt.

1998-ban nagy hirdetést tettek közzé a Berliner Zeitschrift-ben, hogy „Másodkézből eladó”. A hajó Split előtt állt a Cementgyárnál kikötve.

1999-ben a part mellett állt kikötve félig elsüllyedve. Az orra a víz felett, a tat pedig a víz alatt volt.

TAURUS – ex-magánjacht

NÉV:

TAURUS (ex-Nirvana)

Építés helve:

Glasgow

Vízrebocsátás:

1904.

Megvétel:

1909. 09. 07.

Vízkişorítás:	Építési: 1220,00 t
	Maximális: 1375,00 t
Hossz:	67,10 m (pp) / 79,60 m (lh)
Szélesség:	9,12 m
Merülés:	Építési: 3,64 m
	Maximális: 3,95 m
Merülés változás:	1 cm = 4,64 t
Hajtómű:	2 db álló, 4 hengeres, háromszoros expanziójú gőzgép 1 db hengerkazán, üzemi nyomás 14 atm 2 db hajócsavar, 2,51 m átmérővel
Főgép teljesítmény:	1723 ILE
Sebesség:	15,6 cs
Üzemanyagkészlet:	264, t szén, vagy 218 t brikett
Fegyverzet:	2 db 4,7 cm-es Hotchkiss gyorstűzelő löveg (lőszer kiszabat: 208 gyújtó- lövedék, 120 srapelgránát) 2 db 3,7 cm-es Hotchkiss gyorstűzelő löveg (lőszer kiszabat: 225 robbanó- és srapel lövedék) 8 db M90-es puska, 8 db pisztoly
Egyebek:	Rádió 1911-12-től.
Ismertető jegyek:	Klipper orr, 2 árboc, 1 kémény
Személyzet:	1909-ben: 3 + 48 fő

Pályafutása:

1904-ben épült mint magánjacht, NIRVANA néven.

1909. 09. 07. A hajó Marseille-ben állt, és Ferenc József császár jóváhagyta, hogy megvásárolják de Bearn comtesse-től, és TAURUS néven Konstantinápolyba vezényeljék állomáshajónak. Próbautat tettek vele, majd aláírták az adás-vételiszzerződést. **09. 18.** Elindult Marseille-ből. **09. 23.** Megérkezett Polába. A parancsnoka Franz Ritter von Thierry lett. Nagyköveti szállást alakítottak ki rajta, és ellátták tüzéséggel. **11. 07.** Próbautat tett, majd befutott Triesztbe. **11. 08.** Behajózott a leendő konstantinápolyi Nagykövet, Johann Pallavicini örgróf. **11. 09.** Kifutott Triesztből a Levante felé, közben érintette Polát. **11. 10-11.** Gravosa. **11. 12-14.** Korfu. **11. 14-15.** Patrasz. **11. 15-17.** Pireusz. **11. 18-19.** Szaloniki. **11. 20.** Dardanellák. **11. 21. – 1910. 01. 11.** Állomáshajóként, és nagyköveti jachtként szolgált Konstantinápolyban, Galatában. **01. 12-14.** Csanak Kaleh. **01. 14-15.** Dardanellák. **01. 15. – 04. 18.** Konstantinápoly. **04. 19-21.** Várna. **04. 21-23.** Constanza. **04. 24. – 05. 02.** Galac. **05. 03-08.** Ogyessza. **05. 09-11.** Szevasztopol. **05. 13-19.** Pera. **05. 20-24.** Szmirna. **05. 25-28.** Dardanellák. **05. 28.** Befutott Perába. **06. 17.** elindult Jenikőből. **06. 17-19.** Prinzen-sziget. **06. 19.** Perába érkezett. **07. 23.** Az V. Mohamed szultán előtti flottafelvonuláson a TAURUS gépjávitás miatt nem tudott részt venni. **08. 22.** Elindult Jenikőből. **08. 23.** Érintette Sulinát. **08. 24. – 10. 15.** Jenikőj. **10. 16-18.** Szmirna. **10. 19. – 11. 07.** Jenikőj. **11. 08-09.** Sulina. **11. 09-22.** Galac. **11. 23. – 1911. 03. 10.** Konstantinápoly. **03. 12-15.** Pera. **03. 13.** Kidokkolták. **05. 14-15.** Sulina. **05. 15-20.** Galac. **05. 23-25.** Pera. **05. 26-28.** Szmirna. **05. 30. – 06. 03.** Pera. **06. 03. – 08. 01.** Jenikőj. **08. 02-05.** Kustendje. **08. 06-19.** Jenikőj. **08. 20.** Kustendje. **08. 21.** Jenikőj. **08. 21-22.** Pera. **08. 22. – 10. 21.** Jenikőj. **10. 21.** Befutott Tophanéba.

1912 júniusában segített eloltani Konstantinápolyban egy tüzet a Nagykövetség közelében. **06. 04-13.** Jenikőj. **06. 14.** Constanza. **06. 15. – 08. 11.** Jenikőj. **08. 11-12.** Prinzen-sziget. **08. 12-20.** Jenikőj. **08. 21-22.** Constanza. **08. 23-25.** Sulina. **08. 25-31.** Galac. **09. 01.** Befutott Jenikőjbe. **10. 11. – 1913. 01. 21.** Konstantinápoly. **01. 21. – 05. 19.** Tophane. **02. 08.** Segítésé-

get nyújtott a Nagykövetség közelében egy tűzvész eloltásához, melyben közel 100 ház leégett. 05. 19-21. Mudania. 05. 25-31. Konstantinápoly. 07. 26-28. Korfun volt egy nagy gőzbárkáért. 08. 01-03. Besika-öböl. 08. 06. – 09. 08. Jenikőj. 08. 10. Segítséget nyújtott Therapiában a francia nagykövetségnél kitört tűzvész eloltásához. 08. 26. Jenikőjben segített eloltani egy tüzet. 09. 09-10. Sulina. 09. 10-13. Galacon dokkban állt. 09. 14. Sulina.

1914. 02. 10. Kifutott Konstantinápolyból. 02. 15. Megérkezett Polába. 03. 02. Elindult Polából. 03. 02-05. Az angol Hajórajjal Triesztben volt. 17.00-kor Vilmos albán fejedelemmel Durazzo-ba indult. 03. 07-11. Durazzo. 03. 11-13. Teodóban szemet vételezett. 03. 13. – 04. 01. Durazzo. 04. 02-10. Teodo. 04. 13-14. Tenedos. 04. 15. – 05. 23. Konstantinápoly. 05. 24. Bender Erekli. 05. 24. Zonguldak. 05. 25. Ineboli. 05. 25-26. Sinope. 05. 27-28. Trapezunt. 05. 29-30. Kerassund. 05. 30-31. Samsun. 06. 01-02. Burgasz. 06. 02-03. Várna. 06. 04-06. Constanza. 06. 07-10. Konstantinápoly. 06. 10-11. Rodosto. 06. 11. Gallipoli. 06. 12-13. Mudania. 06. 14-15. Izmit 06. 15-16. Chalki. 06. 16-20. Jenikőj. 07. 20. Prinzen-sziget. 07. 20. Befutott Jenikőjbe. 07. 22. Segített egy égő háza eloltásában. 07. 21. Elvezényelték Konstantinápolyból. 08. 01. elindult. 08. 06. Gépmeghibásodás miatt befutott Brindisibe. 08. 07. Tovább indult. 08. 08. Megérkezett Polába. 08. 14. Leszerelték, majd Polában a S. Catarinánál kötötték ki és a vízirepülőgép állomás lakóhajójaként szolgált a háború végéig.

1915-ben eltávolították a fegyverzetét.

1918 novemberében az olaszok vették át.

1920-ban MARECHIARO néven besorozták az olasz Haditengerészet kötelékébe.

1924-ben átépítették turbinameghajtásra. Teljesítménye 3300 ILE, a sebessége 15 cs. lett.

1928-ban AURORA néven Benito Mussolini kormányfő jachtja lett.

1930-ban megváltoztatták a fegyverzetét. 2 db 5,7 cm/L43-as löveget kapott. A személyzet 62 főből állt, a maximális vízkiszorítása 1388 t volt.

1943. 09. 09. Miután értesült az olasz fegyverszünetről megpróbált Sebenicoba hajózni. 09. 10. Kifutott Zarából a készenlétkben álló német csapatok elől. Ancona felé hajózott. 09. 11. 03.15-kor Ancona előtt 7 mérföldnyire a Tarantóból Velence felé tartó S 54-es és az S 61-es német gyorsnaszádok torpedóval elsüllyesztették. 70 túlélőt felvettek a fedélzetükre.

Kiképző jachtok:

<u>NÉV:</u>	<u>Vitorlázat:</u>	<u>Vízkiszorítás:</u>
BRAVO	sóner	200 t
FREDA	jolle	120 t
LILY	sóner	133 t
SEN	sóner	121 t

Megjegyzés: A SEN mint járőrhajó szolgált Polában a háború során. A k.u.k. Kriegsmarine néhány kisebb vitorlás jachtot is használt kiképzési célokra.

KIKÖTŐI VÉDŐHAJÓK

A k.u.k. Kriegsmarine a polai kikötőzár, és a fasanai zár biztosítását célzó járőrözésre behívott néhány kisebb öreg hajót. A legtöbbjükéről, az alábbi kivétellel már szó esett más fejezetekben is.

NÉV:
JULIAN

Tonnatartalom:
28 grt.

Sebesség:
10 cs.

Vízrebocsátás:
1908.

FEKETE – TENGEREN HADISZOLGÁLATRA BEHÍVOTT OSZTRÁK-MAGYAR KERESKEDELMI HAJÓK

<u>NÉV:</u> <i>Arimatea</i>	<u>Tulajdonos:</u> G L Premuda	<u>Tonnatartalom:</u> 3811 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1902.	<u>Behívás:</u> 1915. 08. 28.
--------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Megjegyzés: Eltalálta egy orosz lövedék és visszavontatták Konstantinápolyba, ahol elsüllyedt. Csak 1919-ben emelték ki.

<u>NÉV:</u> <i>Bitinia</i>	<u>Tulajdonos:</u> Tripcovich	<u>Tonnatartalom:</u> 3125 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1900.	<u>Behívás:</u> 1915. 09. 08.
-------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Megjegyzés: Két torpedó is eltalálta, de be tudott futni Konstantinápolyba.

<u>NÉV:</u> <i>Carmen</i>	<u>Tulajdonos:</u> MU Martinolich	<u>Tonnatartalom:</u> 4424 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1911.	<u>Behívás:</u> 1915. 09. 12.
------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Megjegyzés: 1916. 01. 9-én az orosz PRONZITELNYIJ romboló elsüllyesztette.

<u>NÉV:</u> <i>Dubrovnik</i>	<u>Tulajdonos:</u> Napried	<u>Tonnatartalom:</u> 4232 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1912.	<u>Behívás:</u> 1915. 09. 12.
---------------------------------	-------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------

Megjegyzés: Új neve *Dutor*. Galara Burnu közelében az orosz TJULEN tengeralattjáró elsüllyesztette. *(Nem tévesztendő össze a hasonló nevű hajóval!)*

<u>NÉV:</u> <i>Illiria</i>	<u>Tulajdonos:</u> Tripcovich	<u>Tonnatartalom:</u> 1066 grt	<u>Vízrebocsátás:</u> 1909.	<u>Behívás:</u> 1915. 08. eleje
-------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

Megjegyzés: 1915. 09. 5-én a NERPA orosz tengeralattjáró elsüllyesztette.

**A HÁBORÚ KITÖRÉSEKOR ELLENSÉGES KÉZBE
KERÜLT, VAGY SEMLEGES VIZEKEN MARADT
OSZTRÁK-MAGYAR GŐZHAJÓK:**

<u>Hajó neve:</u>	<u>Tulajdonos</u>	<u>Kikötő:</u>	<u>Nemzetiség:</u>
<i>Bohemia</i>	Lloyd Austriaco	Sanghaj	kínai
<i>China</i>	Lloyd Austriaco	Sanghaj	kínai
<i>Erzherzog Franz Ferdinand</i>	Lloyd Austriaco	Távol-Kelet	brit
<i>Koerber</i>	Lloyd Austriaco	Távol-Kelet	brit
<i>Marienbad</i>	Lloyd Austriaco	Görögország	francia
<i>Marquis Bacquehem</i>	Lloyd Austriaco	Távol-Kelet	brit
<i>Martha Washington</i>	Austro-Americana	New York	amerikai
<i>Silesia</i>	Lloyd Austriaco	Sanghaj	kínai
<i>Thalia</i>	Lloyd Austriaco	Amszterdam	semleges
<i>Vorwaerts</i>	Lloyd Austriaco	Portugál gyarmat	portugál